

Aj, služebník můj!

Pomůcka ke studiu Markova evangelia

Hamilton Smith

Titul originálního vydání

„The Gospel od Mark“, an expository outline

Přeloženo z německého překladu pod titulem

„Siehe, mein Knecht!“

vydavatel Beröa-Verlag Zürich 1988

Biblické citace jsou uváděny dle Kralického překladu;

v případě potřeby jsou upraveny dle předlohy (Elberfeldský překlad)

ŠÍŘENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Nabočany 19, 538 62 Hrochův Týnec

www.sirenipismasvateho.cz

2011

Obsah

Příprava cesty Pána	5
Dokonalý Služebník	9
Služba Pána.....	13
Změna časového období (domácnosti)	17
Ovoce pro Boha a světlo pro člověka	22
Osobní požehnání jednotlivých lidí	27
Služba Krista po Jeho zavržení.....	31
Člověk zbaven masky a Bůh zjeven	37
Kristus vně „tábora“	41
Moc budoucího světa	46
Utrpení a sláva.....	54
Zavržení Krále	60
Zavržení od vůdců	64
Velké soužení.....	72
Stíny kříže	77
Kříž	88
Zmrtvýchvstání a nanebevstoupení	93

Bůh nám ve Své milosti daroval zprávu o cestě Pána Ježíše Krista tímto světem. Je to zpráva inspirovaná Duchem Svatým, a proto je to důvěryhodná zpráva o událostech, které všechny byly působeny božskou prozřetelností. Tato zpráva má působit na naše srdce a vést je k živému Kristu. Před našima očima v ní procházejí různé slávy Jeho života, smrti i Jeho vzkříšení.

Abychom tyto slávy uměli správně cenit, je třeba, abychom rozlišovali jak různé vztahy, v nichž je Kristus viděn, tak i různá postavení, v nichž je představen. Za tímto účelem máme čtyři Evangelia a každé nám podává vlastní vyličení Kristovy slávy.

Zvláštní podrobnosti Matoušova evangelia, které jsou podány jak ve spojení s událostmi, tak i s naučeními, představují Pána Ježíše jako zaslíbeného Mesiáše. Ve spojení s Izraelem je Davidův Syn.

V Lukášově evangeliu je Pán Ježíš ukázán jako Syn člověka, který oznamuje Boží milost světu, tvořenému ubohými, potřebnými hříšníky.

V Janově evangeliu máme líčení Jeho slávy jako Božího Syna.

Celá zpráva Markova evangelia je ve shodě s představením Pána Ježíše jako Hospodinova Služebníka, který v lásce slouží druhým. Staletí před příchodem Krista předpověděl Izaiáš, že Pán Ježíš přijde na svět jako Hospodinův Služebník. Takto znělo slovo Hospodinovo k proroku Izaiášovi: *„Aj, služebník můj, kteréhož zpodepru, vyvolený můj, jehož libuje duše má. Ducha svého dám jemu, on soud národům vynášeti bude.“* (Izaiáš 42,1) Všechny podrobnosti tohoto Evangelia ukazují dokonalou službu Pána Ježíše potřebným lidem, kterou podle Boží vůle vykonává jako Služebník Hospodinův.

Příprava cesty Pána

Kapitola 1,1–20

V Markově evangeliu nám Duch Svatý ukazuje Pána Ježíše ve vši Jeho pokorné milosti jako Služebníka Hospodinova. Přesto bychom si vždy měli uvědomovat, že Ten, který se snížil, aby se stal posluš-

ným Služebníkem, nikdy nepřestal být božskou Osobou, kterou byl od věčnosti, i když se stal pokorným Služebníkem v podobnosti lidí. Aby byla Jeho sláva zachována, začíná Evangelium sedminásobným svědectvím o velikosti Jeho Osoby.

Verš 1: Prvním svědkem je pisatel Evangelia. Marek byl Duchem Svatým použit, aby nám představil Toho, jenž se sám učinil ničím a přijal tvářnost služebníka. Svě Evangelium začíná tím, že nám připomíná, že „*Ježíš Kristus*“ je „*Syn Boží*“.

Verše 2–3: Za druhé jsou citováni proroci, kteří vydávají svědectví o slávě Jeho Osoby. Předpověděli nejen Jeho příchod, nýbrž oznámili také Jeho slávy. Hospodinovo slovo k Malachiášovi je: „*Aj, já posílám anděla svého, který připraví cestu před tváří mou.*“ Duch používá tato slova na Krista, neboť říká: „*Aj, já posílám anděla svého před tváří tvou, který připraví cestu tvou.*“ Pán Ježíš Nového zákona je Hospodin Starého zákona (Mal. 3,1). Druhý citát je z Izaiáše a mluví o přípravě cesty **Pána**. Tedy je to opět Hospodin, jehož cesta je připravována – neboť Ježíš je Hospodin (Iz. 40,3).

Verše 4–8: Třetí svědectví o slávě dokonalého Služebníka máme od Jana, předchůdce Pána. Na jedné straně vydává svědectví o hříšném stavu člověka a nutnosti „*pokání na odpuštění hříchů*“. Na druhé straně svědčí o slávě Toho, jenž v pokorné milosti přišel jako Služebník, aby vyšel vstříc potřebám lidí. Představuje se na poušti; „*i vycházela k němu všechna krajina Judská i Jeruzalémští*“. O staletí předtím řekl Pán prorokovi: „*Protož aj, já namluvím ji, když ji uvedu na poušť; nebo mluvit budu k srdci jejímu.*“ (Ozeáš 2,14) Bylo to tak, jak kdosi řekl: V krásném, kvetoucím městě nemohl mluvit k jejímu srdci. Ale vylákal ji do nepřívětivé, neplodné a pusté pouště, aby tam mluvil k jejímu svědomí a získal srdce. Dnes Bůh často používá této cesty, a to jak s hříšníky, tak i s věřícími. My hledáme útulnost a pohodlí, a přitom až příliš často shledáváme, že naše srdce chladnou a stávají se lhostejnými. Pak Pán přijde s trápením a zkouškou, aby mluvil k našim srdcím a obrátil naše zraky k sobě.

Aby Jan zasáhl svědomí, ukazuje, že naše hříchy proměnily krásné stvoření v mravní poušť a oddělily člověka od Boha. Jan stál oddělen od světa, způsob jeho života byl v souladu s jeho svědectvím. Svědčil především o slávě Toho, jenž měl přijít. Když Ten, jenž „*nepovažoval za loupež, rovný býti Bohu*“, se sklonil, aby se stal člověkem a přijal způsob služebníka, Jan, ten největší mezi proroky, se radoval, když mohl uznat, že přišel větší Služebník, jemuž, sehna se, nebyl hoden rozvázati řeménky Jeho obuvi. Jan sice křtil vodou a tímto znamením smrti uvolnil lid od jeho spojení se zkaženým světem, ale Ježíš bude křtít Duchem Svatým. Tato božská Osoba je pečetí toho, že věřící od nynějška patří Kristu v novém světě.

Verše 9–11: Za čtvrté máme svědectví o slávě Krista skrze hlas z nebe. V nekonečné milosti se Pán poddal křtu a učinil se tak zajedno s věrným ostatkem v oddělení se od provinilého národa. Ihned byl slyšet hlas Otce, který zvěstoval slávu „*milého Syna*“, ve kterém nalézá Otec Svě zalíbení. Už v dřívějších dnech řekl Hospodin skrze proroky: „*Aj, služebník můj,... jehož libuje duše má. Ducha svého dám jemu.*“ (Iz. 42,1) Takto mohl hlas z nebe říci: „*Můj služebník*“ je „*můj milý Syn*“. Bylo správně řečeno: On byl zapečetěn Duchem Svatým, tak jako jsme i my; **On** proto, že byl osobně hoden; **my** proto, že Svým dílem a Svou krví nás k tomu učinil hodnými.

Verše 12–13: Za páté máme krátkou zmínku o pokušení v poušti. Pokušení našich prvních rodičů v ráji vyvedlo na světlo jejich slabost. Byli satanem přemoženi. Pokušení našeho Pána na poušti se stalo svědectvím o Jeho nekonečné dokonalosti, v níž přemohl satana.

Za šesté svědčí samo stvoření o slávě Jeho Osoby, neboť čteme, že „*byl se zvěř*“. Jakkoli se zvířata bojí lidí, nemají žádný strach před tímto Člověkem, neboť On je ve skutečnosti jejich Stvořitel.

Naposled čteme: „*Andělé přisluhovali jemu.*“ Tomu, jenž přišel, aby byl Služebníkem, je slouženo zástupy andělů. Není nic menšího než „*Syn*“, „*Prvorozený*“, o kterém, když přijde na svět, je řečeno: „*A klanějte se jemu všichni andělé Boží.*“ (Židům 1,5.6)

Nebe a země, proroci a andělé tak vyhlásují v různých dobách Ježíšovu slávu jako božské Osoby. Připravují tím cestu Pána k tomu nízkému místu, které měl zaujmout jako Služebník mezi lidmi.

Všimněme si, že v tomto Evangeliu není udán ani rodopis, ani podrobnosti o Jeho narození. Není tu zmínka o žádné události z Jeho dřívějšího života. Tyto podrobnosti, tak vzácné a nápomocné, byly napsány jinými, ale nebyly by v souhlasu s Markovým ani Janovým evangeliem. Zde, u Služebníka, není žádná potřeba rodopisu a v Janově evangeliu naopak zaujímá jako Syn místo vysoko nad všemi lidskými registry původu.

Po sedmeronásobném svědectví o slávě Jeho Osoby, je nám v dalších úvodních verších sdělena událost, která připravila cestu pro Pána, aby nastoupil Svou veřejnou službu, i charakter Jeho služby a neomezená milost, která vyvolila druhé, aby byli Jeho společníky ve službě.

Verš 14: Je významné, že Pán Ježíš poté, co byl Jan uvězněn, vystoupil, aby sloužil. Přirozenost by mohla reagovat tak, že když byl předchůdce zavržen, je pro Ježíše zbytečné, aby pokračoval ve Svém úkolu. Ale Boží časy a cesty k jednání jsou velmi rozdílné od časů a cest lidí. Janovo i Jeho zavržení byly ukázáním hříchu a bídy člověka. A to právě dokazovalo nutnost služby milosti, která jediná mohla této potřebě vyjít vstříc a připravit cestu. Když svět potvrdil zavržením Jana svůj hřích, Bůh oznámil Svoji milost tím, že poslal Pána Ježíše.

Verš 15: V tomto verši je shrnut velký cíl služby Pána, jak je zaznamenána v Markově evangeliu. Pán je přítomen uprostřed Izraele, aby oznámil, že se přiblížilo Boží království, které je charakterizováno spravedlností, pokojem a radostí (Řím. 14,17). Už Jan přišel cestou spravedlnosti a usvědčoval lidi z jejich hříchů. Nyní byl přítomen Pán – ne aby lidi soudil pro jejich hříchy – nýbrž v milosti volal lidi k pokání vzhledem k radostnému poselství, které zvěstovalo odpuštění hříchů.

Verše 16–20: Poznáváme milost Pána, která činí druhé zajedno s Ním ve službě. Míjí oficiální kněze, studované písmáky i nábožen-

ské farizeje a zabývá se prostými rybáři. Takový je Šimon, jenž může říci: „*Stříbra a zlata nemám*“, a o kterém svět řekne, že je „*neučený a prostý*“ člověk (Skutky ap. 3,6; 4,13). Chybějící bohatství a nedostatek lidské učenosti nejsou překážkou pro to, aby člověk mohl být společníkem Pána nebo aby byl od Něho použit v Jeho službě. Přesto, i když povolání těch, které Pán staví do Své služby, je prosté, nejsou nezaměstnaní. Tito prostí mužové konali svou rybářskou práci, když je Pán povolal, aby se stali **rybáři lidí**. Služba Pánu nemá být konána takovými, kteří nemají co jiného na práci.

Dále musejí být služebníci pro službu vybaveni. Jejich vyučení může být dosaženo jen u Pána, v Jeho přítomnosti. Proto slyšíme Jeho slova: „*Pojďte za mnou, a učiním vás rybáře lidí.*“ Tak tomu je i dnes. Slova Pána zůstávají v platnosti: „*Slouží-li mi kdo, následuj mne.*“ (Jan 12,26) My, žel, můžeme být spokojeni se spasením své duše, a přitom málo znát chození v následování Pána na cestě víry a pokorné poslušnosti, kterými je připravována cesta pro službu. Většinou nejsme povoláni, abychom doslovně vše opustili jako učedníci, když Pán žil na této zemi; ale když Mu chceme sloužit, může to být jen ve smýšlení, kdy On je požehnaným předmětem naší duše. Ne všichni jsou povoláni, aby se vzdali své každodenní práce. To je skutečně stezka jen některých. Většině Božích dětí je bezpochyby řečeno, aby zůstaly ve svém pozemském povolání (1. Kor. 7,20). Přesto má Pán pro všechny nějakou službu, neboť „*jednomu každému z nás dána jest milost podle míry obdarování Kristova*“ (Ef. 4,7). Tato služba bude zahrnovat vzdání se všech věcí, které nás chtějí zaplést do zaměstnání života. Může být konána jen tehdy, když se zdržujeme blízko Pána. Ze strany těchto učedníků následovala okamžitá odpověď na volání Pána, neboť čteme: „*Šli za ním.*“

Dokonalý Služebník

Kapitola 1,21 – 45

Cesta Pána byla připravena a společníci Jeho stezky služby byli zvoleni. V následujícím odstavci nám jsou sděleny určité události, které

požehnaným způsobem představují dokonalého Služebníka. Sláva Jeho Osoby patří Jemu samému; ale v Jeho službě máme dokonalý příklad pro každého služebníka Páně. Petr podává krásný náčrt Markova evangelia, když říká: *„Ježíše od Nazaréta pomazal Bůh Duchem svatým a mocí. Kterýž chodil, dobře čině a uzdravuje všechny posedlé od ďábla; nebo Bůh s ním byl.“* (Skutky ap. 10,38) My ovšem nejsme povoláni, abychom konali divy uzdravování, ale jsme povoláni, abychom Jej následovali ve **způsobu** Jeho služby.

Verše 21–22: V doprovodu Svých učedníků vstoupil Pán do synagogy v Kafarnaum a učil v sobotu. Hned vidíme nápadný znak dokonalého Služebníka; čteme, že v protikladu k zákoníkům *„učil je, jako **moc** maje“*. Jeho slovo nespočívalo jen v pouhém vysvětlování, které se obrací k rozumu. Mluvil s autoritou člověka, který zvěstuje pravdu s přesvědčivou mocí. V našich dnech a poměrech jsme vyzýváni, abychom vykonávali Bohem dané dary s autoritou, neboť Petr ve své První epištole říká: *„Mluví-li kdo, mluv jako řeči Boží.“* (1. Petra 4,10.11) Když předložíme učení ve spojení se všemi tvrzeními pro a proti a přenecháme svým posluchačům, aby posoudili, zda to je či není pravda, pak nebudeme mluvit s autoritou, nýbrž spíše jako takoví, kteří pátrají po pravdě. Máme mluvit jako ti, kteří z milosti znají jistotu pravdy, kterou zvěstují. To není v rozporu s pokorným smýšlením; neboť právě ti, kteří o sobě smýšlejí nížko, poznávají Boží myšlenky, protože čteme: *„Vyučuje tiché cestě své.“* (Žalm 25,9)

Verše 23–28: Vyhnání nečistého ducha zjevuje jiný znak dokonalého Služebníka. Když mluví s mocí, je Jeho slovo doprovázeno **silou**. Na místě, kde bylo náboženské vyznání, se nacházel muž s nečistým duchem. Pro takového je přítomnost Pána Ježíše nesnesitelná. A tak volal, *„řka: Ach, co jest tobě do nás, Ježíši Nazaretský?“* Ať už je lidská nevědomost jakákoli, démoni vědí, že tento pokorný Služebník – Ježíš z Nazaréta – není nikdo menší než Boží Syn. Pán však nechce, aby ďábel o Něm vydával svědectví. Proto přimluvil démonu, umlčel jej a přikázal, aby z toho muže vyšel. Démon se musí poddat větší moci Pána a vychází z muže poté, co s ním zalomcoval a křičel velkým hlasem.

Přítomní, kteří už žasli, že je učil s mocí, jsou nyní zděšeni při pohledu na sílu, která doprovází Jeho slovo, a autoritu, které se musejí poddat dokonce i nečistí duchové.

Verše 29–34: V následující události je před námi další rys dokonalého Služebníka. Ačkoli tento Požehnaný má všechnu moc a sílu, přece je **pro všechny dosažitelný**. Když vstupuje do prostého domu rybářova a je tam někdo, kdo potřebuje Jeho uzdravující sílu, čteme: **„A hned jemu pověděli o ní.“** A o něco později, když slunce zapadlo, **„nosili k němu všechny nemocné a ďábelníky“**. U velkých mužů tohoto světa to je docela jinak. Čím větší je jejich moc a síla, tím méně jsou dostupní pro chudé a nuzné. Pán dnes není jiný než tehdy. Ačkoli je nahoře v nebeské slávě, můžeme Mu vše říci a přinést Mu všechny své starosti a trápení.

Uzdravoval lidi nejen od různých utrpení, ale osvobozoval je také od moci démonů. Zjevoval úplnou moc nad demony, ale **„nedopouštěl mluvit d'áblům; nebo znali ho“**. Jak to kdosi řekl: Odmítal svědectví, které nebylo od Boha. Mohlo být pravdivé, ale On nechtěl přijímat svědectví nepřítele.

Verš 35: Po večeru plném práce následuje časně ráno, ve kterém nám je dopřáno vidět Pána, jak dlouho před rozedněním vychází na pusté místo, aby se modlil. Tu se učíme, že **závislost na Bohu**, vyjádřená modlitbou, je dalším znakem dokonalého Služebníka. Síla služebníka na veřejnosti vychází z modlitby, která se děje v skrytu. Slyšíme hlas Pána Ježíše skrze proroka, který tento okamžik vyjádřil předem, když řekl: **„Panovník Hospodin dal mi jazyk umělý, abych uměl příhodně ustalému mluvit slova. Probuzuje mi každého jitra, probuzuje mi uši, abych slyšel, tak jako pilně se učící.“** (Izaiáš 50,4) Viděli jsme Pána, jak použil jazyk poučeného. Nyní Jej vidíme s otevřeným uchem, aby slyšel jako ten, jenž je poučován. Tak se učíme, že modlitba stála jak za Jeho učením (21. verš), tak i za Jeho kázáním (39. verš). Jak je pro nás dobré, když se snažíme následovat tohoto dokonalého příkladu a svůj den začínáme s Bohem na modlitbě, dříve než se setkáme s lidmi kolem sebe na veřejnosti; neboť je obtížné v ruchu a horku dne nalézt **„pusté místo“**.

Verše 36–30: Učedníci jdou za Ním, a když Pána našli, říkají: „*Všichni tě hledají.*“ To přivádí na světlo další rys dokonalého Služebníka – **odmítnutí oblíbenosti**. Přirozenost může namítnout, že když nás všichni hledají, je to čas, kdy máme zůstat; ale pro Pána to byla chvíle, kdy řekl: „*Pojďme do okolních městeček.*“ Jako Služebník Hospodinův tu nebyl proto, aby získal oblíbenost, nýbrž aby konal Boží vůli.

Verše 40–42: Viděli jsme sílu Služebníka a tajemství té síly. Nyní smíme vidět **milost**, která činí tuto sílu přístupnou i tomu nehoršímu hříšníkovi. Ubohý malomocný, jenž je hnán svým trápením a přitahován mocí, u níž cítí, že může odpovědět na jeho trápení, přichází k Pánu. Ale pochybuje, zda Jeho milost chce moc použít také na něho, když jej odporná nemoc učinila vyvržencem lidí. A tak říká: „*Chceš-li, můžeš mne očistit.*“ Při pohledu na Krista nepochyboval o Jeho moci; když ale pohlédl na sebe, měl pochybnosti o milosti Pána. Tak se daří někdy také nám. Když vidíme černotu svých srdcí, pak zpochybňujeme milost Jeho srdce, dokud, jako ten malomocný, v Jeho přítomnosti nezjistíme, že srdce Pána Ježíše „*je vnitřně po-hnuto*“ i vůči tomu nehoršímu hříšníkovi, který k Němu přijde. Také žena u studnice a lotr na kříži našli v Pánu Ježíši Toho, jenž o nich věděl ty nejhorší věci, a přece měl ve Svém srdci pro ně milost. Jeho milost je větší než naše hříchy. V případě malomocného rozptyluje Pán pochybnost slovy: „*Chci, buď čist.*“ Vyjadřují lásku a soucit srdce, které je hotovo použít moc ve prospěch potřebného člověka.

Verše 43–45: Jiný krásný rys dokonalého Služebníka je vidět v tom, co následuje. *Nehledá Svou vlastní čest*, nýbrž čest Toho, jemuž slouží. Slyšíme Pána říci uzdravenému malomocnému: „*Viz, abys žádnému nic neprospěl.*“ Přesto se musí ukázat knězi, a tak se zákon stává svědectvím pro Boží přítomnost v milosti. Pod zákonem mohl nemocného uzdravit jen Bůh, a kněz mohl potvrdit jen to, co Bůh učinil.

Na začátku pokorné služby našeho Pána prochází kolem nás Jeho dokonalost jako Služebníka. Jeho služba se vyznačuje autoritou, doprovázenou mocí. Jeho moc je přístupná pro nízké a potřebné a je

vykonávána v závislosti na Bohu. Odmítá použít Svou moc k tomu, aby se stal oblíbeným. Jeho moc je spojena s jemným soucitem a nepoužívá ji nikdy, aby prostě vyvýšil sebe.

Služba Pána

Kapitola 2

V předcházející části Evangelia jsme viděli dokonalého Služebníka. V tomto oddílu je před náš zrak přivedena dokonalost Jeho služby, víra, která z ní má užitek, a také odpor, který vyvolává. Je to naše výsada vidět, že služba Pána se vyznačuje spravedlností a milostí – spravedlností, která vyzvedá otázku hříchů (1. – 12. verš), a milostí, která žehná hříšníkům (13. – 17. verš). Taková služba ihned vyvolává odpor lidí; neboť spravedlnost, která nastoluje otázku hříchů, zneklidňuje svědomí a milost, která žehná hříšníkům, uráží náboženskou pýchu.

Verše 1–2: Už jednou jsme viděli Pána a Jeho učedníky v Kafarnaum. Nyní jde opět do tohoto výsadou obdařeného města, kde se schází zástup, kterému Pán zvěstuje slovo. Vypadalo to skutečně tak, jako kdyby duše toužily slyšet pravdu. Ale žel, Pán musí o něco později říci: *„A ty Kafarnaum, které jsi až k nebi vyvýšeno, až do pekla sestřčeno budeš. Neboť kdyby v Sodomě činění byli divové ti, kteří jsou činění v tobě, byli by zůstali až do dnes. Ano více pravím vám, že ze mi Sodomských lehčeji bude v den soudný nežli tobě.“* (Matouš 11,23.24) V Kafarnaum byl osvobozen muž od nečistého ducha. Byla tam uzdravena Šimonova tchyně. Tam byli k Pánu přiváděni v zástupech lidé trpící různými nemocemi a byli uzdraveni. Tam obdržel chromý odpuštění svých hříchů. Kafarnaum bylo skutečně vyvýšeno až k nebi. Moc a milost nebe byly v činnosti. Avšak vzhledem k zástupu bylo to vše nadarmo. Jako tomu bylo v oněch dnech, tak tomu je dnes: Velký zástup neznamená, že duše procházejí zkouškami a svědomí je probuzeno. Příchod Pána do jejich středu byl pro ně senzační událostí, ale nedostatek pokání tváří v tvář takové službě je před Bohem zanechal v horším postavení než dříve.

Verše 3–4: Přesto tam, kde byla víra v Krista, lidé obdrželi požehnání. Boží dílo se nekoná v pohnutí zástupů, nýbrž osobním dílem v jednotlivých duších. A tam, kde je víra, jsou těžkosti překonávány. Chromý muž byl sám v sobě bezmocný, a proto byl „*od čtyř nesen*“. Ale ani tak nemohli „*přistoupiti pro zástupy*“. Avšak víra překonává každou překážku.

Verš 5: Pán uznává jejich víru a jako vždy ve Svém jednání s námi hledí dále, než jsou vnější trápení, která nás k Němu vedou. Nejprve jedná s kořenem zla. Za nemoci tohoto chromého muže stojí, tak jako u všech nemocí, otázka hříchu, skrze který nemoc a smrt přišly na svět. Může být, že muž a ti, kteří jej nesli, byli ohledně hříchů málo pocvičeni. Přesto měli víru v Pána a On na ni ihned dává odpověď. Začíná rozvíjet požehnání a říká: „*Odpouštějí se tobě tvé hříchy.*“

Verše 6–7: Ve chvíli, kdy Pán používá Svou moc, aby odpustil hříchy, se začíná probouzet odpor. Lidé neměli nic proti tomu, že byli vyháněni démoni, uzdravováni nemocí a očišťováni malomocní, neboť tyto divy osvobozovaly člověka od tělesných utrpení, aniž by přitom nutně bylo jeho svědomí zneklidněno. Ale jakmile Pán mluví přímo o hříších, je svědomí dotčeno a lidé se začínají stavět proti. Říkají: „*Kdo může odpustiti hříchy, jedině sám Bůh?*“ Jejich námitka je v zásadě správná, neboť jen Bůh může odpustit hříchy. Ale použití bylo chybné, neboť oni nepoznali slávu Osoby, která byla přítomna – Bůh zjevený v těle.

Verš 8: Ti, kteří uvažovali kriticky, jsou ponecháni bez omluvy, neboť Pán pokračuje a dokazuje slávu Své Osoby. Ukazuje, že se nalézají v přítomnosti Toho, jemuž nejsou žádné myšlenky skryty. Nemuseli říci ani slovo, ale vše bylo znalci srdcí známé. Kdo může říci: „*Proč o tom přemýšlíte ve svých srdcích?*“ Odpověď na jejich přemýšlení platí na všechny lidské argumentace. Tam, kde člověk nepociťuje žádnou potřebu, není sláva Osoby Krista poznána.

Verše 9–12: Pln milosti pronáší Pán další slova, která zjevují Jeho božskou moc způsobem, který dokáže ocenit dokonce i přirozenost.

Ptá se, zda je snadnější říci: „*Odpouštějí se tobě hříchy,*“ nebo říci: „*Vstaň, a vezmi lože své a chod.*“ Kdosi pravdivě řekl: Pro Boha bylo obojí stejně jednoduché a pro člověka obojí stejně nemožné. Ale aby lidé věděli, že Pán má moc odpouštět hříchy, řekl chromému muži: „*Vstaň, a vezmi lože své, a jdi do domu svého.*“ Toto vnější znamení síly ručilo za vnitřní dar milosti. Lid ihned řekl. „*Nikdy jsme toho neviděli.*“

Verše 13–15: Výrok o odpuštění hříchů vyvolal nevoli židovských vůdců. Tento odpor je prvním znamením úplného zavržení Krista, které mělo za následek dání Židů stranou. Proto byl v povolání Lévi ukázán náznak nového časového období, které mělo být Pánem uvedeno. Čteme: „*I vyšel opět k moři.*“ Moře nebo jezero je v Písmu často použito ke znázornění národů. Proto ukazuje tento výraz na velkou pravdu, že Pán se v krátké době stane středem křesťanstva, ke kterému budou shromažďováni věřící ze Židů i z pohanů. Výzva k Lévi zněla: „*Pojď za mnou.*“ Kromě toho skutečnost, že Lévi byl celník nebo výběrčí daní, ukazuje velký znak křesťanství v protikladu k zákonu. V očích Židů nebylo žádné zaměstnání ošklivější a více zneuctvující než zaměstnání muže, jenž si své živobytí získával tím, že vybíral přehnaná cla pro nenáviděné Římany. To, že Pán takového povolal, znamenalo milost, která pozdvihla člověka z nejnižšího místa jako hříšníka k nejvyššímu místu služby Pánu jako apoštola. Lévi reagoval na volání ihned a učinil ve svém domě hostinu, ke které pozval mnoho celníků a hříšníků, aby se setkali se Spasitelem hříšníků.

Verš 16: Takové rozvinutí milosti vzbuzuje odpor těch, kteří se vyznačují rozumovou a náboženskou pýchou. Byli hluboce uraženi milostí, která kolem nich procházela. Neporozuměli, jak se mohla ujmout hříšníka, který stál mravně daleko pod nimi, aby jej ohledně požehnání a síly postavila na místo daleko vyšší než je jejich. Tito odpůrci se neobrátili na Krista, jak by to učinila zneklidněná duše, ale obrátili se na učedníky. Jako had se snažil otřást Evinou důvěrou v Boha, tak se tito muži snažili poškodit důvěru učedníků v Pána.

Přišli s otázkou, která se jim zdála zcela rozumnou: „Což to, že s publikány a hříšníky jí a pije?“

Verš 17: Pán vyřizuje tuto otázku jednoduchou ilustrací: „*Nepotřebuj zdraví lékaře, ale nemocní.*“ Pak tuto ilustraci používá a říká: „*Nepřišel jsem volati spravedlivých, ale hříšných ku pokání.*“ Oni navozovali, že Pán se spojil s hříšníky. Jeho odpověď ukázala, že On vyvolává hříšníky z jejich prostředí, aby Jej následovali. Milost vůči hříšníkově neznamená lhostejnost vůči jeho hříchům.

Verš 18: Ale farizeové se stávají ještě směřlejšími. Nejprve si mysleli, že důvěru v Pána podkopají tím, že půjdou s otázkami o Pánu k učedníkům. Nyní se pokoušejí najít chyby u učedníků, když kladou Pánu otázky o Jeho učednících: „*Proč učedníci Janovi a farizejští postí se, a tvoji učedníci se nepostí?*“

Verše 19–22: Pán opět používá ilustraci, aby odkryl jejich pošetilost. Bylo by slušné postít se v přítomnosti ženicha? Bylo by tedy vhodné, postít se v přítomnosti Toho, jenž na všech stranách rozdílí požehnaní? Přijdou dny, kdy Kristus už nebude přítomen. To je vážná myšlenka pro všechny, kteří se protivili milosti! Pak bude půst skutečně na místě. Ale nejen zřeknutím se pokrmů, nýbrž zdržením se zábav světa, který Krista zavrhl. Pán jde jako vždy dále, než aby jen odpověděl na otázku. Ukazuje, že jejich otázka odhaluje jejich naprostou neschopnost porozumět novým Božím cestám v milosti. Zrovna tak, jako člověk nepřišívá novou látku na staré šaty, nemůže být nová podstata milosti, která se zjevuje v chození a jednání, spojována se starým pořádkem zákona. Rovněž tak nemůže vnitřní život a jeho síla být uchovávána ve staré nádobě. Nové víno vyžaduje novou nádobu. Síla a energie Ducha Svatého nemůže mít na tělo žádný účinek. Pán uvádí něco dokonale nového, což je představeno obrazem „*nových šatů*“, „*nového vína*“ a „*nových nádob*“. Když je uvedeno nové, nemůžeme se vracet ke starému. Žel že křesťanstvo se to pokouší činit, když ke křesťanství přidalo formy židovství. Učení o milosti bylo uznáno, zatím co v praxi byly přijaty formy zákona.

Verše 23–29: V tomto případě, který se stal v sobotu, vidíme další náznak toho, že celý systém, ztělesněný sobotou, přichází k okamžiku, kdy bude dán stranou. Když nastolili otázku soboty, zjevovali farizeové velkou horlivost ohledně vnějšího dodržování dne, zatím co skutečnost, že Pán soboty a Jeho učedníci hladovějí, je nechávala úplně lhostejnými. Předstírají, že oslavují Boha, a v téže chvíli zavrhují Jeho svědky. Pán jim připomíná příběh Davida a jeho mužů, kteří v den svého zavržení hladověli, a přitom odhaluje, jak daleko jsou sami vzdáleni od skutečnosti. Tváří v tvář okolnostem, kdy pomazaný Boží byl zavržen, honěn a hladověl, přestaly mít chleby předložení před Bohem svoji cenu. Proto David a jeho společníci se nedopustili žádného hříchu, ačkoli jedením chlebů předložení jednali proti liteře zákona. Tak tomu bylo i se sobotou. Byla dána k požehnání lidí a ne proto, aby utrpení hladovějících lidí bylo ještě zvýšeno. Nadto „*Syn člověka jest pánem také i soboty*“; proto stál nad sobotou, kterou ustanovil.

Tak je nám darováno v průběhu této kapitoly vidět **spravedlnost**, která nastoluje otázku hříchů, **milost**, která odpouští hříchy a volá hříšníka, a **víru**, která dostává požehnání. Dále vidíme odpor, který přirozené srdce, když je ponecháno sobě samému, vždy pozvedá proti službě spravedlnosti a milosti. Nakonec se tento postoj stává příležitostí ukázat na blížící se změnu domácnosti či časového období.

Změna časového období (domácnosti)

Kapitola 3

V předchozích kapitolách jsme viděli dokonalého Služebníka, jak Svou službou milosti a síly rozdíl uprostřed židovského národa požehnání. Viděli jsme také, že zatím co tato služba vyvedla na světlo víru věrného ostatku, vzbudila u vůdců lidu nepřátelství. Odvážili se obvinít Pána z rouhání, z obcování s hříšníky a z nedodržování soboty.

Tento odpor vrhal dopředu své stíny na velkou proměnu v domácnosti, která měla brzy nastat. Židé, kteří zavrhli svého Mesiáše a kteří se dopustili hříchu proti Duchu Svatému, který nemůže být odpuštěn, budou dáni stranou a milost bude plynout k národům. Starý pořádek pod zákonem v židovství udělá místo vládě milosti během křesťanství. Tato změna časového období je naznačena v tomto novém oddílu Evangelia řadou událostí. Odehrávají se v synagoze (1. - 6. verš), u moře (7. -12. verš), na hoře (13. -19. verš) a v domě (20. -35. verš). Každé místo a každý výjev mají svůj zvláštní význam.

Verše 1–6: U první události je nám řečeno, že Pán „*všel opět do školy (synagogy)*“. Tímto způsobem ukázal jasně svou přítomnost uprostřed židovského lidu; neboť synagoga byla místem shromažďování těch, kteří byli pod zákonem. Jaký zajímavý výjev se odehrává v této synagoze! Boží dokonalý Služebník – Pán slávy – je přítomen v moci, aby žehnal, a s milostí ve Svém srdci, aby používal moc pro potřebné. Člověk tam je se vši svou nesmírnou nouzí, neschopen sám sobě pomoci, neboť jeho ruka je uschlá. Náboženský člověk je přítomen, ale je bez citu pro své potřeby, nepoznává slávu Pána a je lhostejný vůči nouzi druhých.

O těchto farizejích čteme, že „*šetřili ho (cíhali na něho)*“, ne proto, aby se učili z Jeho cest a z milosti Jeho srdce, nýbrž v naději, že dobro tím, že uzdraví ubohého, potřebného muže, který byl přítomen, vykoná „*v sobotu*“. To jim dalo příležitost vznést proti Němu žalobu, že pracuje v sobotu. Jaké svědectví o Kristově dokonalosti, že Jeho nepřátelé od Něho neočekávali nic zlého, nýbrž počítali s tím, že učiní dobré! Není tomu v našich dnech podobně? Lidé ve světě vydávají nevědomky svědectví pravdě křesťanství tím, že od křesťanů očekávají, že budou konat dobré, že budou jednat jinak než druzí. Kdyby křesťanství bylo skutečně něco převráceného, proč by potom nevěřící očekávali od křesťanů, že ti budou jednat lépe než oni sami?

Jestliže Pán nebyl Boží Syn a Hospodinův Služebník, proč potom tito Židé od Něho očekávali, že tohoto muže uzdraví? Nevědomky svědčili o milosti Jeho srdce a o zatvrzelosti svých vlastních srdcí. Když jsme viděli, že Pán věděl, co je v jejich srdcích, a že hledají příležitost

vystoupit proti Němu, pak by se nám zdálo být opatrným neuzdravovat toho muže na veřejnosti. Tím způsobem by byla těmto zlým mužům vzata příležitost, kterou hledali. Ale Pán zde byl, aby zjevoval Boží milost. Proto pokračuje a nadále jedná na veřejnosti. Vyzývá toho muže, aby v přítomnosti všech povstal. Svou otázkou Pán lidem umožňuje, aby přednesli své nesnáze ohledně uzdravení v sobotu. Avšak my čteme: „*Oni pak mlčeli.*“ Toto mlčení nebyla pokorná milost, která vyznačovala Pána, jenž nikdy ani slovem neodpověděl na urážky. Bylo to taktické mlčení, které, jasněji než slova, skrývalo bezmocnou nenávist jejich srdcí. Pán na ně pohlédl se spravedlivým hněvem. Ale za tím hněvem byla bolest. Byl zarmoucen nad zatvřelostí jejich srdcí, která byla vůči bídě toho muže naprosto lhostejná, ale také dokonale bezmocná vyjít jí vstříc, a která se ostře protivila Tomu, jenž měl jak milost, tak i moc, aby žehnal. Jako následek toho byli lidé, kteří Pánu nechtěli dovolit, aby v sobotu učinil dobré, ihned hotovi činit zlé. Pozorovali Jej už kvůli tomu, aby Jej obžalovali; a nyní drželi radu, aby toho žehnajícího zahubili.

Verše 7–12: Špatnost Židů nemůže zadržet milost Pána, ani zabrzdit Jeho službu lásky. Vede ve skutečnosti tuto službu do jiných směrů a stává se příležitostí, aby milost mohla dosáhnout další okruhy. Tato změna Božích cest je naznačena tím, že Pán opouští synagogu – židovské centrum – a zaujímá místo u moře, které je v Písmu často použito jako obraz národů. Zavržení Krista Židy otevírá dveře k požehnání národů.

V tomto novém postavení máme dále poukázáno na nové zásady, které vyznačují den milosti. Židé v synagoze byli vedeni viditelným: „*Šetřili ho.*“ Jejich srdce byla jejich vlastním ubohým stavem zatvrzena a naplněna nepřátelstvím proti Tomu, jenž jediný by mohl pomoci jejich potřebám. V protikladu k tomu je u jezera Pánem přitahován velký zástup, který zahrnuje i pohany, „*slyšíce (když uslyšeli), kteraké věci činí*“. Víra přichází ze zvěstování a je následkem vědomí vlastní bídy. Když tito lidé byli na jedné straně ke Kristu přitahováni Jeho milostí, tu na druhé straně k němu byli puzeni také svou vlastní bídou. Kteřížkoli měli **neduhy (rány)**, se k Němu tlačili. Šalomoun mluví ve své modlitbě o každém, kdo pozná „*ránu svého srdce*“, a

ukazuje jedinou cestu, na níž je možné ulehčení: když ji člověk předloží Bohu (1. Královská 8,38). Rána srdce je něco, co je známé jen jednotlivci. Ukáže se a zkazí mu radost. Může to být nevyřešená otázka, která existuje mezi duší a Bohem; nebo skrytý hřích, který jsme nevyznali. Víra, která se chápe milosti jsoucí v Kristově srdci, může před Ním rozprostřít tu ránu a nalézt osvobození od každého zlého vlivu.

Verše 13–19: Opět se mění místo jednání: od moře na horu. Pán byl se Židy v jejich synagoze jen proto, aby našel uschlou ruku, tvrdá srdce a smrtelné nepřátelství. U moře byl středem a přitažlivým bodem pro potřebné duše ze Židů a pohanů. Nyní jsme vyvýšeni nad svět lidí, abychom se na hoře naučili něčemu o nových Božích cestách. V neomezené volbě dvanácti vidíme základ pro nový pořádek požehnání, krátce před jeho zavedením. Shromáždění (Církev) je vyvolána ze Židů a národů a byla vzdělána „*na základ apoštolský a prorocký, kde je základní úhelný kámen sám Ježíš Kristus*“ (Efezským 2,20). Když na konci čteme popis Církve ve slávě, nalézáme na základech města jména dvanácti apoštolů Beránkových (Zjevení 21,14).

Toto nové dílo nevzniká ze zodpovědnosti člověka. Je zcela od Boha. Když se Pán oddělil od člověka a jeho světa, povolává k sobě „*kteříž se jemu vidělo*“. Volá je, ustanovuje je, vysílá je a dává jim moc. Především ale jsou vyvoleni, „*aby s ním byli*“. Ta největší a nejvnitřnější touha Jeho srdce je mít Svůj lid u sebe. Zde však to je zvláštním způsobem viděno vzhledem ke službě, jejíž pravá příprava se může dít jen v přítomnosti Pána. Pán při jedné dřívější příležitosti řekl: „**Pojďte za mnou, a učiním vás rybáře lidí.**“ (A později opět: „*Slouží-li mi kdo, následuj mne; a kde jsem já, tu i můj služebník bude.*“ (Jan 12,26)) Abychom se dostali ke Kristu, musíme se tak jako On oddělit od světa a následovat Ho „*na horu*“. Odtud, z Jeho přítomnosti na odděleném místě, jsou vysláni, aby kázali evangelium. To bylo něco zcela nového. V židovském systému existovalo sice čtení a výklad zákona v jejich synagogách, ale nebylo tu žádné zvěstování. Tato nová věc byla uvedena ve spojení s mocí uzdravovat nemoci a vyhánět démony. Kristus nejenom sám koná divy, ale může také druhým dát moc je vykonávat.

Verše 20–21: Když Pán spojil učedníky se sebou, vstupuje do domu. Ve spojení s domem máme vztahy Pána podle těla. Když jsme na hoře našli položený základ pro to, co je naprosto nové, v domě se učíme, že Pán už neuznává jakékoli spojení mezi sebou a Izraelem podle těla. Jeho příbuzní cítili pohanění být spojeni s Tím, jenž byl od vůdců zavržen a jehož učení a praxi svět odsuzoval. Protože nebyli hotovi vzít na sebe Kristovo pohanění, pokoušeli se Jej zadržet, neboť řekli: „*Pominul se smyslem.*“ Asi nechávali platit všechny ty tvrdé věci, které jejich vůdcové o Něm říkali, ale řekli: „*Není při smyslech.*“ – a měl by být vzat pod dozor.

Verš 22: Zákoníci z Jeruzaléma, kteří na základě svého oficiálního postavení a své duchovní nadřazenosti nad lidem měli vliv a moc, nechtěli záminku pomatenosti přijmout. Věděli, že to není nemocný duch pomateného, který soustřeďuje svou celou energii k jednomu cíli, nýbrž skutečná moc, která vyhání demony. Věděli, že to byla moc vyšší než moc člověka. Nechtěli připustit, že byla od Boha, a proto byli nuceni připsat Jeho moc ďáblu – této jediné jiné moci.

Verše 23–30: Toto hrozné obvinění zpečetilo jejich osud. A přece s jak dokonalým klidem a milostí se Pán staví vůči této špatnosti! Na hoře Pán právě k sobě povolal dvanácte, aby je se sebou spojil v požehnání. Nyní k sobě volá Své nepřátele, aby jim oznámil jejich osud. Jaká vážná myšlenka! Ten, jenž volá v milosti, bude jednou volat k soudu. Pán ukazuje, že jejich vina není pouze nevědomá pošetilost, nýbrž vědomé rouhání se Duchu Svatému. Zde byl Ten, jenž je silnější než ten silný, jemuž uloupil jeho nádobí. Tím ukázal, že toho silného svázal. Všechna tato moc byla Pánem Ježíšem vykonávána v síle Ducha Svatého (srv. se Skutky ap. 10,38). Připisovat Jeho moc ďáblu znamenalo označit Ducha Svatého za jednoho z jeho démonů. To byl hřích, který nemohl být odpuštěn. Byl to konec všech nadějí pro Izrael na půdě odpovědnosti. To je tedy vážný vrchol pro celou milostivou službu Pána v tomto světě. Člověk nemůže v činnosti božské dobroty vidět nic než pomatenost a dílo ďábla.

Verše 31–35: Vážný výjev, který nyní následuje, je hrozným následkem pro židovský lid. Každý vztah s Izraelem podle těla je odmítnut. Každé spojení s lidem je přerušeno. Pán zároveň vyzvedá ostatek, který je ve vztahu k Němu: ne na základě svého přirozeného spojení s Izraelem, nýbrž skrze víru v Jeho slovo (viz Jan 6,39.40).

Ovoce pro Boha a světlo pro člověka

Kapitola 4

Ve čtvrté kapitole Markova evangelia máme čtyři podobenství a událost bouře na moři. Společně nám podávají úplný obraz služby Pána na zemi při Jeho prvním příchodu, a také výsledek této služby, když po dobu nepřítomnosti Pána je služba přenechána odpovědnosti lidí.

Verše 1–20: Zavržení Krista židovskými vůdci a z toho plynoucí zrušení všech vztahů s Izraelem podle těla ze strany Krista, jak to je ukázáno ve 3. kapitole, je důvodem ke zjevení skutečného charakteru služby Pána. Až do této chvíle se mohlo zdát, že ve Své službě milosti hledá ovoce od Izraele. Z podobenství o rozséváči je nyní jasné, že ve skutečnosti sám konal dílo, aby vzešlo ovoce. Jeho služba byla skutečně zkušebním kamenem pro Izraele, který dokázal, že od padlého člověka nelze pro Boha očekávat žádné ovoce. Jestliže někde má být nějaké ovoce, pak může vzejít jen skrze Boží dílo v srdcích lidí, jak to je představeno rozséváním semene.

Když je nutné Boží dílo, pak nemůže zůstat omezené na jeden národ. Ukazuje se, že Žid je stejně tak ubohý jako lidé z národů. Oba jsou stejně bezmocní, když jde o získání vlastních požehnání. Proto má služba Pána v milosti před očima celý svět. Tato pravda je naznačena skutečností, že *„opět počal učit u moře“*.

V přesném výkladu podobenství musíme všichni poznat, že Pán je rozséváč a semeno je Boží slovo. Proto je rozséváč dokonalý, rozsévání bez vady a semeno dobré. Přesto ve třech ze čtyř případů není kvůli vlastnostem půdy přinesen trvalý výsledek. Podobenství ukazu-

je, že při zvěstování evangelia mohou poselství přijímat čtyři druhy posluchačů. V řeči podobenství jsou tedy posluchači, jejichž srdce se podobají cestě, kamenité půdě, trnám porostlé půdě nebo dobré zemi.

Posluchači, kteří se podobají cestě, jsou ti, kteří slyší, aniž by bylo zasaženo svědomí. Je to, jako kdyby semeno padlo na tvrdou silnici, a nemůže proniknout pod povrch. Ptáci ve vzduchu mohou toto semeno snadno vyzobat. Tak může satan odejmout to, co pro člověka je jen přechodně zajímavé, aniž by bylo dotčeno svědomí.

Semeno, které padne na kamenitou půdu, vzchází, takže už můžeme vidět rostlinku. Ale pod horkem slunce uschne, protože to není hluboká země. Pán vysvětluje, že tuto půdu představují ti, kteří slyšené Slovo ihned s radostí přijímají, aniž by v jejich duších došlo k Božímu dílu. Není dobrým znamením, když nějaká duše bez předchozích cvičení srdce s radostí přijme Slovo. Když se Bůh zaměstnává některým člověkem, zabývá se svědomím a probouzí v něm pocit pro hřích a vinu. Proto prvním působením Slova není radost, nýbrž zarmoucení. To vede k sebeodsuzování a k pokání vůči Bohu. Od-souzením sebe se rozjasní tma, Boží světlo vnikne do temného srdce a způsobí cvičení, jimž vyjde vstříc Boží láska. Ta probouzí důvěru, když světlo vykonalo svoje dílo.

Třetí případ popisuje ty posluchače dobré zprávy, u nichž je Slovo udušováno a nezpůsobí trvalé výsledky. V každém případě Pán mluví o lidech, kteří slovo **slyšeli**, ne o těch, kteří evangelium ještě nikdy neslyšeli. Slyšení Slova zde ukazuje na určité vyznání, které dává vznik domněnce, že máme co činit s pravým obrácením, dokud se neprokáže opak. Posluchači, kteří se podobají trnité půdě, představují takové lidi, kteří jsou starostí o přítomné věci tak tísněni, anebo jsou při sledování světských věcí tak aktivní, že jejich vyznání mizí. Žádost po jiných věcech udušuje to jedno, čeho je zapotřebí. Chudý člověk může být stlačován starostmi, bohatý oklamáním bohatství. Jak je to vážné pro člověka, když je zničen starostmi nebo zahyne kvůli bohatství! Co prospěje člověku, když získá celý svět, ale svoji duši ztratí?

Posledním případem jsou posluchači, jejichž srdce se podobá dobré zemi. Dobrá půda je ta, která je vždy připravená. Svědomí bylo zasaženo a následkem toho je přineseno ovoce, ale v rozdílné míře: třicetinásobné, šedesátinásobné a dokonce stonásobné. Věci, které jsou pro nevěřícího osudné, mohou pravému věřícímu závažně bránit v přinášení ovoce.

Verš 21: Z druhého podobenství se učíme, že ten, kdo v srdci přijal dobré semeno Slova, je uschopněn být svědkem před lidmi a je za to odpovědný. To, co je ovocem pro Boha, se stává světlem pro lidi. Zář světla není otázkou daru, ani vykonávání nějakého daru v kázání a učení, nýbrž spíše jde o nový život, který vyjadřuje něco z Krista. Měli bychom být Kristu podobnější, *„bez úhony a upřímní synové Boží, bez obvinění uprostřed národu zlého a převráceného, mezi kterými svítíte jako světla na světě“* (Filipským 2,15).

Pán nás varuje před zábranami, které mohou brzdit účinné rozvinutí semene. Jimi může být bráněno světlu ve vyzařování k jiným, ačkoli Slovo vykonalo opravdové dílo v srdci. Stejně jako semeno může být starostmi tohoto života nebo oklamáním bohatství udušeno, tak také světlo může být zatemněno dvěma věcmi. Na jedné straně se může náš život plně rozplynout v našich každodenních zaměstnáních, což je naznačeno nádobou. Na druhé straně tu je nebezpečí, že upřednostníme svou pohodlnost, což je nám ukázáno postelí. Křesťan není viděn jako světlo, nýbrž jako svícen. Kristus je tím světlem, křesťan je podstavkem lampy, nosičem světla.

Verš 22: Na konci bude zjeveno, jak dalece jsme byli věrní nebo nevěrní při vydávání svědectví pro Krista. Tajemství toho, že můžeme svítit pro Krista, je mít Krista v srdci. Kdosi řekl: „Když srdce není naplněno Kristem, pravda není zjevena; dokud je srdce plné jiných věcí, například vlastního Já, nemůže být viděn Kristus.“

Verš 23: Jak mohou být naše srdce naplněna Kristem? Napomenutí Pána ukazuje, že když chceme poučovat druhé, musíme nejprve sami naslouchat. *„Jestliže kdo má uši k slyšení, slyš!“* Pán sám skrze proroka řekl: *„Panovník Hospodin dal mi jazyk umělý, abych uměl*

*příhodně ustalému mluvití slova. Probuzuje každého jitra, probuzuje mi uši, **abych slyšel, tak jako pilně se učící.***“ (Izaiáš 50,4) Abychom mohli mít jazyk poučených, musíme mít nejprve ucho učících se. Jestliže chceme vědět, jak můžeme zemdleného vzpřímit slovem, musíme nejprve slyšet slovo od Toho, který není nikdy unaven. Musíme jako Marie z Betánie sedět u Jeho nohou, abychom slyšeli Jeho slovo, dříve než můžeme druhým vydávat svědectví.

Verš 24–25: Kromě toho sami obdržíme požehnání, když jsme před druhými svědectvím; neboť Pán říká: „Kterou mírou budete měřiti, bude vám odměřeno.“ Čím více druhým dáváme, tím více nám bude dáno. Jestliže necháme světlo, které vlastníme, svítit, obdržíme více světla. Kdosi správně řekl, že zákon nebe je „přírůstek rozsypáváním“. Ale myslíme také na to, že své světlo ztratíme, když je nepoužijeme. Neztratíme život, nýbrž světlo.

Verše 26–29: Pán používá ještě třetí podobenství, aby ukázal, že svědectví věřícího je vydáváno v době Jeho nepřítomnosti. Boží království mělo přijmout formu, ve které je Král nepřítomen. Je to, jako když člověk, když rozsel semeno na zem, až do doby žně už nic nepodniká. Pán při Svém prvním příchodu osobně zasel semeno. Na konci věku, když soud tohoto světa uzraje, opět osobně přijde. Mezi Svým prvním a druhým příchodem dlí Pán po Boží pravici. Ačkoli je v milosti činný pro Svůj lid, přec nezasahuje ještě přímo a zjevně do dění tohoto světa. Avšak semeno, které Pán zasel, roste a přináší ovoce.

Verše 30–34: Poslední podobenství představuje výsledky rozsévání, když je přenecháno odpovědnosti lidí. Křesťanství, které bylo ve svých počátcích velmi malé, se v ruce člověka stalo velkou mocí na zemi. Ale ve své velikosti se stalo ochranou pro zlé. „*Tak že pod stínem jeho mohou sobě ptáci nebeští hnízda dělati.*“ To, co na počátku vyvádělo duše ze světa a shromažďovalo kolem Pána, se stává na konci velkým systémem, který chrání každou zlou věc.

Verše 35–41: Událost s bouří na moři představuje obraz, který doplňuje poučení kapitoly. Viděli jsme Pána, jak rozsévá dobré semeno,

a pak jsme se naučili, že ti, v jejichž srdcích semeno začalo působit, jsou v tomto světě ponecháni, aby byli světlem pro Krista. Třetím podobenstvím jsme byli poučeni, že toto svědectví je vykonáváno během nepřítomnosti Krista. V posledním podobenství jsme viděli, že během Jeho nepřítomnosti se rozvine rozsáhlé náboženské vyznání, které bude poskytovat ochranu každému druhu zla. Nyní vidíme, že lid Páně se v takovém světě bude setkávat s těžkostmi. Ale Pán, ačkoli je pro oko nepřítomný, je přítomný víře. Stojí nad všemi bouřemi, s nimiž se musí Jeho lid setkat.

Úchvatná epizoda začíná slovy Pána: „*Plavme se na druhou stranu.*“ Poslední slova Petrovi, dříve než Pán opustil tento svět, byla: „*Ty pojď za mnou.*“ Svými potřebami jsme byli přitaženi k Němu, a On sám nás táhl Svou milostí. Nyní Ho následujeme po cestě, která vede „*na druhou stranu*“ – do nekonečné slávy, kam On odešel. Jestliže však jsme na cestě **s Ním**, musíme očekávat odpor, neboť ďábel je stále v nepřátelství vůči Kristu. A tak čteme: „*I stala se bouře velká od větru.*“ Přesto Pán Ježíš byl s nimi, ale „*spal na podušce*“. V podobenství byl představen jako ten, který spal, když rozsel semeno (27. verš). Nyní skutečně spal v bouři a zdálo se, jako by Mu byla trápení Jeho lidu lhostejná. Takové okolnosti vedou ke skutečné zkoušce naší víry. Stejně jako učedníci se můžeme začít ptát, zda se vůbec o nás stará. Ale okolnosti, které jsou dopuštěny, aby zkusily naši víru, se stanou také příležitostmi ke zjevení nadřazenosti Pána Ježíše nad všemi těžkostmi, s nimiž se setkáváme. Tak jako tehdy, když procitl a „*přimluvil větru, a řekl moři: Umlkni, a upokoj se!*“, tak může dnes ve Svůj čas a Svým způsobem utišit každou bouři a přivést nás do „*utišení velikého*“. V duchu tohoto působivého obrazu mohl apoštol věřícím v Tesalonice napsat: „*Sám pak ten Pán pokoje dej vám vždycky pokoj všelijakým způsobem. Pán **budiž se všemi vámi.***“ (2. Tes. 3,16) Víra ví, že ať jsou bouře, s nimiž se setkáváme, jakékoli, Pán je s námi, aby nám ve všech dobách a ve všech postaveních dával Svůj pokoj. Když se zabýváme „*prudkým bouřlivým větrem a vlnami*“, které bijí do naší malé loďky, snad zapomínáme na Krista a myslíme sobecky jen na sebe. Pak řekneme tak jako učedníci: „*Hyneme.*“ Ale cožpak někdy může nějaká bouře, kterou rozpoutá ďábel, zmařit Boží rady s Kristem a Jeho lidem? Ne, ani jedna z Jeho

ovcí nikdy nezahyne; všechny budou nakonec přivedeny domů. Problém učedníků, který je často také naším problémem, spočívá v tom, že máme příliš malé povědomí o slávě Osoby, která je s námi. Oni měli jen slabé tušení o tom, že člověk, který je s nimi, je Boží Syn.

Osobní požehnání jednotlivých lidí

Kapitola 5

Viděli jsme dokonalého Služebníka, jak rozsévá dobré semeno. Nyní je nám darováno vidět jiné formy Jeho služby – působení při styku s jednotlivými dušemi. V této milostivé službě vidíme nejen duchovní požehnání srdcí, nýbrž i božskou moc, která přemáhá ďábla, nemoc a smrt. Tím se jasně ukazuje, že v Osobě Pána je přítomen Bůh v milosti a moci, aby osvobodil člověka od následků hříchu. Ale rovněž tak se ukazuje, že přirozený člověk považuje Boží přítomnost za nesnesitelnou.

Verše 1–5: V příběhu posedlého je nejprve na jeho životě představena naprostá závislost člověka **na moci satana**. Vidíme člověka, „*který bydlil v hrobech*“. Tam, kde lidé bydlí, tam také umírají. A v blízkosti jejich obydlí se nalézá také hřbitov s hroby, ustavičná upomínka pro nás, že tento svět stojí pod stínem smrti. Celá moc satana směřuje k tomu, aby lidi hnál do smrti. „*Zloděj nepřichází, než aby kradl a mordoval.*“ (Jan 10,10) Chce nás oloupit o každé duchovní požehnání, zničit tělo a zahubit duši.

Za druhé ukazuje tento příběh naprostou bezmocnost člověka. Nemůže ani sám sebe ani druhé osvobodit od moci satana. Všechny snahy zadržet násilnost tohoto ubohého muže nebo jej zkrotit byly marné. Také dnes naprosto selhává každý pokus o zadržení zla nebo zlepšení těla, aby svět byl osvobozen od svého násilí a své zkaženosti.

Verše 6–13: Za třetí se učíme, že ačkoli jsme zkažení a bezmocní, v Osobě Krista tu je přece Někdo, kdo má moc a milost, aby nás osvobodil od vší moci satana. Ubohý muž je s nečistým duchem tak

dokonale ztotožněn, že jeho tělo je příbytkem a nástrojem démona, který skrze muže jedná a mluví. Ale démoni se musejí sklonit v přítomnosti Toho, o kterém vědí, že je Boží Syn, jenž má moc je předat jejich odsouzení. Lidé snad jsou nevědomí o slávě a autoritě Krista, ale nikoli démoni. Když vidí, že k slovu Krista musejí vyjít z toho člověka, prosí, aby je poslal do prasat. Zřejmě potřebují zlí duchové nějaké přirozené tělo, skrze něž mohou jednat. Když obdrželi svolení, vcházejí do prasat s tím výsledkem, že se ihned ukáže ničivá špatnost démonů. V případě prasat tu nebyla žádná překážka, kterou by na místě nemohli překonat. A tak celé stádo ihned běží do zkázy.

Verše 14–17: Za čtvrté se z této vážné události učíme, že je-li moc satana pro člověka hrozná, Boží přítomnost je nesnesitelná, i když je přítomna v moci a milosti, aby člověka osvobodila. Kdosi řekl: „Člověk se bojí více Pána Ježíše a Jeho milosti, než ďábla a jeho skutků.“ Lidé z města, kteří vycházejí, *„aby viděli, co by to bylo, co se stalo“*, jsou na místě konfrontováni s důkazem milosti a moci Pána Ježíše. Nacházejí muže, který byl po dlouhou dobu ranou pro zemi, *„sedícího, oděného a majícího zdravý rozum“*. Jaký je to krásný obraz skutečně obráceného člověka! Je osvobozen od hrozného moci satana a přiveden k odpočinku u nohou Pána Ježíše. Už není nahý a vydaný soudu, nýbrž oblečený, osvobozený od vší viny, před Bohem ospravedlněný – Kristus je jeho spravedlnost – rozumný a smířený, když všechno nepřátelství vůči Bohu je odstraněno.

Pak čteme: *„I báli se.“* Jaká je to poznámka o lidech tohoto světa! Vidí důkaz, že Bůh se velmi přiblížil, a bojí se. Provinilý člověk se vždycky Boha bojí. Padlý Adam se bál, Izrael u Sinaje se bál a zde lidé z Gadary se též bojí. Nezáleží na tom, jak Bůh přichází, zda jako návštěvník v zahradě Eden, nebo jako Majestát u Sinaje nebo v milosti jako zde v Gadaře: Boží přítomnost je pro provinilého člověka nesnesitelná. Lidé dávají přednost démonům, posedlým lidem a prasatům před Božím Synem, i když je přítomen v moci a milosti, aby člověka osvobodil. Čteme: *„Tedy počali ho prositi, aby odešel z krajín jejich.“* Jejich prosbě bylo vyhověno – opustil je.

Verše 18–20: Nakonec vidíme, jak v příkrém protikladu k lidem tohoto světa, si muž, jemuž bylo tak bohatě požehnáno, přál, aby směl být u **Ježíše**. Svým časem obdrží toto přání slavnou odpověď, neboť víme, že Kristus zemřel za věřící, „*abychom... spolu s ním živi byli*“ (1. Tes. 5,10). A brzy budeme provždy u Pána. V době mezi tím máme výsadu, být tu **pro Něho**, a to v prostředí, které Jej zavrholo. Proto Pán muži řekl: „*Jdi k svým do domu svého, a zvěstuj jim, kterak veliké věci učinil tobě Pán, a že slitoval se nad tebou.*“ A jaký byl výsledek? „*I divili se všichni.*“ Čím více poznáme svou naprostou zkaženost pod mocí satana a co pro nás Kristus učinil i Jeho slitování, které nám prokázal, tím více se budeme divit.

Verše 21–23: Tyto události mají jistě v základu určitá poučení vzhledem k domácnostem, když nám představily Boží cesty s Izraelem a národy. Nemůžeme se od stáda praset, které bylo hnáno do moře, naučit tomu, že Židé jako následek zavržení svého Mesiáše, budou rozptýleni v moři národů? Nevidíme v následující události s umírajícím dítětem obraz mravního stavu lidu, když Pán byl přítomen? Ale tak jako Pán na konci příběhu probouzí dítě z mrtvých, tak probudí Svůj lid k novému životu, když opět přijde na tuto zem. Z příběhu ženy, trpící krvotokem, se učíme, že v mezidobí všichni jednotlivci, kteří mají víru v Krista, obdrží požehnání.

Verš 24: V případě té ženy rozlišuje Pán mezi pravou vírou a pouhým vnějším vyznáním. Když čteme, že „*se sešel k němu zástup mnohý*“, může se zdát, že Pán byl obklopen zástupem věřících následovníků. I dnes se může zdát, že tu je obrovské množství pravých věřících, když vidíme náboženské budovy plné lidí, kteří vyznávají, že se klanějí Kristu, když slyšíme jméno Krista v písních a modlitbách ze rtů mnoha mužů a žen tohoto světa a když slyšíme, jak často je Kristovo jméno spojováno s činností lidí. A lidé skutečně usuzují tímto způsobem. Sami se nazývají křesťany, označují svou zem za křesťanskou a mluví o své vládě jako o křesťanské. Ale můžeme z toho soudit, že všichni skutečně věří v Pána Ježíše, že všichni mají osobní víru v Krista? Žel nikoli! Je tu stále velké množství takových, kteří mají jen vnější vyznání. Avšak Pán umí rozeznat ty, kteří mají osobní víru

v Něho, neboť čteme: „*Zná Pán ty, kteří jsou jeho.*“ Zástup se snad vyznačoval vážností, neboť viděl divy a těšil se z požehnání, která od Krista obdržel. Ale tito lidé nepociťovali potřebu vlastnit Krista, a proto neměli také osobní víru v Něho. Tak tomu je i dnes. Lidé to mohou myslet velmi vážně, když, jak říkají, přijímají křesťanské náboženství. Ale toto vnější přiznání ke křesťanství – toto připojení se k zástupu, který jde za Ježíšem – duši nezachrání a nevyřeší otázku hříchů, smrti a soudu. Nezlomí to moc hříchu a neosvobodí od zkázy těla a světa a od bázně před smrtí.

Verš 25: K opravdovému požehnání je zapotřebí osobní víra v Pána Ježíše. V případě této ženy máme osobní kontakt víry velmi krásně vyobrazen. Nejprve vidíme, že tam, kde je víra, je také vždy pocit o nutnosti osobního Spasitele. Pocit nutnosti může být v různých případech velice různý, ale je tu.

Verš 26: Za druhé si byla vědoma nejen své potřeby, ale pokud se týkalo jejího případu, poznala také naprostou bezmocnost svých vlastních snah a lidských schopností. Mnoho vytrpěla od mnoha lékařů a v daremných pokusech pomoci svému trápení vydala všechno jmění.

Verše 27–29: Za třetí si je víra vědoma nejen vlastní bídy a bezmocnosti pomoci si, nýbrž uznává něco z výtečnosti Osoby Pána Ježíše. Vidí, že v Něm je skutečně milost a moc pomoci jí v tomto trápení. Dále činí víra člověka pokorným. Potřebná duše je hotova zaujmout nejnižší místo a říci jako ta žena: „*Dotknu-li se jen roucha jeho, uzdravena budu.*“ Nemusíme konat velké věci, abychom si zajistili požehnání. To by jen podpořilo naši pýchu. Musíme se stát ochotnými být ničím a všechnu čest dát Kristu. Cena spočívá v Kristu, ne ve víře. Ruka víry zajišťuje požehnání, když nás přivádí do spojení s Tím, v němž jsou všechny zásluhy.

Verše 30–34: Pak vidíme, jak Pán s radostí tuto víru povzbuzuje. Nespokojí se s tím, aby ten, jenž obdržel požehnání, tiše odešel. Přivádí věřícího do Své přítomnosti, aby Mu tam pověděl celou pravdu.

Raduje se, když s ním může o všem promluvit, takže mezi Ním a těmi, kdo Mu patří, není už odstup a zdrženlivost.

Nakonec vidíme výsledek příchodu do přítomnosti Pána, kde s Ním bylo vše vyjasněno. Tak jako tato žena, můžeme i my jít svou cestou a nestavět přitom na svých pocitech nebo určitých zkušenostech, i když mohou být jakkoli skutečné, nýbrž s ujištěním Jeho vlastních slov. Tak směla žena z Jeho rtů slyšet, že je zdravá; neboť On řekl: *„Víra tvá tě uzdravila.“*

Verše 35–43: Zatím co Pán je zaměstnán případem ženy, přichází jeden z domu knížete a říká: *„Dcera tvá umřela, proč již zaměstnáváš Mistra?“* Tento člověk neznal ani moc Jeho ruky, ani něžnou lásku Jeho srdce. Ať už jsou naše trápení jakkoli těžká a naše zkoušky velké, nemusíme se bát *„zaměstnávat“* Pána svými břemeny. Byl zde, aby se podílel na našem trápení a nesl s námi naše zkoušky. Měl soucit s ubohým otcem a vkládá do jeho srdce padnout slova útěchy: *„Neboj se, toliko věř.“* Pokud se týkalo lidí, byl případ zjevně beznadějný; dítě bylo mrtvé. Avšak takový případ neleží mimo možnosti Krista. Poté, co se zaměstnával nevěrou lidí a vyhnal všechny, kteří se Mu smáli, vzkřísil dítě a staral se o jeho potřeby.

Služba Krista po Jeho zavržení

Kapitola 6

Velké pravdy, které nám jsou představeny v 6. kapitole, stojí ve spojení s událostmi, které se odehrávají na venkově, na královském dvoře, na poušti, na hoře a na rozbouřeném moři. V obou prvních událostech poznáváme nízký mravní stav světa, který zavrhuje Krista; ve zbylých třech objevujeme plnost zdrojů pomoci v Kristu pro ty, kteří Jej následují, oddělení od běhu světa.

Verše 1–6: V prvním oddílu vidíme Pána, jak se v pokorné službě lásky spojuje s prostým lidem *„svého otcovského města“*, *„svým příbuzenstvem“* a *„svým domem“* (4. verš-přel). Přichází do jejich středu s božskou moudrostí a božskou silou, mezi chudými země učí

pravdě a uzdravuje nemocné lidi. Žádným způsobem nedává přednost marnosti lidské přirozenosti, která miluje pompu a ukazování se a opovrhuje lidmi kvůli jejich nízkému původu. Služba Pána v milosti zjevuje nízký mravní stav lidu. Jsou udiveni Jeho učením a Jeho moudrostí a nemohou jinak, než uznat Jeho divy. Ale „*horšili se na něm*“. Tělo zůstává vždy stejné. Nejsme v našich dnech někdy v nebezpečí, že dokonce jako křesťané budeme bránit pýchou a marnivostí těla Božímu dílu, když si málo ceníme služby některého Božího služebníka kvůli jeho prostému původu? Anebo můžeme jako služebníci přijít k pádu tím, že se pokoušíme být uznáváni na základě svého blahobytu nebo svého společenského postavení. U Pána bylo vše dokonalé. Selhání bylo jen na straně lidu. Tito prostí venkované snižovali moudrost naučení Pána a moc Jeho skutků. Říkali: „*Zdali tento není ten tesař, syn Marie?*“ Nebo: „*Jeho bratři a sestry jsou u nás.*“ Nepoznali slávu Jeho Osoby a milost Jeho srdce, ani to, že ačkoli byl bohatý, kvůli nám se stal chudým, abychom my Jeho chudobou zbohatli. Stvořitel se stal tesařem a Boží Syn synem Marie. Pán připomíná těm, kteří Jej zavrhuje kvůli Jeho ponížení, „*že není prorok beze cti, jedině ve vlasti své a v rodině své a v domě svém*“. To neznamená, že Pán byl zavržen ve Své domovské obci tak, jak by to mohlo být u nás, protože lidé znají naše slabosti a neúspěchy. Avšak důvěrný styk s Ním ve věcech života vedl k tomu, že snižovali úkol, který měl od Boha.

Následkem je, že tam pro jejich nevěru nemohl učinit žádný div. Je to vážné, když pomyslíme, jak dalece v našich dnech nevěra brzdí Boží dílo. Když víra přináší požehnání, jak tomu bylo v případě nemocné ženy v minulé kapitole, tu je rovněž tak pravda, že nevěra brání jeho vylití. Přesto se Jeho milost pozvedá nad naši pýchu a naši nevěru a uzdravuje „*málo nemocných*“. Ale požehnání zůstává omezeno na „*málo*“. „*Podivil se jejich nevěře.*“ Nedáváme Mu i my někdy příležitost k tomu, aby se divil naši nevěře? Přesto jde dále Svou cestou, učí ve vesnicích kolem a, nehledě na pýchu a nevěru, neúnavně koná Svou službu.

Verše 7–13: Zavržení Jeho služby může znemožnit vykonávání divů v Jeho otcovském městě, ale nemůže zadržet milost Jeho srdce.

A tak Pán vysílá dvanáct učedníků jako nové svědectví o Svě přítomnosti v milosti a moci, aby lidem žehnal. Zvláštní důrazné svědectví o Jeho slávě jako božské Osoby vidíme ve skutečnosti, že „*jim dal moc nad duchy nečistými*“. Nikdo nemůže vykonávat moc a činit divy, když mu k tomu nebyla dána moc. Ale kdo, kromě Boha, může **dát tuto moc**? Způsob, jak byli vysíláni, je sám o sobě svědectvím o přítomnosti Toho, jenž je Pán všeho. Neměli si s sebou brát nic na cestu. Měli spočívat ve starostlivé lásce Pána, který byl na zemi, a pod Jeho ochranou. On bude tak působit na srdce lidí a povede okolnosti tak, že jim nic nebude chybět.

Jejich úkol neměl klesnout k řadě sociálních návštěv. Stáli ve službě Pána, a proto měli zůstat na jednom určitém místě v témž domu. Obsahem jejich kázání bylo pokání, neboť přítomnost Krále a evangelium království byly už kázány s tím výsledkem, že vůdcové Krista zavrhl pro velikost Jeho nároků, zatím co lid Jej nechtěl pro nízkost Jeho postavení. Vůdcové Jej obvinili, že vykonává Svě divy v síle ďábla; lid řekl, že je jen tesař. Národ je volán k tomu, aby ze své špatnosti činil pokání. A dále mělo být oznamováno konečné svědectví o soudu nad všemi, kteří toto poselství zavrhl.

Verše 14–29: Následkem vyslání, doprovázeného mocnými znameními, bylo to, že „*zjevné učiněno bylo jméno jeho*“. Kéž všichni služebníci zvěstují tak, aby zanechávali libou vůni Krista a pocit o vzácnosti Jeho jména. Žel že často se stává velkým jméno kazatele a používá se mnoho metod, které se líbí přirozeným lidem, takže jméno kazatele je více šířeno než Ježíšovo jméno.

Avšak jakkoli daleko pronikne pověst o Pánu Ježíši, když v duši nedojde k Božímu dílu, vede známost o Pánu jen ke spekulacím. Tak tomu bylo také v oněch dnech, když někteří řekli: Jan Křtitel vstal z mrtvých, a jiní tvrdili: Je to prorok, nebo jako jeden z proroků. Ale přemýšlení lidského rozumu nikdy nepozná pravdu o Osobě Krista.

Pověst o Kristu pronikla nakonec až ke královskému dvoru. Viděli jsme už, jak obyčejnému lidu chyběla jakákoli schopnost duchovního rozeznávání. Nyní poznáváme nízký mravní stav vyšších kruhů. U krále Heroda to, co o Kristu slyšel, nevedlo dále než k domněnce.

Jeho svědomí bylo zneklidněno. V této souvislosti slyšíme příběh jeho hříchu. Vešel do nedovoleného manželského spojení se ženou svého bratra. A pro tento hřích byl Janem Křtitelem kárán. Tato výtku však vyvolala nenávist a nepřátelství Herodiady, provinilé cizoložnice. Ráda by Jana zabila, ale nenašla cestu, jak to provést, neboť Herodes se Jana bál, protože věděl, že to je spravedlivý a svatý muž. Ačkoli Herodes byl muž bez pevných zásad, dovedl uznat dobré v druhých, a dokonce Janovi naslouchal a činil mnohé podle jeho rady. Ale Herodias čekala na svůj čas. Oslava na dvoře jí přinesla příležitost, kterou hledala. Král, jemuž se tanec její dcery tak velmi líbil, učinil unáhlený slib, a pak dal přednost tomu, aby Jana zabil, než aby svůj slib nedodržel. Správně bylo řečeno: Je lépe porušit takový slib, než jej dodržet.

Zavržení a zabití předchůdce Mesiáše je vážným znamením toho, že Herodes v daný čas při zavržení a ukřižování Krista se postaví na stranu Jeho nepřátel.

Verše 30–44: Když apoštolé vykonali svůj úkol, „*sešli se k Ježíšovi*“. Byli Pánem vysláni, nyní se k Němu vracejí. Jak je dobré pro každého služebníka Páně, když po každé malé službě, kterou vykonal, se vrátí k Pánu a vypráví Mu vše, co činil a co učil. Až příliš často jsme nakloněni k tomu, říkat o tom druhým, ačkoli někdy může být správné povzbudit Boží lid zprávou o dílu Páně. A přece tu je velký rozdíl. Když my, tak jako tomu bylo u Pavla a Barnabáše v Antiochii, svoláme shromáždění, pak se to děje, aby bylo vyprávěno, ***kteřaké věci Bůh učinil, a že otevřel pohanům dveře víry*** (Skutky ap. 14,27). Když se po nějaké službě shromáždíme k Pánu Ježíši, je to, abychom Jemu pověděli, ***co my jsme činili a učili***. Je pro nás dobré, když se v přítomnosti Toho, jenž nám nikdy nebude lichotit a před kterým se nemáme čím chlubit, ani před Ním člověk nemůže nic skrýt, podíváme zpět na své činy a svá slova. U Něho se učíme znát své slabosti a nedostatky. Žel že jsme někdy tak velmi plni sami sebe a své služby. V přítomnosti Pána můžeme mluvit o všem, co zaměstnává myšlenky a co zatěžuje ducha. Přitom se náš duch uklidní, takže můžeme o sobě střízlivě smýšlet, anebo zapomenout na sebe samé a svoji službu a zaměstnávat se Pánem.

Neslyšíme žádný komentář Pána o službě učedníků, ale vidíme náklonnost Pána a Jeho péči o Své služebníky. Mluvili o své službě, ale On se staral o ně a o klid, který potřebovali. Proto říká: *„Pojďte vy sami obzvláště na pusté místo, a odpočíněte maličko.“* Věčný odpočinek je ještě před nimi, ale zde nalézáme „maličké odpočinutí“.

Bylo poukázáno na to, že tu jsou tři důvody, proč byli učedníci vedeni stranou na pusté místo. Předně se Pán uchýlil na poušť poté, co uslyšel o zabití Svého svědka, což bylo jistým znamením Jeho vlastního zavržení a ukřižování. To ukazovalo na to, že časové období (domácnost) se má změnit. Proto Pán zaujímá postavení vně a odděluje se od provinilého národa. Tento důvod, změna časového období, převládá v Matoušově evangeliu (kap. 14,13). Za druhé, a to je nápadná myšlenka v Markově evangeliu, měl Pán v souvislosti se službou Svých učedníků důvod, aby je vzal stranou. Jejich služba je vedla do světa a vzbudila takový rozruch, že *„bylo množství těch, kteří přicházeli a odcházeli“*. Za takových okolností má služebník zapotřebí být vzat stranou, pryč od neklidného ducha světa, aby byl u Pána a chvíli odpočinul. Třetí důvod je nám představen v Lukášově evangeliu, kde se dovídáme, že učedníci Pána byli vzati stranou, aby od Něho byli poučováni (Lukáš 9,10.18–27).

Také v našich dnech máme zapotřebí být odvedeni od světa, abychom se učili, že nejsme z něho, i když ve službě Pánu jsme k němu posláni. Naše požehnání jsou nebeská, nikoli pozemská. I my máme zapotřebí být sami s Pánem, abychom unikli duchu světa se vši jeho ustavičnou činností, a zvlášť tehdy, když nějaké malé svědectví pro Krista způsobilo ve světě určité dočasné vzrušení. Potřebujeme také přebývat v ústraní v přítomnosti Pána, abychom poznávali Jeho smýšlení.

Ke slovu Pána jdou zvlášť na pusté místo. Avšak *„vidouce je zástupové mnozí, že jdou pryč“*, ve své horlivosti dosáhnout Krista *„předešli je, a shromáždili se k němu“*. Tak se zdálo, že po tom všem budou oloupeni o svůj odpočinek. Ale Pán ve Své něžné péči o ty Své a plný soucitu k lidu vychází ze Svého místa v ústraní, aby se setkal s lidem. Mohl tu být odpočinek pro Jeho učedníky, ale pro Něho ne. Jeho

soucit Mu nedal odpočinout. Tak čteme: „*I počal je učiti mnohým věcem.*“

Když už bylo pozdě, přišli učedníci z odpočinku a řekli Pánu: „*Propuštěj je.*“ Zdá se, jako kdyby se učedníci dívali na zástup jako na vetřelce do jejich odpočinku a rádi by se těch lidí zbavili. Ale Pán je nechce posílat pryč hladové, neboť je napsáno: „*Chudé jeho chlebem nasytím.*“ Žádné selhání na straně Izraele nemůže způsobit, aby ze srdce Hospodinova zmizela добрta a soucit. Chce je „*učiti mnohým věcem*“ k požehnání jejich duší a starat se o chléb a ryby k utišení jejich tělesných potřeb. I dnes je tentýž. Přes všechny naše slabosti a mnohé chybné kroky se stará o naše duše a o naše těla. K vykonání Svého díla lásky potřebuje ještě druhé. Říká učedníkům: „*Dejte vy jim jíst.*“ Ale tak, jako je tomu často i u nás, jejich víra nebyla schopná použít Jeho sílu. Dokážou myslet jen na to, kolik by potřebovali, a zapomínají na nevyčerpatelné zdroje pomoci, které mají v Kristu. Když se ukázala naprostá nedostatečnost jejich vlastních prostředků pomoci, přivádí Pán to málo, co mají – pět chlebů a dvě ryby, do spojení s plností nebe s tím výsledkem, že může jíst pět tisíc mužů a jsou nasyceni.

Verše 45–46: Příběh, který je rozvinut v následujících verších, nám znovu připomíná skutečnost, že Pán má v úmyslu zanechat učedníky ve světě, od kterého On byl zavržen. Pán právě nasýtil zástup. Měl s nimi soucit jako s ovce, které nemají žádného pastýře. Žel že jim chyběl nejen ten, který by je vedl na zelené pastvy a staral se o jejich duše, nýbrž když dobrý Pastýř přišel do jejich středu, neměly oči, aby viděly Jeho slávu, ani srdce, aby Jej přijaly. Proto čteme: „*A propustiv je, šel na horu, aby se modlil.*“ V předobrazu byl lid propuštěn, zatím co On zaujal nové místo na výsosti, aby se tam přimlouval za ty Své, kteří jsou zanecháni jako Jeho svědkové ve světě, který Ho zavrhl.

Verše 47–52: Učedníci zjišťují, že jsou nejen oloupeni o tělesnou přítomnost Pána, nýbrž že jsou vystaveni bouřím života a musejí se trápit při veslování. V tomto světě stojí vše v odporu k lidu Páně. Ale když je svět proti nám a ďábel se nám protiví, Pán se na výsosti za

nás přimlouvá. I když je Pán nepřítomný, není lhostejný k bouřím a těžkostem, s nimiž se Jeho lid setkává. „*A viděl je, a oni se s těžkostí plavili.*“ Rozvinutí moci, která stojí daleko nad tím, co je možné člověku, naplnilo učedníky bázní. „*Oni mnohem více sami v sobě se dělali a divili.*“ A Tento, jehož moc je větší než všechny bouře, které může rozpoutat ďábel nebo lidé, je Ten, který je pro nás. Na hoře se za ně modlil. Viděl, v jaké nouzi jsou, a nyní přichází k nim. Přesto zkouší jejich víru, tak jako i v našich dnech jsou věřící často zkoušeni, neboť čteme: „*A chtěl jich pomínouti.*“ Jeho moc, Jeho přímluva, Jeho milující péče, vše je jim k dispozici. Mají víru, aby mohli mít užitek z Jeho plnosti? Ve své nouzi vzkřikli, „*ale ihned promluvil k nim*“. Říká: „*Doufejte, já jsem, nebojte se!*“ I když k nim přichází ve slávě Své moci, která stojí nade všemi bouřemi, ujišťuje je, že to je On sám – Ježíš, jejich Spasitel, Pastýř a Přítel. Ten, kterého lidé krátce předtím zavrhlí, protože pro ně byl jen tesařem, je nyní spatřován jako Stvořitel, který může chodit po moři a kterého poslouchají větry a vlny.

Žel že učedníci, tak jako i my to tak často děláme, nevzali v úvahu velikost Jeho moci a milosti, které se ukázaly při jedné z dřívějších příležitostí. Byli zaměstnání sami sebou a svými těžkostmi, jejich srdce se zatvrdila a byla málo v stavu použít svých zdrojů pomoci v Kristu.

Verše 53–56: Kapitola končí předokoušením požehnání budoucího dne, když Kristus opět přijde a skrze věrný ostatek Židů bude žehnat zemi. Pak trápení bohabojných skutečně pomine, odpor skončí, bouře se utiší a Kristus bude přijat tam, kde Jej kdysi zavrhlí.

Člověk zbaven masky a Bůh zjeven

Kapitola 7

V 6. kapitole jsme měli ukázán a odsouzen sociální a politický svět. V této kapitole nalézáme formální náboženství těla (1. -13. verš), odhalení lidského srdce (14. -23. verš) a zjevení Božího srdce (24. -37. verš).

Verše 1–5: Kapitola začíná příchodem náboženských vůdců lidu k Pánu Ježíši. Žel, že to činí, aniž by cítili své potřeby a bez citu pro Jeho milost. Přicházejí jen proto, aby se Kristu protivili, když si myslí, že nalézají u Jeho učedníků chybu, protože ti jedli chléb neumytýma rukama. Náboženství těchto lidí tvořila vysoká úcta k tradicím jejich předků a plnění určitých vnějších forem a ceremonií. To v zásadě může každý a dopomáhá to k dobré pověsti před lidmi. Ale srdce to ponechává vzdálené od Boha.

Verše 6–13: Ve Své odpovědi těmto mužům odhaluje Pán prázdnotu jejich náboženství, které se skládá jen z vnějších forem. Předně činí tyto lidi pouhými **pokrytci**, jak to Písmo dokazuje, neboť Izaiáš o takových říká: „*Lid tento přibližuje se ústy svými, a rty svými ctí mne, srdce pak své vzdaluje.*“ Pokrytectví předstírá něco, čím člověk není. Náboženským konáním dosvědčovali velkou zbožnost před lidmi a svými slovy vyznávali, že ctí Boha; ve skutečnosti byla jejich srdce od Boha daleko vzdálená (Izaiáš 29,13; Ezechiel 33,31).

Za druhé Pán ukazuje, že takové náboženství je „**nadarmo**“. Před lidmi může svým přívržencům dopomáhat k dobré pověsti kvůli zbožnosti, ale v Božích očích je bezcenné.

Za třetí klade jasné **Boží slovo** stranou. Dává přednost lidským tradicím. Pán jmenuje příklad tohoto velkého zla. Boží slovo dává dětem jasné směrnicе, aby ctily své rodiče. Ale oni měli tradici, na základě které mohli dosvědčit, že svůj majetek dali stranou pro Boha. Tím, že své vlastnictví označili jako „*korban*“, což znamená dar pro Boha, nemohly tyto prostředky být použity k tomu, aby pomohly potřebným rodičům. Touto tradicí dali Boží slovo stranou, vyvlékli se ze své odpovědnosti vůči svým potřebným příbuzným a sloužili své vlastní chamtivosti.

Vážnost tohoto oddílu je zvýšena, když pomyslíme na to, že tito farizeové a zákoníci z Jeruzaléma byli náboženskými vůdci ostatku, který se vrátil z Babylona. Ve dnech Pána tu sice uprostřed těchto navrátilivších se byl malý, slabý ostatek, který se bál Boha, pamatoval na Jeho jméno a vyhlížel spasení v Izraeli. Ale žel, všichni ostatní upadli do hrozného stavu, ve kterém žili tito vůdcové. Nebyli už modláři.

Navenek byli velmi zbožní a svými rty vydávali před Bohem krásné vyznání. Ale poznáme, že toto všechno je možné, a přece je srdce přitom daleko vzdálené od Boha a Boží slovo je dáváno stranou tradicemi lidí.

Verše 14–16: Když Pán odkryl zdánlivou svatost vnějšího náboženství těla, ukázal všemu lidu, že zdroj znečištění neleží mimo člověka, nýbrž v jeho nitru. Umývání rukou, koflíků a nádob se zabývá jen znečištěním z venku, ale mravní znečištění vyvěrá z vnitřního zdroje, ze zla v lidském srdci. Tím je odhalen kořen každého světského náboženství těla. To se prostě zabývá jen vnějšími věcmi a srdce ponechává nedotčené. Bůh se ale zaměstnává nitrem a působí na svědomí a na srdce. Skutečným zdrojem znečištění člověka není jeho okolí, nýbrž on sám. Je jistě pravda, že když se člověk tak jak je – padlé stvoření – odebere do okruhu zla a pokušení, jeho žádosti jsou takovým okolím probouzeny. Ale přesto zůstává zdroj zla v něm samém. Anděl by byl mohl projít Sodomou, aniž by se znečistil, ale nikoli Lot. V andělu není zlé srdce, které by reagovalo na hříchy, ale Lot takové měl.

Verše 17–23: Když je Pán sám se Svými učedníky, mluví o tomto tématu blíže a vysvětluje Svě ilustrace. Mravní zlo má svůj kořen v srdci, nezávisle na formě, kterou přijímá. Mohou to být **zlé myšlenky, zlé skutky** jako cizoložství, smilstvo, vražda, krádež nebo klam, **zlé pohledy nebo zlá slova** v rouhání, pýše a pošetilosti. *„Všechny tyto zlé věci pocházejí z vnitřku a poskvřňují člověka.“*

Verše 24–30: Když bylo odkryto zlé srdce člověka, odkrývá se v příběhu Syrofenické ženy požehnaným způsobem Boží srdce – srdce plné lásky, které se drží pravdy a zároveň uděluje ubohému hříšníkovi milost. Když Pán kráčel tímto světem, který Jej zavrhl, byl by rád zůstal skryt, aby zjevil pokorné smýšlení, které Jej vedlo k tomu, aby sám sebe učinil ničím. Ale ve Svě dokonalosti, která stála v tak velkém kontrastu ke všemu, co Jej obklopovalo, nemohl zůstat skryt. Jak to kdosi řekl: „Dobrota spojená s mocí je ve světě tak řídká, že to nemůže zůstat bez povšimnutí.“

Žena byla Řekyně, tedy pohanka, ale její veliká nouze ji přivedla k Pánu. Věřila v moc Pána Ježíše a v Jeho milost, která tu moc použije ve prospěch pohanského „štěněte“. Pán vyvedl její víru na světlo, když řekl: „*Nechat se prvé nasýtí dítky, neboť není slušné vzít chléb dětem a hodit štěňatům.*“ To byla velká zkouška pro víru. Žena by bývala mohla namítnout: „Pak jsem tedy jen pes a nemám žádné nároky na Pána. Požehnání náleží jen dětem.“ Její víra triumfovala nad touto těžkostí, když uznala pravdu o sobě a chopila se milosti, která je v srdci Pána. Jinými slovy říká: „Ano, pokud jde o mne, je pravda, že si nemohu činit nárok na místo dítěte. Jsem jen štěně; ale celá moje důvěra se opírá o to, co jsi Ty, ne o to, co jsem já. Vidím, že v Tvém srdci je taková milost, že nezbráníš štěňátku drobtý.“ To je vždy cesta víry, že připustíme zkaženost a nehodnost svých srdcí a spočineme v dokonalé milosti Jeho srdce. Víra se chápe Krista a spočívá v tom, kdo On je a co učinil.

To byla víra, kterou Pán nechtěl a nemohl odmítnout. Nemohl říci: „Já nejsem tak dobrý, jak si ty myslíš,“ nebo: „Moje milost není tak veliká, jak si ty představuješ.“ Velebeno buď Jeho jméno! Jeho milost převyšuje všechnu naši víru a On se raduje, když může odpovědět na tu nejmenší víru. Víra v Krista zajišťuje tedy požehnání a On může ženě říci: „*Pro tu řeč jdi, vyšlo jest ďábelství z tvé dcery.*“

Verše 31–37: Při závěrečné události nalézáme Pána opět v Galileji mezi Jeho izraelským lidem. Přivádějí k Němu hluchého, který těžce mluvil. Muž výstižným způsobem představuje stav, do kterého hřích přivedl lidi. Kristus je v jejich středu s milostí a silou, aby vyšel vstříc jejich potřebám. Ale hřích je tak zaslepil, že lid jako celek si uzdravující působení, které je v Kristu, neumí použít k svému užtku.

Přesto jejich hřích nemůže změnit Jeho srdce plné lásky. Proto neposílá pryč nikoho, kdo Jej potřebuje. Když neposlal pryč ženu z národů, pak neodmítne ani prosbu za Žida v nouzi. Ale když udílí milost, pak se v obou případech drží pravdy. A tak čteme: „*A pojav jej soukromí ven ze zástupu...*“ Není Mu lhostejné a nepřehlíží to, že Jej zavrhli. Když působí v jejich středu, děje se to na základě jejich potřeb a nikoli proto, že jsou Židé. Hřích postavil Židy a pohany na

stejnou úroveň a milost může v potřebné situaci, v níž jsou, žehnat oběma.

Když Pán prokázal milost, pohlédl k nebi a vzdechl. Jednal vždy v závislosti na Otci a v souladu se smýšlením nebe. Když se starosti země bolestně dotýkaly Jeho srdce, tu byl nebem udržován. To platí i pro nás. Když starosti země skličují našeho ducha, vzdycháme. Ale příliš často vzdycháme, aniž bychom **vzhlédlí k nebi**, a tak jsme sklíčení a obtíženi. Když hledíme kolem sebe, vzdycháme. Když ale vzhlížíme k nebi, jsme podepřeni. Po uzdravení toho muže jim přikázal, aby to nikomu neříkali. Byl zde dokonalým Služebníkem. Nechtěl používat Svou moc a milost k tomu, aby se sám vyvýšil. Jeho smýšlení bylo, sám sebe učinit ničím. Ale nemohl zůstat skryt. Lid se převelice divil a řekl: *„Dobře všechny věci učinil. I hluchým rozkázal slyšet, i němým mluvit.“*

Kristus vně „tábora“

Kapitola 8

V 6. a 7. kapitole jsme viděli, že přítomnost Pána Ježíše uprostřed lidí zjevovala zkázu a nevěru sociálního, politického a náboženského světa. Když každé prokázání milosti bylo zavrženo, odchází Pán ze středu lidí a nalézáme Jej v ústraní na „*pustém místě*“, samotného na „*hoře*“ a chodícího po moři (kap. 6,31.46.48).

V 8. kapitole spojuje Pán Své učedníky se sebou samým na tomto místě „*vně*“ a napomíná je, aby Jej následovali (1., 10., 27. a 34. verš). Dále poznáváme plnost zdrojů pomoci v Kristu, které jsou pro ty, kdo Jej následují na cestě oddělení. Jejich potřeby jsou uspokojeny (1. - 9. verš); odpůrci jsou přivedeni k mlčení (10. - 13. verš); je darováno duchovní porozumění, aby všechny věci byly jasně viděny (14. - 26. verš). Kromě toho jsme upozorněni na to, že následování Krista ve světě, který Jej zavrhl, s sebou nese utrpení, pohanění a přítomnou ztrátu. Na druhé straně jsme ale povzbuzeni výhledem na slávu království, ke které vede cesta utrpení. Když s Ním trpíme, budeme s Ním také vládnout.

Verše 1–9: Dřívější div, při kterém Pán nasýtil pět tisíc, nesl jasný charakter domácností. Stal se vážným svědectvím, že Ten, jehož lid zavrhl, je jejich pravý Mesiáš. Bezprostředně po tomto divu zaujímá Pán místo na hoře jako Přímľuvce, zatím co Jeho učedníci jsou zanecháni, aby se setkávali s odporem světa – jistě obraz přítomné služby Krista v nebi, kterou vykonává pro Svůj lid.

Druhý div, při kterém je zástup nasycen, má spíše mravní význam. Je ukázáno, jaké zdroje pomoci lze v Pánu nalézt, aby potřeby Jeho lidu byly uspokojeny, ale také, s jakým soucitným srdcem myslí na ty, kteří Jej potřebují. Zde nepřicházejí učedníci k Pánu, jako při dřívější události, aby vedli Jeho pozornost na potřeby lidu. Zde vychází vše od Pána. Vidí potřeby; volá učedníky k sobě; představuje jim Svou vnitřní pohnutku; uklidňuje zástup a nechává lidi usadit se na zemi. Bere to, co je k dispozici, děkuje za to a rozděluje zástupu skrze učedníky. On to je, kdo takto uspokojuje potřeby všech.

Mysleme na to, že On je i dnes tentýž. Zná naše potřeby a má srdce plné lásky i ruku, kterou Svůj lid sytí a stará se o něj (Efezským 5,23.25.29). Až příliš často pociťujeme, tak jako učedníci, potřeby a naprostou nedostatečnost toho mála, které máme, aby to na všechno stačilo. Jestliže však, tak jako Pán ve Svém životě, přivádíme své málo do spojení s nebem a děkujeme za to, můžeme pak zakusit, že Bůh požehná tak, že to stačí nejen pro naše potřeby, ale že nám ještě zbude v ruce něco pro druhé.

Verše 10–13: Při dřívější příležitosti, kdy učedníci vstoupili na loď, vystoupil Pán na horu, aby se za ně modlil (kap. 6,45–47). Při této druhé příležitosti vstupuje Pán „se svými učedníky“ do lodi. Zjevuje tím další pravdu, totiž že je nejen **pro** nás činný v nebi, nýbrž že je také s námi, aby nás podporoval v bouřích života a čelil odporu nepříteli. Tento odpor se vždy obrací proti Kristu. Tak čteme, že když vystoupili na zem, vyšli farizeové, „a počali se s ním hádat“. Bylo dáno už tolik znamení, že hledání nějakého dalšího zjevovalo jen nepřátelství a nevěru těla. Špatnost lidského srdce se však stala jen příležitostí k ukázání dokonalosti Kristova srdce. Zlomyslný odpor nevzbudil v Pánu hněv ani mrzutost, jak se to tak často stává nám i při sebemenším odporu. Pán mu čelil s pocity trápení a soucitu, ne-

boť čteme: „*A on vzdechl duchem svým.*“ Klade srdce zpytující otázku: „*Co pokolení toto znamení hledá?*“ Pro ty, kteří se ve své špatnosti zdráhají věřit, jsou znamení bez užitku a beze smyslu. Takoví zpečetují svůj vlastní osud, neboť čteme, že Pán je opustil „*a vstoupil zase na loď i plavil se dále*“. Je to velmi vážné, když lidé opouštějí Pána; ale oč hroznější je stav takových, které opustí Pán.

Verše 14–21: Když podruhé nastoupili na loď, dovídáme se, že učedníci zapomněli vzít s sebou chleby. Ale mnohem vážnější bylo, že zapomněli na milost a moc Pána, s jakou vyšel vstříc potřebám hladovějících zástupů. Tím, že byli zaměstnání svými starostmi o materiální věci, nedokázali porozumět varování Pána ohledně kvasu farizeů a kvasu Herodova. Ačkoli byli s Kristem spojeni na cestě, jsou odděleni od zkaženého světa, byli v nebezpečí, tak jako věřící dnes, že budou „prokvašeni“ lidmi a jejich idejemi. Herodiáni se vyznačovali oportunistickým duchem politického světa a farizeové měli formu pobožnosti bez síly.

Stejně jako to děláme často i my, protřásali učedníci slova Pána a přitom nepochopili jejich duchovní význam, protože hledali věcné vysvětlení a navíc se pokoušeli snížit je na úroveň lidského rozumu. Pán je kárá kvůli jejich nedostatku duchovního chápání a kvůli jejich krátké paměti vzhledem k Jeho milosti a moci. Klade jim několik hluboko jdoucích otázek, které bychom si jistě mohli položit i my. „*O čem přemýšlíte?*“ „*Ještě neznáte ani nerozumíte?*“ „*Máte své srdce ještě zatvrzené?*“ „*Nevzpomínáte si?*“

Místo abychom se dívali skutečností do očí a slyšeli pravdu, začínáme někdy „*přemýšlet*“ jinak. Ale naše přirozené myšlení zatemňuje naše duchovní porozumění. A za temnotou přirozenosti stojí velmi často tvrdost srdce, která tak rychle následuje po zapomenutí milosti a lásky Jeho srdce – „*nevzpomínáme si*“. Tyto srdce zpytující otázky mluví řečí, která se obrací ke všem věřícím, neboť byly určeny nikoli odmítajícím lidem, nýbrž pravým učedníkům.

Verše 22–26: Případ slepého muže jasně ukazuje rozdíl mezi lidem a učedníky. Národ jako takový se nalézal v naprosté slepotě. Učedníci, ačkoli skutečně věřili v Pána, postrádali v oné době duchovní schop-

nost rozlišování. Viděli Jeho božskou slávu jen slabě. Poznávali a uznávali Jej jako Mesiáše, ale jejich židovské předsudky a navyklé myšlení jim bránily poznávat Jeho další slávy jako Syna člověka a Božího Syna. K tomu museli být zcela odděleni od lidu. A to je význam jednání Pána, když slepého muže vyvedl z vesnice, jako předtím vzal hluchého zvlášť, pryč od zástupu.

Na první dotek muž obdržel zrak, ale ne hned schopnost jej také použít. Řekl: „*Vidím lidi chodit jako stromy.*“ Učedníci se duchovně nalézali v témž stavu. Tím, že měli velké mínění o velikosti a důležitosti člověka, jim bylo zbráněno, aby poznávali slávu Pána. Máme zapotřebí nejen milost, abychom viděli, potřebujeme také milost, abychom uměli používat získané vidění, abychom vše „*viděli jasně*“ – lidi takové, jací skutečně jsou, samy sebe ve vší své slabosti, a především Pána Ježíše ve vší Jeho dokonalosti.

Pán poslal toho muže domů. Neměl se vracet do vesnice a také to neměl nikomu ve vesnici vyprávět. Čas pro svědectví lidu jako celku pominul.

Verše 27–33: Rozhovor Pána s Jeho učedníky, který nyní následuje, ukazuje nejen nevěru přirozeného člověka, nýbrž také to, jak málo z Jeho skutečného úkolu a z Jeho slávy praví učedníci pochopili. Ta velká zkušební otázka je dnes stejná, jako byla tehdy: „*Kým mne praví býti lidé?*“ Všechna sláva a čest pro Boha a všechno požehnání pro lidi závisejí na Osobě Krista. Je zjevné, že lidská inteligence samotná nikdy nepřijde k pravdě. Také mezi lidmi oněch dnů bylo mnoho učenců s vysokými intelektuálními schopnostmi. Přesto všechny jejich myšlenky o Kristu končily v domněnkách a v nejistotě. Někteří říkali, že je Janem Křtitelem, jiní se domnívali, že je Eliáš, opět jiní si mysleli, že je jeden z proroků. Nikdo nedospěl k pravdě. V protikladu k tomu vidíme v Petrovi výsledek prosté víry, v člověku, jenž, měřeno učenými vůdci tohoto světa, byl nevědomý a nevzdělaný. Víra sama u sebe nepřemýšlí a nedomnívá se, nýbrž přichází s krajní jistotou k pravdě, neboť víra je Boží dar. Proto může Petr říci: „*Ty jsi Kristus.*“

Pán jim pohrozil, aby o Něm nikomu neříkali. Byl od Svého lidu zavržen, takže Své postavení Mesiáše odsunuje pro tu dobu do pozadí a přijímá daleko sahající titul „Syn člověka“. Ten vede k větším slávám než jen k pozemské vládě ve spojení s Izraelem, neboť Syn člověka nastoupí univerzální vládu nad všemi stvořenými věcmi. Ale dříve, než bude moci jako Syn člověka zaujmout toto místo, kdy Mu budou všechny věci poddány a kdy bude moci vůči všem lidem vykonávat milost, musí projít smrtí, vykonat dílo vykoupení a zlomit moc satana, smrti a hrobu. S křížem před sebou začal nyní poučovat Své učedníky, že Syn člověka bude muset mnoho trpět, být zavržen, usmrcen a po třech dnech vstane. Nyní přišel čas, aby o této velké pravdě učedníkům mluvil otevřeně a už ne v podobenstvích.

Ihned se ukazuje, že ačkoli učedníci měli v Něho jako v Krista pravou víru, přece, podobně jako ten muž, který viděl jen částečně, poznávali slávu Pána jako Syna člověka jen slabě. Petr nemohl snést myšlenku, že jeho Pánem a Mistrem mají lidé opovrhovat a že má být zavržen. Proto Mu domlouval. Pán věděl, jaký účinek budou míst Petrova slova na učedníky, proto pohlédl na ně a „*přimluvil Petrovi řka: Jdi za mnou, satane; neboť nechápeš, co jest Božího, ale co lidského*“. Jak je to vážné, že existuje možnost, aby pravý věřící s krajní vážností říkal věci, které přicházejí od satana. Petr si snad myslel, že vyjadřuje jen pocit lásky ke svému Mistru. Ve skutečnosti konal satanovo dílo, když se pokoušel odvést Pána z cesty poslušnosti vůči vůli Otce a položit kámen urážky na cestu učedníků. Díval se na všechno z čistě lidského stanoviska. V té chvíli viděl lidi chodit jako stromy.

Verše 34–38: Když Pán svolal lid se Svými učedníky k sobě, vede jejich myšlenky pryč od „věcí lidí“ a poučuje je o Božím smýšlení. Když Ho chtěli následovat do nového světa požehnání a slávy, který On jako Syn člověka otevře, pak museli být hotovi zaujmout v tomto světě Jeho postavení utrpení a zavržení. Zde nejde o smířčí utrpení, která On strpěl, když byl Bohem opuštěn, nýbrž o střetávání se s odporem hříšníků a o utrpení z ruky lidí. V tom mohou věřící, byť jen v nepatrné míře, mít s Ním podíl, dokonce až k mučednické smrti. Následovat Krista ve světě, který Jej zavrhl, znamená sebezapření,

znamená vynaložit na to přítomný život a odmítnout svět. Ale ať už tato stezka v tomto světě s sebou přinese cokoli, vede ke dni slávy, když Syn člověka přijde ve slávě Svého Otce se svatými anděly.

Jestliže hledíme na Pána Ježíše, jak je nám v této kapitole představen, pak Jej vidíme venku, „vně tábora“, s Jeho lidem. Má dokonalou znalost našich potřeb, má srdce, které spolucítí v našich trápeních, a ruku, která se stará o všechno, co potřebujeme. Kromě toho následovat Ho znamená, že nejen chodíme tam, **kde** On chodil – vně tábora, nýbrž že také chodíme tak, **jak** On chodil. V naší malé míře budeme mít srdce, které je pohnuto soucitem pro potřeby druhých. Budeme Bohu děkovat za všechno Jeho milosrdenství. Budeme zakoušet odpor těch, kteří bojují proti nám; ale nebudeme se k nim mít v duchu nevole, nýbrž se srdcem plným zármutku. Rovněž budeme zapírat sami sebe, půjdeme cestou pohanění, odmítneme život zde a přítomný zlý svět, ale budeme hledět kupředu na slávu budoucího světa. Tak to činil On, když pro před Ním ležící radost strpěl kříž, nedbaje hanby, a nyní se posadil po pravici Božího trůnu (Židům 12,2.3).

Moc budoucího světa

Kapitola 9

Když učedníci hleděli na milost, lásku a moc Pána Ježíše, jíž osvobozoval lidi od jejich trápení, viděli ve skutečnosti něco z blahoslavenství Božího království. Ale viděli to v okolnostech slabosti, neboť Král byl v jejich středu jako chudý muž, lidmi opovrhovaný a zavržený, jenž neměl, kde by složil hlavu. Aby podepřel jejich i naši víru, kteří následujeme zavrženého Krista na Jeho pokorné stezce utrpení a pohanění, dává nám pohlédnout na budoucí slávu. Chce nám tím ukázat, že cesta vnější slabosti bude končit v „*Božím království, které přijde v moci*“.

Verše 2–3: Aby mohli vidět toto slavné vidění, vede Pán Petra, Jakuba a Jana „*na horu vysokou soukromí samy*“. A když my věřící máme hledět přes dlouhou, temnou noc, pak i my máme zapotřebí být

v duchu povýšení nad vřavu tohoto ubohého světa, abychom byli s Pánem Ježíšem sami. V takových okamžicích budou naše duše, tak jako duše učedníků, zaměstnány především slávou Jeho Osoby. Učedníci jsou v tomto vidění nejprve upoutáni slávou Pána. „*Proměnil se před nimi.*“ V pozdějších letech, když Petr píše o této velké události, říká: „*Známu učinili jsme vám Pána našeho Ježíše Krista moc a příchod.*“ (2. Petra 1,16) Apoštolé nemluví jen o Jeho příchodu, nýbrž o moci Jeho příchodu. Viděli příklad mocné síly, která nás při Jeho příchodu v jednom okamžiku promění, abychom Mu byli podobní. V jednom okamžiku byl „*proměněn*“ a Jeho roucho ponížení bylo proměněno v zářivé šaty „*bílé velmi jako sníh*“.

Verš 4: Dále se učíme, že při Jeho vládě ve slávě a moci budou přítomni nejen věřící přítomného období, představení třemi apoštoly, nýbrž také všichni věřící, kteří žili před příchodem Pána na tuto zem. Jsou znázorněni Mojžíšem a Eliášem, těmito dvěma zvláštními Božími svědky v dobách zákona a proroků.

Verše 5–8: Tito svědkové budou s Kristem v Jeho pozemské slávě spojeni. Avšak jakkoli byli ve svých dnech velicí, první místo patří Kristu. Jeho osobní sláva jako Toho, jenž je přede všemi, je zachována. Od lidu obdržel jen zneuctění a hanbu. Od nevědoucích, ale pravých učedníků dostává o málo více, než je čest a sláva, již dávají Mojžíšovi a Eliášovi, neboť Petr chtěl Pána postavit na stejný stupeň s těmito velkými služebníky. Později, když přišel Duch Svatý, viděl Petr pravý význam této velkolepé scény, neboť říká: Pán Ježíš „*přijal zajisté od Boha Otce čest a slávu, když se stal k němu hlas takový od velebné slávy: Tento jest ten můj milý Syn, v němž mi se zalíbilo.*“ (2. Petra 1,17) Čest, kterou obdržel od Otce z nebe – velebná sláva, stojí v protikladu k tomu, co se Mu dostalo od lidí, od světa a dokonce i od pravých učedníků. A jak je tomu v našich dnech? Nejsou věřící občas v nebezpečí, že upadnou to této léčky a zapomenou, že přes velkou oddanost a duchovní cítění jednotlivých služebníků je Pán mnohem vyvýšenější? Tito lidé se mohou změnit a mohou zemřít; ale jen o Pánu může být řečeno: „*Ty pak zůstáváš,*“ a „*Ty jsi tentýž.*“ Proto učedníci, když uslyšeli hlas z nebe: „*Tento jest ten Syn můj*

milý, jeho poslouchejte“, „*neviděli než samého Ježíše s sebou*“. „*S Ježíšem*“ právě ve slávě mluvili dva muži; nyní učedníci vidí Ježíše „*s sebou*“ na cestě, která vede ke slávě. Je pro nás dobré poznávat slávu této Osoby: On je Ten, **s nímž** budeme ve slávě, a je Tentýž, který je **s námi** na cestě do slávy.

Verše 9–10: Aby toto umožnil, musel drahý Pán zemřít a vstát z mrtvých. Apoštol později napsal: „*Kterýžto umřel za nás, abychom, buď že bdíme, buď že spíme, spolu s ním živi byli.*“ (1. Tes. 5,10) V oné době vyvolala tato velká pravda v myšlenkách učedníků těžkost. Věřili v jedno všeobecné vzkříšení v poslední den (Jan 11,24). Naproti tomu skutečnost, že by někdo měl vstát, zatím co jiní zůstanou v hrobě pro pozdější vzkříšení, byla pro jejich myšlení něčím naprosto cizím. Ale to je právě jedna ze základních pravd křesťanství. Vzkříšení Krista z (*prostřed*) *mrtvých* je věčně platný důkaz toho, že Bůh Jeho dílo přijal a že věřící jsou v Něm učiněni příjemnými a mají podíl na vzkříšení spravedlivých, to jest na prvním vzkříšení. Čteme: „*Ale jeden každý v svém pořádku: Prvotiny Kristus, potom ti, kteří jsou Kristovi, v příchodu jeho.*“ (1. Kor. 15,23)

Žel že s nimi to bylo jako s námi, když jsme konfrontováni s těžkostmi. Zachovali tu věc **u sebe**, dotazující se **mezi sebou**, místo aby předložili svou těžkost Pánu.

Verše 11–13: Učedníci měli však jiný problém, o kterém s Pánem mluvili. Zákoníci říkali, že musí nejprve přijít Eliáš, ale před Pánem Eliáš zjevně nepřišel. Těžkost vyvěrala ze skutečnosti, že sice přijímali Písma, která mluvila o příchodu Krista ve slávě, ale přehlíželi ta místa, která mluvila o Jeho příchodu, aby trpěl jako Syn člověka. Prorok Malachiáš prohlašoval, že Eliáš předejde příchod Krista ve slávě. To proroctví se jistě naplní. Mravně přesto už přišel, a sice v předchůdci, v Janu Křtiteli, jenž přišel v duchu Eliášově a volal lid k pokání (viz Mat. 11,14).

Verše 14–19: V předchozí kapitole se farizeové přeli s Kristem (8,11). Když Pán sestoupil z hory, našel zákoníky ve sporu se Svými učedníky. O něco později nám Pán připomíná: „*Není služebník větší nežli*

pán jeho,“ a připojuje: „*Poněvadž se mně protivili, i vám se protiviti budou.*“ (Jan 15,20) Není divu, že lidé se protiví věřícím, když si dovolili přít se s Kristem. U Pána zjevil tento odpor jen Jeho dokonalost, ale u nás odkrývá většinou naši slabost. Tak nalézáme v tomto příběhu poté, co jsme mohli na vrcholu hory pohlédnout na slávu Pána, na úpatí hory bídu člověka, moc satana a slabost učedníků.

Když Pán vysílal dvanácte, „*dal jim moc nad nečistými duchy*“; a během té doby tuto sílu také používali, neboť čteme: „*Ďábelství mnohá vymítali.*“ (6,7.13) Zde však jejich víra selhala. Nemohli vyhnat němého ducha. Síla k činění divů a k přemáhání moci satana tu byla, ale člověk ji neuměl použít k svému prospěchu a učedníci neměli víru, aby ji použili.

Tváří v tvář tomuto selhání Pán říká: „*Ó národe nevěrný. Ale dokud s vámi budu? A dokud vás trpěti budu?*“ – To jsou slova, která ukazují na vážný význam selhání učedníků. Znamenalo to, že Boží svědectví skrze učedníky ztroskotalo, a že jako následek toho tato domácnost (tento způsob Božího jednání s lidmi – p. p.) skončí. „*Až do kdy budu u vás?*“ říká, že přechodnému pobytu Pána na této zemi byla dána hranice. Potřebná generace, která byla utlačovaná mocí ďábla, by Pána nevyháněla pryč – naopak. Hluboké potřeby člověka pod mocí satana Pána Ježíše přivedly na tento svět. „*Kristus Ježíš přišel na svět, aby hříšné spasil.*“ Ne potřební lidé, ale nevěřící pokolení činí konec Jeho poslání milosti a moci. Když tu už není síla k použití zdrojů pomoci v Kristu, pak je Jeho služba na zemi ukončena.

Nemluví to také k nám křesťanům? Není to spíše selhání Božího lidu než přibývající zlo ve světě, které přivede den milosti k jeho ukončení? To, co vyznává, že je veřejným svědectvím pro Krista na zemi, bude probouzet ve svém posledním stavu u Krista takovou ošklivost, že řekne: „*Vyvrhnu tě z úst svých.*“

Přesto dobrota Pána nepřestala ani pro odpor lidí, ani pro selhání Jeho učedníků, neboť Pán vzhledem k posedlému muži připojuje potěšující slova: „*Přiveďte jej ke mně.*“ Jak to kdosi řekl: „Víra, ať už je jakkoli malá, nikdy nebude ponechána bez odpovědi od Pána.“ Jaká útěcha! Ať už je nevěra jakkoli velká, nejen světa, nýbrž i křesťanů – kdyby na světě zůstal jeden jediný člověk, který má víru

v dobrotu a moc Pána Ježíše, mohl by v prosté víře se svými skutečnými potřebami k Němu přijít a našel by u Něho ochotné srdce a dostačující moc. Tak, jako Pán tváří v tvář selhání Svých učedníků na zemi řekl: „*Přived'te jej ke mně,*“ tak může v posledních vážných chvílích, když už má úmysl vyvrhnout vyznávající církev ze Svých úst, říci: „*Aj, stojím u dveří a tluku. Jestliže by kdo uslyšel hlas můj a otevřel dveře, vejdu k němu a budu s ním večeřeti a on se mnou.*“ Ať už je den jakkoli temný, ať je naše selhání jakkoli velké – Kristus je tentýž a zůstává. Stojí stále ještě u dveří a je hotov požehnat **každému**, kdo slyší Jeho hlas a otevře Mu dveře. Kéž by to byl náš šťastný podíl, abychom odpověděli na Jeho hlas.

Verše 20–27: V odpověď na slova Pána přivádějí „*k Němu*“ toho politováníhodného syna. Ale tak jako tomu je často u nás, přicházejí s malou vírou v moc Pána, neboť ubohý otec říká: „*Jestliže něco můžeš, tedy se slituj nad námi a pomoz nám!*“ Pán mu odpovídá: „*Můžeš-li tomu věřit; všechno je možné věřícímu.*“ Kdosi správně k těmto slovům poznamenal: „Síla se spojuje s vírou; těžkost nespočívá v síle Krista, nýbrž ve víře člověka.“ Všechno by bylo možné, kdyby člověk věřil. To je důležitá zásada. Kristova moc nikdy neselže při uskutečnění toho, co je dobré pro člověka. Ale žel, nám často chybí víra, abychom z ní měli užitek.

Verše 28–29: V domě, kde je Pán se Svými učedníky sám, se od Něho učíme krajně důležité pravdě, že víra, která Pána přivádí do všech našich těžkostí, je udržována jen úzkým obcenstvím s Bohem, které je vyjadřováno modlitbou a vzdáním se věcí tohoto světa – pústem. U nás je to jako u učedníků. Za nedostatkem víry k použití moci Pána stojí většinou nedostatek obcenství s Pánem na modlitbě.

Verše 30–32: Sláva království byla zjevena. Síla a milost Pána, aby uvedl požehnání království, se ukázaly. Ale vyvedly na světlo jen nevěru světa a selhání učedníků použít tuto sílu ve svém středu. Odchod Pána se blížil a doba veřejného volání k lidu jako celku byla pryč. Naproti tomu Svou milost rozdílil pro osobní potřeby jednotlivců; ale doba k vládnutí ještě nepřišla. Proto když procházel zemí,

„*nechtěl, aby kdo věděl*“. Hřích člověka měl v zabití Syna člověka dosáhnout smutného vrcholu. Ale právě to se stane příležitostí, aby skrze Kristovo vstání z mrtvých byla oznámena ta veliká moc Krista nad hříchem, satanem a smrtí. Slova Pána zjevovala znovu slabost učedníků. Nejen jim chyběla duchovní schopnost chápání, aby rozuměli pravdě o vzkříšení, nýbrž „*ostýchali se ho otázati*“. V případě muže se zlým duchem byla jejich víra příliš slabá, aby použila Kristovu **moc**. Nyní je jejich důvěra příliš malá, aby ke svému užitku využili Kristovu **moudrost**. Jak často se žel podobáme těmto učedníkům! Když se vynořují těžkosti, hledáme řešení ve vzájemné diskusi o problémech (10. verš), místo abychom se obrátili na Krista, naši Hlavu, u kterého je všechna moudrost.

Verše 33–34: Když je s učedníky v domě sám, zasahuje Pán prostou otázkou jejich svědomí a obnažuje kořen mnoha jejich slabostí. Na cestě mezi sebou rozmlouvali a téma jejich rozmluvy bylo: „*Kdo z nich je větší*.“ Žel že od onoho dne právě to – přání být největší – bylo skutečným kořenem mnoha sporných rozhovorů mezi Božím lidem. Ať už je bezprostřední otázkou diskuse cokoli, pod povrchem se nalézá většinou velký kus vlastního Já, které se vměšuje do rozhovoru. Moje Já nejen chce být velké, nýbrž „*být největší*“. Když se nějaký věřící snaží být největším, povede to dříve nebo později k rozhovoru, ve kterém sebemenší vybočení nějakého bratra bude napadeno ve snaze jej snížit, a vyvýšit sám sebe. Už myšlenka chtít být velký ukazuje, jak málo učedníci porozuměli pravdě o království. Naprosto přehlíželi, že království bude sloužit k rozvinutí všeho toho, co Bůh je v lásce, spravedlnosti a moci. Tak se může v našich dnech stát, že se zapleteme do léčky používat Shromáždění jako okruh, kde se můžeme sami vyvýšit. Korintští to činili skrze své dary a tělesné metody; Galatští skrze své zákonictví a Koloští byli v nebezpečí, že k tomu použijí tělesné náboženství.

Když však věřící **mezi sebou** mohou diskutovat, pak v přítomnosti **Pána** musejí mlčet. Můžeme si být jisti, že když věřící začnou mezi sebou vést slovní spor, nejsou si už vědomi přítomnosti Pána.

Verš 35: Pán vyučuje Své učedníky s nekonečnou trpělivostí. Právě tehdy, když jim připomněl, že má být zabit, hledali vlastní velikost. Při jejich chybějící srdečnosti tu nestojí zděšen a neopouští je. Nao-pak usedá, volá dvanácte k sobě a vyučuje je laskavým způsobem cestě pravé velikosti. Jestliže si někdo přeje být v království prvním, pak má být na cestě, která vede ke slávě, posledním a stát se slu-žebníkem všech. Někdy můžeme být hotovi sloužit některé velké osobnosti nebo nějakému oddanému věřícímu a tímto jednáním se sami vyvyšovat. Jsme ale hotovi stát se služebníkem **všech**? Pravdivě bylo řečeno, že láska je nejmocnější ze všeho; miluje sloužit, a nikoli být obsluhována. Velký je ten, kdo je ve svých očích nejmenší.

Verše 36–37: Když Pán na cestě vyučil učedníky pravé velikosti, ilu-struje Své naučení, když staví do jejich středu malé dítě. Ukazuje jim, jak On sám se umí snížit, a vzít malé dítě do Své laskavé náruče. Učedník, který přijme jedno z těchto malých dětí ve jménu Pána, následuje Pána na cestě pravé velikosti. Ve jménu Nejvyššího se skloní k tomu nejnižšímu. Jestliže tak jedná, nalézá se v obecenství s Kristem a přijmout Krista znamená přijmout Toho, který Jej poslal. Tím, že sami sebe zapíráme a odmítáme každé vyvyšování sebe, bu-deme se nalézat v obecenství s božskými Osobami.

Verše 38–41: Viděli jsme nebezpečí vyvyšovat se. V následující udá-losti poznáváme jinou léčku: nebezpečí vyvyšování se nějaké skupi-ny. Jan říká: „*Mistře, viděli jsme jednoho, jak ve jménu tvém d'ábly vymítá, který nechodí s námi; i bránili jsme mu, protože s námi ne-chodí.*“ Oni sami, ačkoli šli za Kristem, právě z nedostatku modlitby a půstu selhali ve vyhnání démona, a nyní zakazují někomu činit to, v čem sami selhali, jen proto, že nešel s nimi. Pán jim ve Své odpo-vědi ukazuje, že z Jeho hlediska je především důležitý vztah učední-ků k Němu samému. Možná že tento muž neměl dostatek víry, aby se učinil zajedno s učedníky, kteří následovali Pána na cestě odděle-ní. Ale když mohl v Kristovu jménu vykonat div, bylo zřejmé, že si cenil tohoto Jména a nebude o Něm mluvit lehkovážným způsobem. Svět Krista zavrhl tak úplně, že se v jeho okruhu nalézají vlastně už jen protivníci Pána Ježíše. Když tu jsou takoví, kteří nejsou proti Kris-

tu, pak musejí patřit k těm, kteří stojí na Jeho straně, i když jim chybí víra, aby se k Němu veřejně přiznali. Jan řekl, že nejsou „s námi“. Ale Pán přesto může odpovědět, že nejsou „proti nám“. Učedníci dělali příliš mnoho z toho ubohého „s námi“ – z toho slabého houfečku, který se shromažďoval kolem Krista, a příliš málo z Krista, té slavné Osoby, kolem níž byli shromážděni. Pán jim připomíná, že Jeho jméno znamená vše. Nejmenší čin – například dát někomu, kdo patří Kristu, číši vody – je-li učiněn v Jeho jménu, neztratí svou odměnu.

Verše 42–48: Nyní následují některá varování. Varujme se toho, abychom jiné odsuzovali, a sami nepoložili na cestu některého z těchto maličkých, kteří náležejí Kristu, kámen úrazu. S každou zlou náklonností v sobě samých chtějme jednat tak, že odmítneme všechno, co by nás mohlo svádět k hříchu. To může mít za následek, že neúprosně odmítneme to, co je pro tělo nejcennější – ruku, nohu, oko a každou formu zla, do kterého nás tyto údy mohou vést. Nikdy nezapomínejme, že tyto zlé věci přivádějí lidi do věčného odsouzení.

Verše 49–50: Vše bude postaveno na zkoušku. Oheň zkusí jak věřící, tak i hříšníky. „Každý ohněm bude solen a všeliká oběť solí bude osolena.“ Hříšník, který zavrhuje Krista, přijde do neuhasitelného ohně. Ale pravý věřící bude zkušěn ohněm, který může nabýt formy zkoušek nebo dokonce pronásledování. Apoštol Petr nám sděluje, že naše víra může být ohněm zkušena, a varuje nás, abychom to nepovažovali za něco cizího, když máme procházet „ohněm“ pronásledování. Měli bychom se spíše radovat z toho, že tak jako máme podíl na „Kristových utrpeních“, tak budeme s Ním sdílet i „jeho slávu“ (1. Petra 1,7; 4,12.13). Život věřícího je viděn jako oběť, neboť máme svá „těla vydávat v živou, svatou, Bohu libou oběť“ (Řím. 12,1). Oběť má být udržována čistá, „solí osolena“. Když křesťan žije v praktické svatosti, bude svědectvím uprostřed světa. Jestliže ale tato svatost chybí, podobá se jeho život soli, která ztratila svou chuť. Máme mít sůl sami v sobě a mít pokoj mezi sebou.

V průběhu kapitoly jsme na jedné straně viděli dokonalost Krista a na druhé straně odhalení toho, co je tělo dokonce i v pravých věřících, v těch, kteří Pána milovali a následovali Ho. V přítomnosti slávy

byli učedníci „*přestrašeni*“ (6. verš). Tváří v tvář moci satana jim chyběla víra k použití síly, která jim v Kristu stála k dispozici (18. a 19. verš). Za tímto nedostatkem víry stálo zanedbávání modlitby a půstu (29. verš). Poněvadž byli málo v obecnství s Bohem na modlitbě, rozmlouvali mezi sebou, když vznikly v jejich myšlenkách těžkosti, a báli se Jej dotázat (10. a 32. verš). Už ne vedeni Mistrem diskutovali mezi sebou o tom, kdo by byl největší, a odsuzovali to, co jiný činil ve jménu Krista, jenom proto, že nepatřil k jejich skupině (38. verš).

Když ale v učednících vidíme svou vlastní slabost, poznáváme v Kristu také plnost našich zdrojů pomoci. Na hoře vidíme slávu a moc království a to, že **s Ním** budeme ve slávě. Na úpatí hory vidíme uprostřed vši naší slabosti a těžkostí, že On je **s námi** jako náš nikdy nevysychající zdroj pomoci. On je Ten, k němuž smíme přinést všechny své zkoušky a těžké otázky (19. a 33. verš). On je náš učitel (31. verš). Je to Jeho jméno, ke kterému se shromažďujeme (39. verš), a On chce odměnit i to nejmenší, co je činěno v Jeho jménu (41. verš).

Utrpení a sláva

Kapitola 10,1–45

V této části Evangelia jsou nám představeny tři důležité zásady: Nejprve se učíme, že Pán uznává přirozené vztahy, jak je Bůh původně zřídil, a nepřehlíží vrozenou dobrotu. Manželství je ctěno (2. -12. verš); děti jsou uznávány (13. -16. verš); přirozené upřímnosti a laskavosti je rovněž dbáno (17. -22. verš). Za druhé vidíme, že přirozené vztahy, které byly zřízeny od Boha a jsou Jím uznávány, byly člověkem zkaženy. Spojení v manželství bylo ruinováno tvrdostí lidského srdce (5. verš). Děti jsou znevažovány, protože jim není přičítána velká cena (13. verš), a přirozená spravedlivost a pozemské vlastnictví jsou používány k tomu, aby duše byla od Boha oddělena a lidem bylo bráněno ve vstupu do Božího království (22. a 23. verš). Za třetí musejí ti, kteří chtějí Krista následovat do království, být na základě

selhání přirozeného člověka hotovi vzít na sebe v tomto světě utrpení. Ať člověk vlastní pozemské bohatství jakkoli veliké, chce-li následovat Krista, musí na sebe vzít kříž (21. verš). Bude se setkávat s pronásledováním (30. verš) a musí být hotov, sice s výhledem na budoucí svět, zaujmout v tomto světě místo ponížení (44. verš). Kristus jako pokorný Služebník je dokonalým příkladem takové cesty (33., 34. a 45. verš).

Verše 1–12: Farizeové navádějí hovor na manželské vztahy. Přicházejí k Pánu s otázkou: „*Je muži dovoleno propustiti ženu?*“ Zjevně neměli skutečnou touhu poznat pravdu, neboť čteme, že „*jej pokoušeli*“. Doufali, že na základě odpovědi Pána budou v stavu Jej obžalovat buď z nedbání na to, co přikázal Mojžíš, anebo Mu vyčítat, že schvaluje volné mravy, které vládly mezi lidem. Když lidé ve své pošetilosti chtějí Pána pokoušet, jsou tím obvykle sami odhaleni.

Pán na otázku: „*Je dovoleno?*“ reaguje tak, že používá zákon. „*Co vám přikázal Mojžíš?*“ Farizeové se ve své odpovědi snaží oslabit otázku Pána tím, že nemluví o tom, co Mojžíš přikázal, nýbrž o tom, co **dovolil**. Tím neúmyslně zjevili zatvrzelost svých srdcí. Zanedbávali pozitivní Mojžíšova přikázání a mluvili jen o zvláštním předpisu, který byl vydán, aby vyšel vstříc tvrdosti jejich srdcí. Přikázání odpovídala Božímu srdci vzhledem k lidem; směrnice o rozluce sloužily jen k tomu, aby vyhověly jejich srdcím.

Když Pán odkryl tvrdost srdce lidí, předkládá pravdu o manželských vztazích podle pořádku stvoření. Bůh je ustanovil od počátku. Tím Pán prohlašuje manželství za závazné a vede křesťana, aby do tohoto svazku vcházel na základě pořádku ve stvoření a ne podle předpisů lidí.

V domě poučuje Pán Své učedníky více o vážnosti rozvázání manželského svazku, aby se vyhovělo přáním po jiné ženě. V Božích očích to znamená upadnout do krajně zneuctvujícího hříchu.

Verše 13–16: V další události vidíme, že i učedníkům byly myšlenky Pána o malých dětech cizí. Zjevně si mysleli, že Pán je příliš veliký, než aby si všímal malých dětí, a opačně, že děti jsou příliš nevýznamné, než aby k sobě přitahovaly Jeho pozornost. Domlouvali

těm, kteří chtěli své malé děti přivádět k Pánu, aby jim žehnal, a tím zcela znetvořovali podstatu svého Mistra. Nedokázali vidět v dítěti to skutečně pěkné a popírali tím zásady království, které chtěli kázat. Jednání učedníků vyvolává spravedlivou nevoli Pána. Proti jejich ubohým myšlenkám se staví slovy: „*Nechte dítek jíti ke mně a nebraňte jim, neboť takových jest království Boží.*“ Jeho srdce srdečně vítá slabé a prosté. Ačkoli kořen hříchu je i v nich, je přece jejich prostota a jejich důvěra nejvýraznějším znakem těch, kteří vejdou do Božího království. A právě tak, jako bral do náruče tyto maličké a žehnal jim, jsou věčná ramena pod všemi, kteří ve vši prostotě a důvěře obrátili své doufání k Němu. A Jeho ruce jsou nad nimi vztaženy, aby žehnaly (5. Mojžíšova 33,27; Lukáš 24,50).

Verše 17–22: Z následující události se učíme, že výtečnost člověka jako stvoření a pozemský majetek mohou být na svém místě správné, ale nemohou zprostředkovat přístup k Božímu království. Představují spíše překážku pro požehnání. Přirozenost nemá ani ve svém nejlepším případě pocit pro to, že potřebuje Krista. Stejně tak nemůže pochopit Kristovu slávu.

U tohoto bohatého muže bylo mnohé, co bylo výtečné. Byl plný mladické horlivosti, neboť „*přiběhl*“. Byl hotov uznat Kristovu nadřazenost, neboť před Ním uctivě padl na kolena. Přál si činit správné věci, neboť se ptal: „*Co učiním?*“ Navenek viděno, měl vynikající charakter. Nebyl ještě zkažen uspokojováním hříchu. Navenek dodržoval zákon. V jeho charakteru bylo mnoho milého – ovoce stvoření, co vyvolalo ocenění a lásku Pána. Jak někdo jiný řekl: „Byl přívětivý, dobře smýšlející a hotov učit se dobrému. Vydal svědectví o výtečnosti života a skutků Pána Ježíše a jeho srdce bylo dotčeno tím, co viděl.“

A přece jej všechny tyto přirozené přednosti nechaly bez pravého ocenění Kristovy Osoby a slávy a bez skutečného citění ohledně stavu a potřeby svého srdce. Mohl poznat vynikající vzácnost Krista jako člověka, ale nemohl vidět slávu Jeho Osoby jako Božího Syna. Přirozenost, jakkoli výtečná, nemůže poznat v Kristu Boha. Při jiné příležitosti řekl Pán Petrovi: „*Blahoslavený jsi,... neboť tělo a krev*

nezjevilo tobě, ale Otec můj, který jest v nebesích." (Matouš 16,17) Pán, jenž se s mladým mužem setkává na jeho vlastní půdě, nenechává platit, že člověk je dobrý. „*Žádný není dobrý, než jediný Bůh.*“ Kristus byl skutečně dobrý, ale On byl Bůh. Zůstal vždy Bohem. Bůh se stal člověkem, aniž by kdy přestal být Bohem, ano, nemohl přestat být Bohem.

Protože mladý muž neměl pocit ohledně svých potřeb, nezeptal se: „Co musím učinit, abych byl spasen?“, nýbrž: „*Co mám činit, abych života věčného dědičně došel?*“ Jeho dobré přirozené založení jej činilo slepým pro skutečnost, že přes své dobré vlastnosti je ztracený hříšník, který potřebuje spasení. Pán odsunuje oponu a odhaluje pravý stav jeho srdce tím, že mu říká: „*Jdi, a cožkoli máš, prodej a dej chudým... a pojď, následuj mne.*“ Tato slova přivádějí na světlo skutečnost, že ten muž přes svůj milý a výborný charakter má srdce, které dává přednost penězům před Pánem Ježíšem. A tak čteme: „*On pak zarmoutiv se pro to slovo, odešel.*“ Jak úplně to dokazuje, že v člověku není pro Boha nic dobrého! Vynikající charakter není ukazatelem duchovního stavu srdce. Kdosi správně napsal: „Pohnutky a vše, co ovládá srdce, to je pravé měřítko mravního stavu člověka, a nikoli vlastnosti, které vlastní od narození, ať už jsou jakkoli příjemné.“ Dobré vlastnosti nalézáme dokonce u zvířat. Máme si jich cenit, ale v žádném případě nezjevují stav srdce.

Kristus sám byl dokonalým příkladem pro cestu, kterou navrhoval tomuto mladému muži. „*Znáte milost Pána našeho Ježíše Krista, že pro vás učiněn jest chudý, jsa bohatý, abyste vy jeho chudobou zbohatli.*“ (2. Korintským 8,9) Protože tento mladý muž nepoznal slávu Pána, neviděl ani Jeho milost. Nikdy nevidíme Jeho **milost**, dokud jsme neviděli Jeho **slávu**.

Verše 23–27: Pán věděl o účinku Svých slov na mladíka. Proto se obrací a zdůrazňuje lekci, které se všichni musíme od tohoto mladého muže naučit, když říká: „*Jak nesnadně ti, kteří statky mají, vejdou do království Božího!*“ Tato slova velmi udivila učedníky, neboť se svými židovskými myšlenkami, zaměřenými k pozemskému pozhledání, považovali bohatství a majetek za znamení Boží přízně. Možná že v jejich srdci byla i myšlenka, která je často také při nás: Kdyby-

chom jen byli dostatečně bohatí, kolik dobrého bychom pak mohli vykonat! Aby tuto těžkost objasnil, Pán ukazuje, že nebezpečí bohatství spočívá v tom, že si lidé myslí, že své spasení a požehnání království mohou dosáhnout prostřednictvím svého bohatství. Proto obracejí k bohatství svou **důvěru**. Dbejme však toho, že Pán nemluví prostě o bohatém člověku, nýbrž o **takovém, kdo svou důvěru vkládá v peníze**. Toto nebezpečí tu je jak pro nejchudšího, když má jen málo, tak i pro toho, kdo disponuje velkým bohatstvím. Pán používá obraz, aby ukázal, jak těžké je pro bohatého, aby vešel do Božího království. Učedníci se s údivem ptají: „*I kdo může spasen býti?*“ Pán v odpověď říká: „*U lidí je to nemožné, ale ne u Boha.*“ Zdá se, že jejich otázka naznačuje, že v jejich hlavách dále žila myšlenka, že jejich spasení, alespoň do jisté míry, ještě závisí na nich. Měli se naučit tomu, co my všichni musíme pochopit, že naše spasení je jediné a pouze Boží dílo. Člověk k němu nemůže vůbec ničím přispět. Ani zákon, ani přirozenost, ani bohatství, ani chudoba nepřispívají ničím při záchraně duše. Spasení spočívá jen na Boží moci a milosti. To, co je pro člověka nemožné, je možné u Boha. Tak čteme: „*Milostí spasení jste skrze víru, a to ne sami ze sebe, dar jest to Boží. Ne ze skutků, aby se někdo nechlubil.*“ (Efezským 2,4–9)

Verše 28–32: Petr naznačuje, že oni – dvanáct učedníků, vstoupili na cestu, kterou Pán představil mladému muži. Nyní se jakoby ptá, co za to obdrží. Pán odpovídá, že nyní v této době, kdy tu jsou pronásledování, obdrží stonásobně a v budoucím věku věčný život. Když opustíme okruh spojení s nevěřícími, i když tu jsou přirozené vztahy, pak nalezneme mnohem větší okruh Boží rodiny. To může v určitém smyslu vést k pronásledování ze strany světa, který jsme opustili, ale je to cesta k životu. Slova Pána však ukazují, že nebude odměněna prostě skutečnost, že člověk toto vše opustí, nýbrž jen tehdy, když to učiní ze správných pohnutek. Nemá se tak dít proto, aby se sám vyvýšil, nebo dokonce aby obdržel mzdu, nýbrž, jak Pán říká: „*pro mne a pro evangelium*“.

Pán připojuje srdce zpytující slova: „*Mnozí pak první budou poslední a poslední první.*“ To jsou jistě varující slova před jakýmkoli sebeuspokojením, ke kterému tak snadno máme sklon. Zřejmě vyznačova-

lo také Petrova slova, když řekl: „*Aj, my opustili jsme všecko.*“ Co jiného, než několik starých sítí, které musely být spravovány, ve skutečnosti opustil! Budme na pozoru, abychom se chlubili tím, čeho jsme se pro Krista vzdali. Správně bylo řečeno: „Závod nerozhoduje začátek. Konec je nutně ten podstatný bod. Při běhu se toho může mnoho stát. Jsou tu uklouznutí, pády a kroky zpět.“ Vlastní otázka není: Co jsme v minulosti opustili? nýbrž: Co děláme dnes?

Verše 32–34: Učedníci všechno opustili, aby následovali Krista. Ale spočetli náklad tak málo, že se nepozorovaně nalézali na cestě, která je naplňovala strachem. „*Děsili se*“, když viděli, že Pán vědomě vstoupil na cestu, která s sebou přinášela zkoušky a pronásledování. Báli se o sebe. Pán s nimi mluví otevřeně o utrpeních, která na Něho přijdou. Prohlašuje jim, že On jako Syn člověka bude vydán vůdcům lidu a národům. Ti Ho zasypou všemi urážkami a zabijí Ho, ale On po třech dnech vstane.

Verše 35–45: V oné době nenašel Pán mezi dvanácti žádného, jenž by chápal Jeho myšlenky, cítil s Ním a dovedl rozumět nutnosti Jeho utrpení. Ovládání myšlenkou na království na zemi, přicházejí k Němu Jakub a Jan s přáním mít vysoké postavení v království blízko Jeho Osoby. Byla u nich skutečná víra, že království bude zřízeno, ale, tak jako tomu je často i při nás, do okruhu víry se mísil velký kus neodsouzeného těla. Dívali se na království jako na příležitost pro svůj postup dopředu a méně jako na sféru pro představení slávy Krista. „*Co se z těla narodilo, tělo jest*“, nezávisle na tom, zda je to v nenápadném věřícím nebo ve vedoucím apoštolovi. Jak často se od té doby zjevila ošklivost těla právě na těch, kteří se zdáli něčím být.

Pán používá tuto otázku jako příležitost, aby nás poučil. Zdůrazňuje, že cesta ke slávě království vede skrze utrpení. Jen On sám mohl utrpením kříže, když byl Bohem opuštěn, uskutečnit vykoupení. Ale učedníci měli mít výsadu pít kalich utrpení z ruky lidí. Ačkoli jim mohl zajistit výsadu trpět pro Jeho jméno, nemohl jim garantovat místo po Své pravici v království. On sám zaujal místo služebníka a

přenechal Otcí, aby řekl, kdo v den slávy má mít místo zvláštní výsady.

Tělo se ukazovalo také ve zbylých deseti. Jejich nevole vůči Jakubovi a Janovi dokazovala, že v jejich vlastním srdci působila žárlivost. Kdosi řekl: Tělo se nestává viditelným jen chybou toho či onoho. Jak reagujeme i my při spatření jasné chyby druhých? Nevole, kterou bylo možné pozorovat u deseti, zjevovala pýchu jejich vlastních srdcí. A to bylo stejně tak převrácené jako přání po nejlepším místě.

Pán Ježíš je svolává k sobě a napravuje tělesné myšlenky těch dvou i těch deseti, když jim představuje cestu pravé velikosti. I když jim nemůže slíbit nejlepší místo ve slávě, tu jim přece ukazuje cestu, která tam vede. Ten, kdo zaujímá na této zemi poslední místo a chce být služebníkem všech, bude ve slávě zaujímat to nejvyšší místo. Syn člověka byl dokonalým příkladem takové cesty.

Zavržení Krále

Kapitola 10,46 – 11,26

V každém ze tří prvních Evangelíí jsou události, které vedou ke smrti Pána a k Jeho vzkříšení, uvedeny uzdravením slepého a vjezdem Pána do Jeruzaléma. Jeho život na zemi jako Syna člověka, který přišel, aby v pokorné milosti sloužil, je ukončen. Nyní se představuje Jeruzalému jako Davidův Syn, to jest jako zaslíbený Mesiáš. Po Jeho zavržení jako dokonalého Hospodinova Služebníka následuje Jeho zavržení jako Davidova Syna. Obojí připravuje cestu pro Jeho ještě větší službu, kdy jako Syn člověka dá Svůj život jako výkupné pro mnohé.

Kapitola 10,46–52: Pán vchází do Jericha, města zlořečení, ale ne se soudem, aby vykonal zlořečení, nýbrž v pokorné milosti, která má v úmyslu nést zlořečení. Při Jeho odjezdu z města slyšíme o slepém muži, který seděl jako žebrák na okraji cesty. Nemůžeme říci, že tělesný stav slepého ukazuje mravní stav lidu? Mesiáš byl přítomný v milosti a moci, připraven žehnat, ale lid jako celek byl slepý jak pro

slávu Jeho Osoby, tak i pro své vlastní hluboké potřeby. Opovrhovaný Nazaretský bylo vše, co lidé dokázali v Pánu Ježíši vidět.

V protikladu k zástupu si Bartimeus byl vědom své bídy a své bezmocnosti pomoci si v této nouzi. Tak tomu je vždy, že potřebná duše se cítí být přitahována k Pánu a vidí Jeho slávu. Lidé mohou mluvit o Ježíšovi Nazaretském, avšak víra poznává v tomto pokorném člověku Davidova Syna, Toho, o němž je napsáno, že bude „*otvírati oči slepých*“ (Izaiáš 42,7). Proto ten slepý volá a říká: „*Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou.*“

Vždy, když nějaká duše hledá Pána Ježíše, tu jsou překážky, které je třeba překonat. Mnozí chtěli slepého přivést k mlčení, aby Pán Ježíš nebyl rušen nějakým žebrákem. Víra se však pozvedá nad každou překážku: „*Ale on mnohem více volal.*“ A Pán se ve Své milosti zastavil a kázal ho zavolati. Bartimeus odvrhl svůj plášť, vyskočil a přišel k Pánu Ježíši. Když jsme si vědomi své bídy a pozorujeme něco ze slávy Pána Ježíše, je skutečně dobré odvrhnout šaty vlastní spravedlnosti, kterým jsme důvěřovali, a přijít k Pánu Ježíši takoví, jací jsme, ve vši své bídě a bezmocnosti. Když se Pán zeptal: „*Co chceš, ať učiním?*“, přešťastně odpověděl: „*Mistře, ať vidím.*“ Pán zaujímá postavení **Dárce** a slepý je spokojený s místem **příjemce**. Pán ihned uznává tuto prostou víru. Slepý dostává zrak a ihned „*šel cestou za Ježíšem*“, aby nadále byl Jeho učedníkem. Nepokoušel se Pána Ježíše následovat proto, aby prohlédl. Ale když obdržel požehnání, stal se následovníkem. Dříve než Jej můžeme následovat jako předmět radosti svého srdce, musíme obdržet požehnání spasení a odpuštění skrze to, co Kristus učinil.

Kapitola 11,1–6: Když Pán nyní přišel do blízkosti Jeruzaléma, jsou učiněny přípravy k tomu, aby byl k naplnění Zachariášova proroctví (Zach. 9,9) představen izraelskému lidu jako Davidův Syn. To byl nový důkaz slávy Pána a poslední svědectví lidu. Když přišel jako Král, jednal s královskou autoritou. Když měla přijít otázka při odvazování oslátka učedníky, pak mělo stačit říci: „*Pán ho potřebuje*“ a všechny otázky umlknou. Tak se také stalo; a tak tomu bude v budoucích dnech slávy, když o Sionu bude moci být řečeno: „*Tvůj lid bude plný ochoty v den tvé moci.*“ (Žalm 110,3 – přel.)

Verše 7–11: Při Svém vstupu do Jeruzaléma je Pán obklopen zástupem, který Jej oslavuje jako Krále a cituje Žalm 118,25.26: „*Prosím, Hospodine, zachovávej již;... Požehnaný, jenž se běře ve jménu Hospodinovu.*“ To bude volání lidu jednoho budoucího dne, když zbytek, který procítí k pokání, bude volat k Pánu o záchranu. Ale tato doba ještě nepřišla. Když vůdcové lidu Pána zavrhnou, tu děti a nemluvnátka Mu dají svědectví o Jeho slávě (Žalm 8,3). Když vstoupil do města a do chrámu, prochází vše zkoumajícím zrakem, ale zjevily se jen znaky odporu, zkaženosti a nevěry. Pán odmítá schválit tento stav Svou přítomností. Proto se večer vrací zpět do Betánie, kde byli někteří, kteří Jej uznávali a milovali.

Verše 12–14: Druhého jitra, když se Král se Svými učedníky vrací do města, čteme o Něm: „*Zlačněl.*“ Hledá ovoce na fíkovém stromu, ale „*nic nenalezl kromě listí*“. Nemůžeme říci, že u Pána šlo o více než o tělesný hlad? Nebyl to spíše duchovní hlad, který hledal u Izraele odpověď na dobrotivost, kterou Bůh tomuto lidu po staletí věnoval? Hledal něco, co by jako ovoce uspokojilo Boží srdce, a našel, tak jako u stromu, mnoho listí, ale žádné ovoce. V lidu bylo mnoho vnějšího zbožného vyznání, ale v skrytém životě nic, co by bylo ovocem pro Boha.

Jak vážný je výsledek! Nezávisle na svém náboženském vyznání před lidmi jsou ti, kteří přestali správně před Bohem žít, jako svědectví před lidmi postaveni stranou. Tak musí Pán říci: „*Již více na věky nižádný z tebe ovoce nejez.*“ Toto je jistě zásada s dalekosáhlým použitím. Později musí Pán říci o církvi v Efezu, která svými skutky ukazovala působivou zbožnost: „*Mám proti tobě to, že jsi tu první lásku svou opustil.*“ Následně je Pán varuje, že jejich svícem pohne z jeho místa. Když si naše srdce nestojí ke Kristu správně, ztratíme své svědectví před lidmi. To je vážné napomenutí nám všem. Pravý prubířský kámen duchovního stavu není zbožné vyznání před lidmi, nýbrž skryté obecenství, které pěstujeme s Kristem.

Verše 15–19: Když pán Ježíš přišel do města, vstoupil do chrámu, ale jen proto, aby odkryl, jak velmi byl Boží dům rukou lidí zkažen. Učinili jej prostředkem k uplatnění své chamtivosti. Toho, co činili vůdco-

vé v Izraeli, jsou schopni i vůdcové v křesťanstvu, ano v církvi, když se nenechají ochránit Boží milostí. Později nás apoštol Pavel varuje před vniknutím takových lidí do křesťanského okruhu, kteří budou mít tak zkažené smýšlení, že si budou myslet, že by *„pobožnost byla zisk tělesný“* (1. Timoteovi 6,5). Také apoštol Petr, který představuje Církev jako Boží dům, napomíná vůdce, aby si dali pozor a nepásli stádo Boží *„pro mrzký zisk“* (1. Petra 5,2). Ve svém druhém Dopisu nás varuje, že přijde čas, kdy v křesťanstvu povstanou muži, kteří *„lakomě... s vámi kupčiti budou“*. Učíme se z toho, že tělo se nikdy nezmění. Lakomství, které zkazilo Boží dům v Jeruzalémě, vniklo se svým kazícím vlivem také do Božího duchovního domu. Tak přišel čas, *„aby se začal soud od domu Božího“* (1. Petra 4,17).

Pán odsuzuje toto zlo jasnými slovy. Dům, který podle Písma měl být domem modlitby pro všechny národy, byl učiněn peleší lotrovskou (Izaiáš 56,7; Jeremiáš 7,11). Jaký byl účinek veřejného odsouzení tohoto zla Pánem? Vyvolal velmi silný odpor proti Němu. *„Slyšeli pak to zákoníci i přední kněží a hledali, kterak by jej zahubili.“* V našich dnech ti, kteří se v přítomné zkaženosti křesťanstva zasazují za pravdu a snaží se v tom následovat Pána, narazí rovněž v určité míře na odpor. *„Zhynula pravda a ten, kdo se uchyluje od zlého, loupeží bývá vydán.“* (Izaiáš 59,15)

Verše 20–26: Pán poučil Své učedníky o velké zásadě, která i nej-slabšího věřícího uschopňuje překonat tu největší těžkost a nej-ostrovtipnějšího protivníka. Navenek byla moc a autorita občanského pořádku v rukou těch, kteří se Pánu a Jeho učení protivili. Jak se mohlo několik prostých rybářů postavit moudrosti a moci lidí ve vysokém postavení? Odpověď Pána zní: *„Mějte víru v Boha.“* Veškerá moc těch, kteří jsou představováni neplodným fíkovníkem, zmizí před Boží mocí, která bude působit skrze víru. Židovský lid, který zastával celý systém zákona, se tyčil v očích učedníků jako hora, která stojí po tisíciletí. Ačkoli lid navenek působil stabilním a trvalým dojmem, přece víra mohla poznat, že má být uvržen do moře národů. I když hora bude odstraněna, tu přece pro víru zůstal Bůh nikdy neselhávajícím zdrojem.

Víru také vyjadřuje **modlitbou** k Bohu. Ale víra v Boha obsahuje nejen to, že Bohu předkládáme své věci, nýbrž že když to činíme, **očekáváme odpověď**. Boží Duch nás skrze apoštola Pavla napomíná: „*Všelikou modlitbou a prosbou modlíce se **každého času** v Duchu.*“ (Efezským 6,18) Tím jsme varováni před pouhým formálním opakováním všeobecných proseb.

Vzhledem k modlitbě jsme od Pána dále napomínáni, abychom v sobě nechovali žádné pomstyctivé myšlenky proti těm, kteří nás snad urazili nebo se nám protiví. Není nic, co by našim modlitbám mohlo více vadit, než nedůvěra vůči Bohu, ke kterému se modlíme, a nesmiřitelný duch vůči člověku, za kterého se chceme modlit. Kdosi správně řekl: Pán Ježíš spojuje modlitbu plnou víry s nutností něžně odpouštějícího smýšlení vůči každému, proti němuž by srdce mohlo něco mít. Jestliže ale chceme učiněné bezpráví dále chovat v mysli, může být, že Otec nám bude ve Svých cestách vlády připomínat vlastní přestoupení.

Zavržení od vůdců

Kapitola 11,27 – 12,44

Viděli jsme Pána Ježíše, představeného lidu jako Krále, jako Davida Syna. Výsledkem bylo, že vůdci lidu „hledali, kterak by jej zahubili“. V této části Evangelia je ukázán pravý stav vůdců různých tříd, z nichž se lid skládal, a pak jsou Kristem zavrženi.

Kapitola 11,27–33: Jako vždy jsou náboženští vůdcové zkaženého systému těmi nejtvrdšími odpůrci Krista. Nejvyšší kněží, zákoníci a starší jsou první, kteří jsou v přítomnosti Pána postaveni do světla. V božské síle a milosti Pán daroval slepému člověku zrak. Jako Davidův Syn vjel do Jeruzaléma a očistil chrám. Žel že náboženští vůdcové mysleli jen na sebe a na svou pověst a byli lhostejni jak k trápení lidí, tak i ke svatosti Božího domu. Protože se snažili udržet vlastní autoritu, bděli žárlivě nad každou činností na náboženském poli, kterou sami nezpůsobili. Lhostejní ke zkaženosti v Božím domě a

neschopni sami se proti ní postavit, protivili se Tomu, jenž dokázal vystoupit proti zlu, a zpochybňovali Jeho autoritu.

Pán se k jejich odporu staví tak, že jim klade otázku ohledně Janova křtu. Když už chtěli zaujímat postavení náboženských vůdců, měli by umět rozhodnout, zda autorita jeho kázání přišla z nebe nebo od lidí. Otázka Pána nezjevuje jen jejich neschopnost posoudit otázku autority, nýbrž zjevuje také jejich naprostou neupřímnost při kladení jejich otázek.

Jejich rozjímání mezi sebou, než Pánu odpověděli, dokazuje, že jim chyběly jakékoli zásady. Ať už jejich přesvědčení bylo jakékoli, jsou z taktických důvodů hotovi odpovědět tím či oním způsobem. Ale zjišťují, že při každé odpovědi by se vystavili nepřízni buď Pána, nebo lidí. Proto se zahalují v mlčení a říkají: „*Nevíme.*“ Když se ukázala jejich pokrytecká špatnost, odmítá Pán odpovědět na jejich otázku.

Kapitola 12,1–12: Náboženští vůdcové jsou odhaleni jako pokrytci, kteří myslí jen na svou náboženskou pověst – „bojí se lidu“, ale neukazují žádnou Boží bázeň. Pán jim nyní představuje v podobenství mravní historii lidu, aby ukázal, že nejvyšší kněží Jeho doby se nechovají jinak než vůdcové v minulosti: Vzhledem ke své odpovědnosti vždy selhali. Při pohledu na nejbližší budoucnost jim Pán prorokuje soud, který přijde na vůdce a na lid. Jako vinice v podobenství, tak byl Izrael přenesen do vyvolené země a zákonem, který určoval život Izraelitů a ohrazoval je jako plot, byli odděleni od ostatních národů. Jáma pro lis, kterou člověk vyhloubil, mluví o opatřeních, která byla podniknuta, aby lid přinesl pro Boha ovoce. Kromě toho věž na vinici ukazuje, že byli chráněni proti každému nepříteli. Pak byl lid učiněn zodpovědným, aby zachoval své výjimečné postavení a přinesl pro Boha ovoce.

V určený čas hledal Bůh u lidu určitou odplatu za Svoji dobrotu. Žel že tato mravní zkouška člověka, tak jak je znázorněna historií Izraele, posloužila jen k tomu, že dokázala jeho celou mravní zkázu. Ať už je člověku od Boha jakkoli bohatě požehnáno a je mu dána každá příležitost, aby tuto dobrotivost poznal, člověk nemá pro Boha srdce.

Tak se stane, že každé Boží přiblížení, aby u lidu hledal ovoce, je nejen odmítnuto, nýbrž je proti tomu zakročeno s přibývajícím nevolím. První služebník je poslán pryč prázdný. Druhý je poslán pryč zraněný a zneuctěný. Přicházejí další, ale nejenže jsou zahrnuti urážkami, nýbrž jsou i pronásledováni k smrti. Přibývajícím mírou ukazuje lid selhání člověka pod zodpovědností. Nyní zbývá už jen poslední zkouška, aby se vidělo, zda je možné působit na srdce člověka. Vlastník vinice má ještě Syna – milovaného Syna; Toho chce poslat. Pokud je ve vinařích ještě jiskra dobrého, jistě budou Syna ctít. I v těch nejlepších prorocích a králích mohl být nějaký důvod, proč je nemohli strpět anebo dokonce proč je mohli nenávidět. Ale v Synu nemůže být důvod pro nenávisť. Žel že musí říci: *„Protivili mi se za mé milování... Odplácejí se mi zlým za dobré, a nenávisť za milování mé.“* (Žalm 109,4–6)

Příchod Syna zjevuje pravý stav srdce člověka. Izrael by měl rád království bez Krista a národy by chtěly svět bez Boha. Právě tak to říkájí vinaři v podobenství. *„Tento jest dědic, pojdte, zabijme jej, a bude naše dědictví.“* A jako to bylo s vůdci Izraele ve dnech Pána, tak je tomu dnes s celým světem. Stále více vidíme, že člověk chce Boha vyloučit z Jeho vlastního světa. Evolucionista by rád vyloučil Boha z Jeho stvoření. Politik bych chtěl zahnat Boha z vlády a moderní člověk se pokouší vyloučit Boha z náboženství.

Zde je nám tedy dovoleno poznat pravý charakter těla v nás. Ať je vlastenecké, sociální anebo náboženské, když mu je dovoleno mít vlastní vůli, zabije Krista a vyvrhne Jej ze světa. Kristus, tak jak je zjeven (tělo si může dokonce vynalézt Krista podle vlastní představitosti), je pravým zkušebním kamenem a dokazuje, že tělo, ať už se občas ukazuje jakkoli krásné, je ve svém kořenu vždy ve smrtelném odporu ke Kristu.

Zavržení Krista přivádí na lid soud podle cest Boží vlády a vede k tomu, že Bůh se zaměstnává jinými, u nichž bude hledat ovoce. Pán cituje jejich vlastní Písma (Žalm 118,22.23), aby je přesvědčil o jejich hříchu, že Jej zavrhli. Tímto hrozným hříchem jednali v přímém odporu k Bohu; neboť Bůh chtěl Toho, jehož oni měli v úmyslu přibít na kříž, vyvýšit do nejvyšší slávy. Přesto Pán naznačuje, že přijde

doba, kdy ostatek projevující lítost uzná, že to, co Pán učinil, je v jejich očích předivné.

Když je svědomí dotčeno, ale srdce zůstává nezasaženo, je člověk zachvácen jen hněvem. Proto se tito zlí lidé pokoušejí na Něho vložit ruku. Ale v té chvíli cítí z taktických důvodů zábrany, neboť se bojí lidu. „*A nechavše ho, odešli pryč.*“ Jak beznadějný je stav těch, kteří se ke Kristu vědomě obrátí zády a jdou vlastní cestou.

Verše 13–17: Náboženští vůdcové lidu byli odhaleni ve své nenávisti proti Kristu. Nyní vidíme, jak jsou odhalováni vůdcové různých stran, na něž se lidé dělili. Nejprve k Pánu přicházejí farizeové a Herodiáni. Ačkoli jinak stáli proti sobě, spojili se ve své nenávisti proti Kristu a ve své touze sami se v tomto světě vyvýšit. Farizeové se snažili vnějším dodržováním forem a ceremonií získat dobrou náboženskou pověst. Herodiáni se snažili postoupit v sociálním a politickém světě. Obojí museli nutně dojít k závěru, že Ten, jenž zde žil výlučně k Boží cti, musí takové cíle odsoudit. A proto se Pánu protivili. Všechno, co byl, každá pravda, které učil, a všechno Jeho konání vyvěralo z pohnutek, které byly naprosto rozdílné od pohnutek, které vládly v životech těchto mužů. Když tedy přišli ke Kristu, nestalo se to proto, aby se u Jeho nohou učili, nýbrž v naději, že Jej chytí v Jeho slovech. Světские pohnutky, které je ovládaly, je učinily naprosto slepými pro Kristovu slávu. Ve své domýšlivosti byli tak nadutí na svou vlastní moc a důležitost, že skutečně věřili, že mohou Pána slávy polapit v Jeho slovech.

Dále si mysleli, že postup, který u jejich bližních vedl často k úspěchu, je použitelný také u Pána. Proto se pokusili přivést Jej k pádu lichocením a lží. Řekli: „*Víme, že jsi pravdomluvný a nedbáš na žádného; neboť nepatříš na osobu lidskou, ale v pravdě cestě Boží učíš.*“ Ačkoli to tak skutečně bylo, přece to v té chvíli neodpovídalo stavu jejich zlých srdcí. Když si, jak se domnívali, lichocením připravili cestu, položili svou otázku: „*Sluší-li* (správněji: „*Je dovoleno*“) *daň dávat císaři, čili nic?*“ Ve svých zlých myšlenkách si vymysleli otázku, o které se domnívali, že Jej v každém případě přivede do těžkostí se Židy nebo s národy, ať už na ni odpoví „Ano“ nebo „Ne“.

Pán odhaluje jejich pokrytectví otázkou: „*Co mne pokoušíte?*“ Tím, že se snažili Jej polapit v Jeho slovech, upadli do vlastní pasti a zjevili svůj nízký stav na jedné straně před lidmi, ale mravně také před Bohem. Na žádost Pána je Mu přinesen denár. Pak se jich ptá: „*Čí jest tento obraz a nápis?*“ Řekli Mu: „*Císařův.*“ Zjevně patřil císaři. V tomto případě bylo jen správné „*dávat, což je císařova, císaři, a co je Božího, Bohu*“. Římská okupační moc v tom nemohla najít žádnou chybu; císařovi bylo dáváno, co mu náleželo. A Židé nemohli nalézt nic převráceného v zásadě dávat Bohu, co Jemu náleželo. Skutečnost, že v zemi byly v oběhu císařovy peníze, svědčila o nízkém stavu, ve kterém se lid pod vládou národů nalézal. Žel že se u nich přes jejich pokořující postavení neukazovalo pravé pokání. Vždy znovu se proti císaři bouřili a svého vlastního Mesiáše zavrhlí. Protože pocítili moudrost odpovědi Pána, podivili se. Ale žel, neměli svědomí ani vůči Bohu ani vůči lidem.

Verše 18–27: Farizeové byli ve světle přítomnosti Pána odhaleni a přivedeni k mlčení. Nyní se blíží saduceové, ale jen proto, aby byla odhalena také jejich nevědomost a jejich nevěra. Saduceové byli materialisté a racionalisté oněch dnů a ztělesňovali nevěru těla. Dobře bylo řečeno, že síla nevěry spočívá ve vytváření těžkostí, předkládání fingovaných případů, které se nestávají, a z činění závěrů z lidských věcí na věci Boží. V tomto případě se tito zlí lidé snaží protivit pravdě tím, že ji zesměšňují. Předkládají vykonstruovaný případ, o kterém věří, že ukáže nesmyslnost vzkříšení. Ale s nevěřícími zde se to má jako obvykle: Prozrazují hrubou neznalost Písma a přehlížejí Boží moc. Kdyby Písmo říkalo, že lidé se po vzkříšení budou ženit a vdávat, pak by tento fingovaný případ skutečně přinášel těžkost. A kdyby Bůh neměl žádnou sílu, bylo by vzkříšení nemožnou věcí.

Není žádné místo Písma, které by říkalo, že vztahy země budou v nebi pokračovat. Nevstaneme jako manželé, jako rodiče a děti, jako páni a služebníci, nýbrž budeme v tomto směru jako andělé. Nebudeme andělé, jak si to někteří lidé chybně představují, nýbrž jenom jako oni, svobodní od pozemských vztahů. Věřící se bude těšit

z nebeských výsad a vztahů, které stojí daleko nad výsadami a vztahy andělů a přechodnými vztahy této doby.

Vzhledem ke vzkříšení Pán ještě jednou ukazuje jejich neznalost Písem. Citovali Mojžíše a pokoušeli se tím dokázat, že učení Pána je v rozporu s Mojžíšem. Pán se proto zmiňuje o Mojžíšovi, aby odkryl jejich nevědomost ohledně toho, co řekl. Není snad v Mojžíšově knize psáno o „*trnitém keři*“, „*kterak... promluvil k němu Bůh, řka: Já jsem Bůh Abrahamův, a Bůh Izákův, a Bůh Jákobův*“? Když došlo k oné události s trnitým keřem, byli Abraham, Izák a Jákob už dlouho mrtví, a přece se Bůh stále ještě označuje jako jejich Bůh. On tedy není Bůh mrtvých, nýbrž živých. Ačkoli jsou mrtví pro tento svět, žijí přece a vstanou, aby se těšili z Božích zaslíbení. A ta se mohou, poté co na svět vstoupil hřích, naplnit jen na půdě vzkříšení. Proto Pán k nevěřícím oněch dnů říká: „*Vy velmi bloudíte.*“

Verše 28–34: Po saduceích přichází zástupce zákoníků, kteří vykládali zákon a věřili, že některé části jsou důležitější než jiné. Ptá se Pána na Jeho úsudek o tom, které přikázání je první ze všech. Pán ve Svě dokonalé moudrosti přechází deset přikázání, na která by člověk přirozeně myslel nejdříve, a volí důležitá napomenutí z pěti Mojžíšových knih, která shrnují zákon a vyjadřují celou provinilost člověka vůči Bohu a lidem.

První odpovědnost člověka je, aby držel jednotu Božství v souhlasu s Písmem, které říká: „*Slyš, Izraeli, Pán Bůh náš Pán jeden jest.*“ Pak následuje, že člověk je odpovědný milovat Boha více než sebe samého, a to s vyloučením všeho, co by mohlo Bohu brát první místo. A za druhé má milovat svého bližního jako sebe samého. Toto shrnutí celého zákona představuje celou odpovědnost podle zákona pro lidi na zemi. Kdyby tato dvě přikázání byla dodržována, nebylo by přestoupeno žádné z těch druhých.

Zákoník vydává svědectví o dokonalosti odpovědi Pána. Jeho svědomí mu říká, že Pán vyjádřil pravdu. Uznává, že má větší cenu dávat Bohu to, co Jemu náleží, a vůči bližnímu správně jednat, než dodržovat všechny vnější formy a ceremonie zákona. Vždy to tak je:

V Božích očích je mravní stav duše mnohem důležitější než vnější vzhled zbožnosti.

Pán uznává zdrželivost tohoto zákoníka. Pokud se týkalo porozumění a upřímného uznání pravdy, nebyl daleko od Božího království. Ale žel, ještě stál mimo ně. Viděl pravdu toho, co Kristus řekl, ale nemohl poznat slávu Krista a nesklonil se v uznání před pravdou o Jeho Osobě. Jak to řekl někdo jiný: Není rozhodující, zda někdo stojí blíže nebo dále od Božího království. Dokud do něho nevstoupí, jsou oba stavy stejně nebezpečné. Zákoník věděl, tak jako mnozí jiní, co je v zákoně. Ale přehlížel svou hlubokou bídu člověka, jenž naprosto selhal v tom, aby odpovídal požadavkům zákona. A proto také nepoznal slávu Kristovy Osoby ani milost, která v Něm byla, aby vycházela vstříc potřebám těch, kteří ve své odpovědnosti naprosto selhali.

Potom se už nikdo neodvážil Pána na něco zeptat. Zástupci všech tříd – kněží, starší, farizeové, Herodiáni, saduceové a zákoníci – přišli se svými otázkami, aby Pána pokoušeli. Ale všichni byli odhaleni a přivedeni k mlčení. Farizeus, jenž vyznával, že dodržuje náboženství, nedával Bohu to, co Mu náleželo. Herodián, který tvrdil, že má na zřeteli politické zájmy císaře, nedával císaři, co bylo císařovo. Saduceus, jenž se chlubil svým rozumem, byl nápadný svou neznalostí. A zákoník, který vykládal zákon, zákon nedodržoval. Jakkoli byli jedni proti druhým, přece se všichni sjednotili ve svém odporu proti Kristu a zjevili naprostou zkaženost odpovědného člověka.

Verše 35–37: Když byly všechny otázky zodpovězeny a všichni protivníci přivedeni k mlčení, klade Pán sám otázku mající nejvyšší důležitost, neboť se týká slávy Jeho Osoby, na níž závisí všechno pozhénání pro lidi. „*Kterak praví zákoníci, že Kristus jest syn Davidův? Neboť David praví v Duchu svatém: Řekl Pán Pánu mému: Sed’ na pravi-ci mé, až i položíš nepřátele tvé za podnože noh tvých.*“ Otázky Jeho protivníků byly založeny na závěrech a představách jejich vlastních myšlenek. Otázka Pána je založena na Písmu a směřuje ke kořenu jejich vážného postavení; neboť přivádí na světlo tajemství Jeho Osoby, kterou oni nechtěli přijmout. Zákoníci skutečně věděli, že Mesiáš bude Davidův syn. Ale nepoznali, že Duch Svatý v jejich vlastních Písmech jasně konstatoval, že to není jen Davidův syn, ný-

brž také jeho Pán. Jak může být zároveň Davidovým synem a Davidovým Pánem? Je jen jedna odpověď. Je pravý člověk, a přesto vpravdě božská Osoba. Tím, že odmítli uznat pravdu o Jeho Osobě, od nich odešlo požehnání. Ten, jehož zavrhli, se posadí po Boží pravici, a tam bude čekat na dobu, ve které bude jednat se všemi Svými protivníky v soudu.

Verše 38–40: Po odhalení vůdců následují varovná slova Pána k zástupům. Varoval je před těmi, kteří předkládají okázalé náboženské vyznání, ale s pohnutkou, aby se sami oslavili. Takoví milují: předvádět se – „*krásná roucha*“; veřejné uznání – „*pozdravování na trzích*“; přední náboženské postavení – „*přední stolice ve školách*“; sociální vyznamenání – „*přední místa na večeřích*“; vlastní obohacování, dokonce na úkor vdov; a náboženskou chloubu, „*pod zámyslem dlouhých modliteb*“. Jak vážná jsou slova Pána: „*Ti vezmou soud těžší.*“

Verše 41–44: V protikladu k těm, kteří byli odhaleni jako náboženští pokrytci, Pán nyní ukazuje, že mezi lidem jsou takoví, z nichž se může radovat a uznávat je. Jsou představováni touto chudou vdovou. Bohabojný ostatek, který se v Ezdrášových dnech vrátil z Babylona, aby opět postavil Boží dům, je stále ještě vidět v této oddané duši. Dala celé své živobytí na podporu Božího domu. Snad byla nevědomá ohledně toho, že tento dům byl zkažen lidmi a má být zničen. Ale její srdce bylo v souladu s Bohem a její pohnutky byly čisté. Vložila jen dva šarty. V Božích očích to však bylo více, než dali všichni ostatní, ačkoli vkládali mnoho. Oni dávali ze svého nadbytku; „*Tato ze své chudoby, všechno, co měla, uvrhla, všechnu živnost svou.*“ Bůh oceňuje dar ne podle velikosti dané sumy, nýbrž podle toho, co si člověk ponechá sám pro sebe.

Velké soužení

Kapitola 13

Nízký stav Židů se stal zjevný a vůdcové každé ze stran byli v přítomnosti Pána odsouzeni. Zavrhli svého Mesiáše a měli v úmyslu jej ukřižovat. Tento vrchol špatnosti měl lid přivést pod Boží soud v cestách Jeho vlády a vést k velkému soužení, které bylo předpověděno proroky. To s sebou přinese pro pravé učedníky Pána – bohabojný ostatek uprostřed bezbožného národa – těžkosti a nebezpečí, utrpení a pronásledování. Aby je připravil na tyto hrozné dny, bere Pán učedníky stranou, oznamuje jim události, které přijdou, a upozorňuje je na nebezpečí, jimž budou vystaveni, a dává jim naučení, jak se mají tvář v tvář těmto nebezpečím chovat.

Verše 1–2: Tomuto naučení předchází upozornění jednoho z učedníků na velikost a nádheru chrámu. Pán uznává, že budovy jsou velké, ale to, co bylo od lidí tak obdivované, se v Božích očích stalo lotrovskou peleší a je určeno ke zničení. Nezůstane kámen na kameni.

Verše 3–4: Tento výrok Pána udivil ty, kteří hleděli na Boží dům jako na slavný střed svého náboženství, a jednoho z učedníků to vedlo k položení otázky: *„Kdy to bude? A které bude znamení, když se toto všechno bude plnit?“*

V rozhovoru, který nyní následuje, říká Pán mnohem více, než že jen odpovídá na tyto otázky. Oni mysleli na události, Pán ale měl na mysli ty Své, jejich utrpení a nebezpečí uprostřed těchto událostí. V souhlasu se zvláštním charakterem tohoto Evangelia k tomu ve zprávě, jak ji podává Marek, nalézáme, že Pán Své učedníky zvláště napomíná vzhledem k jejich službě: aby uprostřed národa, který Jej zavrhl, byli pro Něho svědectvím.

Abychom těmto napomenutím a naučením rozuměli, je bezpodmínečně nutné si připomenout, že učedníci představují bohabojný židovský ostatek. Proto služba, o níž Pán mluví, není výslovně služba ve spojení s křesťanstvím, ačkoli tu jsou některé zásady a pravdy, které mají použití jak pro pozemský, tak i pro nebeský Boží lid. Je to služba, kterou dvanáct učedníků během přítomnosti Pána na zemi

mezi Židy začalo a která mezi Židy pokračovala po Jeho nanebevstoupení až do zavržení Ducha Svatého při ukamenování Štěpána. Bohabojný ostatek mezi Židy v ní opět bude pokračovat po vzetí Církve a rozšíří se na všechny národy. Evangelium, které zvěstovali a ještě budou zvěstovat, není přesně to, které se zvěstuje dnes. Budou samozřejmě zvěstovat Krista a Jeho dílo a Boží milost, která hříšníkům odpouští na základě tohoto vykonaného díla. Ale bude to dobré poselství o tom, že On přijde, aby vládl, a že pokání a odpuštění hříchů skrze víru v Krista jsou cestou, jak dosáhnout požehnání pozemského království (Zjevení 14,6.7).

Verše 5–6: Pán začíná Svoji řeč pěti varováními. Nejprve varuje učedníky před takovými, kteří se vydávají za Krista. Mnozí přijdou ve jménu Krista; mnozí se dokonce odváží říci: „*Já to jsem!*“ a Pán k tomu připojuje, že „*svedou mnohé*“. Toto varování dokazuje, že Pán má před očima výslovně bohabojný ostatek uprostřed židovského národu. Křesťané, kteří jsou vyučováni v křesťanské pravdě, nebudou svedeni mužem, který se vydává za Krista, neboť vědí, že když Kristus přijde, uvidí Jej v oblacích. Bohabojný ostatek bude správně čekat na to, že Kristus se zjeví na této zemi, a proto by mohli být snadno svedeni zprávou, že přišel.

Verše 7–8: Učedníci jsou za druhé varováni před tím, aby z „*válek a pověstech o válkách*“ nečinili závěr, že konec je blízko. „*Musí to býti*“ ve světě, který zavrhl Krista. Války, zemětřesení, hlad a soužení jsou začátek utrpení, nikoli konec.

Verše 9–11: Za třetí je učedníkům předpověděno, že jejich svědectví je přivede do konfliktu s vládami světa. Ale toto pronásledování bude prostředkem, který Bůh použije, aby přinesl evangelium před vysoce postavené lidi této země – „*svědectví*“ před vladaři a králi. Navíc musí být toto evangelium nejprve kázáno všem národům, než Kristus přijde. Vzhledem k tomuto svědectví a k pronásledování, které s sebou přinese, napomíná Pán Své učedníky, aby se předem nestarali, co mají mluvit na svou obhajobu, když jako vězni budou postaveni před velké lidi této země. Mají prostě mluvit, co jim v oné

hodině bude dáno, neboť to nebudou oni, kdo mluví, nýbrž Duch Svátý.

Verš 12: Za čtvrté jsou učedníci připravováni na to, že předkládání pravdy v síle Ducha Svatého vyvolá v lidském srdci tak zlé nepřátelství, že pronásledování přijde ze strany příbuzných, a čím bližší rodinné vztahy to budou, tím ostřejší nenávist. Bratr vydá bratra na smrt, otec syna; a děti se pozvednou proti rodičům a způsobí jejich popravu.

Verš 13: Za páté je učedníkům předpověděno, že pronásledování přijde nejen ze strany vládnoucích a od nejbližších rodinných příslušníků, nýbrž že budou nenáviděni **všemi**, protože vyznávají Kristovo jméno. Kdo ale vytrvá až do konce, ten bude spasen – ať už konec bude jakýkoli, buď smrt jako mučedník nebo zjevení Krista na této zemi. Testem pravosti bude jako vždy vytrvání. Může tu být selhání a mnozí mohou ve své lásce ochladnout, ale ti, kteří mají opravdovou víru, vytrvají. Petr klesl, ale jeho víra nepřestala, vydržela až do konce.

Verše 14–20: V oddílu, který nyní následuje, přechází Pán k tomu, aby mluvil o událostech budoucnosti. Časové období Církve přechází mlčením a my se dovídáme, co se bude dít v Jeruzalémě v době velkého soužení, které bude následovat po vtržení Církve. Tato hrozná doba je jasně předpověděna v proroku Jeremiášovi: „*Ach, nebo veliký jest den tento, tak že nebylo žádného jemu podobného.*“ Je to čas soužení Jákovova (Jeremiáš 30,7). Také Daniel předvídal tuto dobu, když říká: „*A bude čas soužení, jakého nebylo, jakž jest národ, až do toho času.*“ (Daniel 12,1) V odpovídajícím místě v Matouši 24,21 i zde v Marku Pán říká, že v oné těžké době bude soužení „*jakého nebylo od počátku stvoření, které Bůh stvořil, až dosavad, aniž bude*“.

Zničení Jeruzaléma se vši jeho hrůzou nám dává nějaké tušení o této budoucnosti, ale žádným způsobem není naplněním proroctvím o této době soužení. Z tohoto oddílu se dovídáme, že Pán přijde na zem bezprostředně po velkém soužení. Po zničení Jeruzaléma Pán

nepřišel. Kromě toho nemohou být dvě doby soužení, „*jakého nebylo od počátku stvoření*“. K tomu nám Daniel říká, že tato doba soužení pro židovský lid tu bude v době vlády antikrista, jenž bude přijat národem, který zavrhl svého Mesiáše (Jan 5,43). Během vlády tohoto zlého člověka bude zavedena nejhroznější forma modloslužby, kterou Pán nazývá „*ohavností zpuštění*“. Následek toho bude, že se v Jeruzalémě a v Judeji rozšíří zpuštění.

Uvedení této ohavnosti bude vrcholem nepřátelství člověka proti Bohu. Bude to znamení, že svědectví bohobojného ostatku je u konce a že bohobojní z Judeje mají uprchnout na hory. V minulé době nebylo a v budoucnosti nebude nic, co by se mohlo rovnat hrůze soužení těchto dnů. Bude tak velké pro národ i pro bohobojný zbytek, že žádné tělo by nepřezilo, kdyby Pán ty dny nezkrátil. Kvůli vyvoleným budou dny tohoto velkého soužení zkráceny.

Jako vždy, Pán myslí na ty Svě, kteří se nalézají ve zkouškách a souženích. Napomíná je, vyučuje je a stará se o ně. Myslí na pracovníky na poli i na ženy v domě a nezapomíná ani na počasi.

Verše 21–23: Pán varuje učedníky před falešnými nadějemi na vysvobození, před falešnými zprávami, falešnými Kristy, falešnými proroky a údajnými znameními a zázraky. Jejich bezpečí bude spočívat v tom, že si připomenou slova Pána: „*Aj, předpověděl jsem vám všechno.*“

Verše 24–25: „*V těch pak dnech*“, které budou následovat po velkém soužení mezi Židy, bude každá dosazená autorita mezi národy převrácena. Pořádek, který Bůh ustanovil pro vládu světa, skončí ve zmatku. Nejvyšší moc, která je zde představována obrazem Slunce, se zatmí. Od ní odvozená autorita, představovaná Měsícem, přestane mít vliv; a podřízené autority, které jsou srovnávány s hvězdami, ztratí své místo a svoji moc. Toto období – přes chloubu lidí na jejich pokrok – skončí v nesrovnatelném soužení, zmatku a anarchii.

Verš 26: Když špatnost Židů a národů dosáhne svého vrcholu, Bůh zjevně zasáhne a Kristus jako Syn člověka přijde, aby se ujal vlády

země. Jeho první příchod se stal v okolnostech slabosti a ponížení; Jeho druhý příchod bude ve velké moci a slávě.

Verš 27: Shromáždění vyvolených z Izraele, kteří jsou rozptýleni mezi národy, bude následovat ihned po příchodu Syna člověka. Z jiných míst Písma víme, že Církev už byla vtržena předtím, aby se s Pánem setkala ve vzduchu, ale o tom nečteme v tomto oddílu nic. Pán mluví k židovským učedníkům a o židovských nadějích. Nemluví zde o pravdách, které se týkají Církve, o kterých jeho posluchači v oné době nemohli mít žádnou známost.

Verše 28–29: Když na fíkovém stromu pučí listí, je to jisté znamení, že je blízko léto. Tak bude zjevení bohabožného ostatku uprostřed odpadlého národa znamením toho, že pro národ se blíží doba požeňování.

Verše 30–31: Převrácené a nevěřící pokolení Židů nepomine, dokud se toto všechno nestane. Jsou sice skutečně rozptýleni mezi národy a bez vlastní země. Ale víme, že nikdy nebyli pohlceni druhými národy. Nadto slova Pána nepominou a toto všechno se naplní. Víme, že to platí pro všechna slova Pána. Ale kvůli nevěře našich srdcí ohledně Božího zásahu do běhu tohoto světa je to zde zvláště zdůrazněno vzhledem k druhému příchodu Pána.

Verše 32–36: O dni Jeho zjevení nikdo neví, ani Syn, který se stal člověkem. V postavení služebníka mohl říci, že ten den nezná. Protože my ten den neznáme, jsme vyzýváni, abychom „bděli a modlili se“. Kristus je jako někdo, kdo odcestoval do vzdálené země a svým služebníkům a každému člověku poručil jeho dílo a vrátnému přikázal, aby bděl. Proto mají služebníci Pána bdít, aby, když náhle přijde, je nenalezl přemožné od světa a vůči Němu ležící v duchovním spánku.

Verš 37: Závěrečná slova Pána jsou napomenutím všem, kteří Mu patří. Ne všechny podrobnosti o budoucnosti mohou mít přímé použití pro křesťany, ale závěrečná slova, abychom bděli, platí všem. Věřící všech časových období dostávají svou autoritu od Pána a jsou

služebníky Pána. Každý obdržel od Pána nějakou práci. Každý má být bdělý, aby neupadl do duchovního spánku a nezanedbával být pro Pána činným.

Stíny kříže

Kapitola 14

Ve 14. kapitole přicházíme k posledním, slavnostně vážným výjevům v životě Pána, v nichž se zjeví mnohá srdce. Stojí tu před námi falešnost a násilné jednání židovských vůdců, láska jedné oddané ženy, nevěrnost zrádce a zapření jedním ze skutečných učedníků. Ale nade vším září nekonečná láska a dokonalá Kristova milost: když ustanovuje večeři, prochází mučivým bojem v Getsemane a mlčky se podává utržení lidí.

Verše 1–2: Na začátku kapitoly je krátce konstatováno, s jakým smrtelným nepřátelstvím se vůdcové lidu chtějí Pána zmocnit. Už předtím Jej zahrnovali slovy nenávisti a bez příčiny se Mu protivili. Prokazovali Mu zlé za dobré a nenávisť za Jeho lásku (Žalm 109,2–5). Na každém kroku zjevoval dokonalou lásku; vždy a všude konal jen dobré. Uzdravoval nemocné, oblékal nahé, sytil hladové, odpouštěl hříchy, osvobozoval od ďábla a křísil mrtvé. Varoval lidi, důrazně je napomínal, aby se obrátili, plakal nad nimi – ale nadarmo.

A nyní přišla doba, kdy se rozhodli zajmout Jej a přivést na smrt. Aby svůj úmysl vykonali, museli jednat Istivě – bezpečný důkaz, že jejich pohnutky byly zlé a ačkoli se báli lidí, nebyla v nich žádná Boží bázeň. I když většina lidí nepociťovala osobní potřebu mít Krista, přece si uměli cenit Jeho dobroty a dobrodiní Jeho divů. Z bázně před vřavou zástupů, které byly v Jeruzalémě shromážděny k svátku Fáze, rozhodli se tito vůdcové, že Pána nezajmou ve svátek. Bůh to však určil jinak, a tak jako vždy, je přes lest a úmysly lidí vykonána Jeho vůle.

Verše 3–9: Po krátké zmínce o vůdcích lidu následuje krásný výjev v domě v Betánii. Zatím co Pán dlí u večeře v domě Šimona malomocného, přináší jedna žena – z jiných zpráv víme, že to byla Marie,

sestra Marty – alabastrovou nádobku s mastí z pravého, vzácného nardu a vylévá ji na hlavu Pána. Marie tímto způsobem zjevuje své ocenění Krista, svou náklonnost k Němu a své duchovní porozumění. V této chvíli se zdá, že její porozumění převyšovalo porozumění ostatních učedníků. Milostí získána a láskou přitahována, seděla v předchozích dnech u Ježíšových nohou, aby naslouchala Jeho slovům. Milost a láska Pána Ježíše daly vzniknout lásce k Němu a Jeho slovo způsobilo duchovní porozumění.

Její láska ke Kristu ji učinila citlivou k přibývajícím nenávisť Židů. Její jednání bylo důkazem jejího ocenění Krista v lásce, a to právě ve chvíli, kdy úklady lidí ukázaly jejich nenávisť vůči Kristu. A jak je smutné, že prokázání cti od Marie přivádí na světlo lakomství některých přítomných. Ze zprávy v Janově evangeliu víme, že Jidáš byl vůdcem těch, kteří se o Marii vyjádřili s pohoršením. To, co bylo pro Krista ziskem, znamenalo pro Jidáše ztrátu. Lidé mají porozumění pro dobročinné jednání ve prospěch jiných lidí, ale vidí malou nebo žádnou cenu v prokázání cti, které platí jen Kristu. Nejsme my křesťané v nebezpečí mít podobné smýšlení? Být velmi aktivními ve zvěstování evangelia hříšníkům a v péči o svaté, a přitom projevovat malé porozumění pro velebení, které náleží jen Kristu? Nikdy nezapomeňme, že ti, kteří reptali na Mariinu oddanost, ve skutečnosti vrhali špatné světlo na Krista. Jestliže Mariino jednání bylo jen plýtváním, pak Kristus není hoden velebení od Svého lidu.

Jestliže však Mariin čin vyvolává u lidí rozhořčení, tu na druhé straně přitahuje na sebe Kristovo uznání. Pán se raduje, když říká: „**Dobrý skutek učinila nade mnou.**“ V Lukáš 10 čteme, že Marie vyvolila „dobrou stránku (dobrý díl)“. Dobrý díl je sedět u Jeho nohou a poslouchat Jeho slova; dobrý skutek je čin, který má za pohnutku Krista. Může tu být mnoho aktivity ve službě, ale když k ní není Kristus pohnutkou, bude mít malou cenu pro věčnost. Navíc Pán nechválí Mariin skutek jen kvůli čistotě pohnutky, která za ním stála, nýbrž také proto, že učinila, „co mohla“. Ve službě pro Krista nelze přehlédnout nějakou příležitost k poměrně skromnému a skrytému skutku, a místo toho se snažit o něco velkého na veřejnosti s falešnou pohnutkou postavit sami sebe do popředí. Nepovzbuzuje nás

tento výjev, abychom činili to, co můžeme, ať už služba je jakkoli malá, ale s čistou pohnutkou vyvýšit Krista?

Jak požehnané! Pán nám udává správný duchovní význam jejího skutku. Ona předem pomazala Jeho tělo k pohřbu. Skutečně, když už je pozdě, přijdou druzí se svými vonnými mastmi, aby vyjádřili své ocenění Krista, které je pravé, avšak s malým porozuměním. Marie vyjadřuje svoji lásku s velkým duchovním porozuměním dříve, než Pán je pohřben. On tomu, co Marie učinila, přičítá tak velkou cenu, že říká: *„Kdekoli bude kázáno toto evangelium po všem světě, také i to, co učinila tato, bude vypravováno na památku její.“* Její čin lásky tu bude pro všechny doby stát jako krásný příklad skutečného, pravého výsledku evangelia. Evangelium nás přivádí nejen k poznání spasení a odpuštění hříchů, nýbrž získává srdce pro Krista, takže On se stává nejvyšším životním cílem. Víme, že večere Páně, která byla po staletí slavena, je ustavičnou upomínkou na dokonalého Zachránce a na Jeho nekonečnou lásku k Jeho lidu. Ale to jedno jídlo, které se konalo zde v Betánii, se stalo stálým pomníkem oddané věřící ženy a její lásky ke Kristu.

Verše 10–11: Po *„dobrém skutku“* Marie bezprostředně následuje zlý skutek Jidášův. Aniž by si činil svědomí vzhledem k Bohu, jde Jidáš k nejvyšším kněžím, puzen nepřátelstvím ďábla z vnějšku a lakomstvím těla zevnitř, aby Pána vydal do jejich rukou. Ti, rovněž bez svědomí a bez Boží bázně, mu slibují peníze. Aby tyto peníze dostal, sleduje Jidáš své zlé dílo a chystá se Pána v příhodné chvíli zradit nejvyšším kněžím.

Verše 12–16: Aniž by dbal úkladů zlých lidí, jde Pán Svou cestou dokonalé lásky ke Svým učedníkům dále a ustanovuje jídlo, skrze které my všichni máme výsadu následovat Marii ve velebení Pána. Okolnosti, které slouží k přípravě jídla, jsou samy zcela prosté, ale dávají vyniknout slávě Osoby Pána. Dva učedníci jsou posláni předem, aby připravili svátek. Pán jde sice vstříc smrti, ale přesto je Král s královskými právy, jenž může vyžadovat hostinský pokoj, a Jeho neomezené vůli se všichni musejí poddat. K tomu je božskou Osobou, jíž je vše známé. Muž s *„džbánem vody“*, *„pán domu“*, *„velká horní*

síň“, to vše vidí Svými očima předem. Učedníci, kteří jdou, aby vykonali Jeho směrnic, nalézají vše tak, jak jim pověděl.

Verše 17–21: Když je večer, přichází se Svými učedníky a usazují se, aby jedli beránka – jako vzpomínku na vykoupení Izraelitů z Egypta. Pán nyní měl vykonat mnohem větší vykoupení pro Svůj lid. Pro toto věčné vykoupení je nutná Jeho smrt, která bude následovat po zradě jednoho z Jeho učedníků. Pán to ve Své dokonalé lásce pociťuje tak hluboce, že jeden z těch, kteří žili v Jeho svaté přítomnosti a slyšeli Jeho slova milosti a byli svědky Jeho nekonečné lásky a trpělivosti, může takto jednat. Byl to výraz bolesti Jeho srdce, když řekl: *„Jeden z vás mne zradí, který jí se mnou.“* Čím větší a dokonalejší láska, tím větší bolest tváří v tvář takové zradě vůči sobě. Nikdy nebyla láska ve své celé dokonalosti tak vyjádřena jako v Kristu a nikdo, kromě druhých učedníků, nežil nikdy navenek tak blízko Krista jako Jidáš. Avšak to vše bylo nadarmo; neboť i kdyby byl měl nějaké ocenění té lásky, tu přece peníze miloval více. Nelítostnost a hrozná špatnost zrady jsou vyjádřeny tím, že ten, jenž měl úmysl Pána zradit, s Ním namáčel sousto v míse. Pán bude však mít jiné, aby s Ním sdíleli Jeho bolest. Neskrývá ji z pýchy, ale jako člověk si přeje vložit Svou bolest do lidských srdcí; láska počítá s láskou. Utrpení opuštění na kříži s Ním nemůžeme sdílet, ale zde to jsou utrpení, způsobená lidmi, na kterých my jako lidé můžeme svou omezenou mírou mít účast. – Jidášova zrada byla předpověděna dlouho předem. Vše se stalo, *„jak je psáno“*. Avšak běda zrádci, neboť naplnění Božích rad nezbavuje nepravosti ty, kteří je naplňují; jak by Bůh mohl jinak soudit svět?

Verše 22–24: Nyní následuje ustanovení večeře. Slova: *„A když oni jedli“*, činí jasné rozlišení mezi Fáze, z něhož jedli, a večerí. U večeře Páně představuje chléb Jeho tělo; kalich Jeho krev, která byla vylita nejen za Židy, nýbrž za mnohé. Je to jídlo na památku. Jsme milováni takovou láskou, že si Pán cení toho, když na Něho vzpomínáme. Kristova krev ve své neocenitelné ceně je vždy před Božíma očima a On si přeje, aby Jeho lid si tyto skutečnosti vždy připomínal.

Verš 25: Pán použil kalich jako symbol Své krve, vylité za mnohé. Když hledíme na víno v jeho přirozeném smyslu jako na ovoce vinného kmene, tu je vyjádřením pozemské radosti. Kristova smrt přerušuje Jeho spojení se zemí a pozemskými věcmi, dokud nebude na zemi zřízeno Boží království. Dnes jsou věřící spojeni s nebeským Kristem, jenž trpěl na zemi; čekají na budoucí království, aby s Kristem sdíleli slávy a radosti pozemského království.

Verš 26: Po jídle, když zaspívali písničku, vyšli ven k Olivetské hoře. Obojí je obdivuhodné. Lépe bychom tomu dovedli rozumět, kdyby zaspívali píseň chvály a zůstali v horní síni; nebo kdyby vyšli ven bez zpěvu. Ale zpívat píseň chvály ve chvíli, když On vyšel, aby se setkal se Svými nepřáteli, když na Něho čekala zrada, zapření, hrozný boj v Getsemane a opuštění na kříži, to dokazuje takový vnitřní klid, který jistě byl následkem toho, že měl před očima vůli Otce a radost, která pro Něho ležela za křížem.

Verše 27–31: Avšak právě okolnosti, které zjevují dokonalost Pána, ukazují slabost učedníků. V přítomnosti Pána společně zpívají, ale téže noci, jakmile už nejsou v Jeho přítomnosti, se zhorší a jsou rozptýleni. Jak je to smutné a vážné! Zjevují tím to, co se stalo mezi lidem Pána. Jen v Jeho přítomnosti, kdy každé srdce se zaměstnává Jím samým, můžeme společně zpívat, jak to říká prorok: „*Hlasu pozdvihnou a spolu prokřikovati budou; neboť okem v oko uzří.*“ (Izaáš 52,8) Jen když je každé oko upřeno na Něho, vidíme okem v oko. Mimo Jeho přítomnost není zapotřebí mnoho, aby se kvůli Němu horšili a navzájem na sebe naráželi, a pohněvaní svatí se brzy rozdělí a budou jako rozptýlené ovce. Už nikdy nebudou rozptýlení z Izraele nebo rozdělená a rozpolcená Církev znovu společně zpívat, dokud všichni nebudou shromážděni kolem Pána, aby Jej viděli tvář v tvář.

Avšak velebeno buď Jeho jméno! On nikdy nezkłame; proto bude mít rozptýlení konec a doba shromáždění přijde. Učedníci to zakusili ještě ve svých dnech, neboť poté, co Pán vstal, prožili, že On zůstal ve vši lásce a milosti Svého srdce nezměněn. On, ten velký Pastýř ovcí, půjde před nimi a Jeho ovce Jej opět budou následovat.

Pán jim pověděl varovná slova, následovaná slovy povzbuzení. Žel, že se nám také často daří jako Petrovi: Nedbáme na Jeho varování a mineme tak požehnání z Jeho slov povzbuzení, protože důvěřujeme sami sobě. Neuvědomujeme si svoji slabost a domníváme se, že jsme bezpečni, zatím co druzí mohou zklamat. Tak Petr říká: *„Byť se pak všichni zhoršili, ale já nic.“* Oni všichni se pohorší, ale ten, který přede všemi zdůrazňoval svou sebedůvěru, měl prožít nejhlubší pád. Selháváme právě v tom, čím se chlubíme. Petr se chlubí tím, že se nikdy nezhorší. Pán říká: *„Této noci... třikrát mne zapřeš.“*

Toto oznámení jeho zapření je pro Petra jen pohnutkou k tomu, aby svou oddanost Pánu dosvědčoval ještě vášnivěji. Říká: *„Bych pak měl s tebou i umřít, nikoli nezapřu tebe.“* Petr to bezpochyby myslel upřímně, ale my se musíme naučit, že upřímnost nestačí, abychom zůstali Pánu věrni. Musíme být silni v milosti, která je v Kristu Ježíši, abychom překonali slabost těla, abychom ušli lstem nepřítele a byli osvobozeni od bázně před lidmi. Všechno, co ďábel potřeboval, aby přivodil pád apoštola, je otázka jedné služby. Pán už neodpovídá na Petrovu povýšenost, k níž se přidali i druzí učedníci. Zjevně jsou příležitosti, při kterých prohlášení věřících přicházejí tak jednoznačně z tělesnosti, že je neúčelné a zbytečné chtít na ně odpovídat. Mlčení má svůj čas a mluvení má svůj čas.

Verše 32–42: Pro Pána to byla hluboká bolest, že lid spřádal plány, jak Jej zabít, že jeden ze dvanácti měl úmysl Jej zradit, že jiný Jej zapře a že se všichni na Něm zhorší. Ale v Getsemane před Ním stála mnohem větší muka. Ta měl vytrpět na kříži, když, učiněn hříchem, bude od Boha opuštěn. Tváří v tvář této velké bolesti Jej nalézáme, tak jako ve všech ostatních zkouškách Jeho dokonalého života, na modlitbě. I když modlitba může přinést ulehčení, tu bezprostřední účinek je ten, že tíže zkoušky je pociťována ještě bolestivěji. Modlitba přivádí všechny okolnosti do Boží přítomnosti, aby tam byly uchopeny v jejich pravém charakteru. Úpadek Izraele, Jidášova zrada, slabost a selhání učedníků, moc a nepřátelství satana, skutečnost soudu, spravedlivé požadavky svatého Boha – to vše bylo naším Pánem hluboce pociťováno v přítomnosti Otce.

Pán bere Petra, Jakuba a Jana s sebou do zahrady Getsemane – jsou to ti, kteří v daný čas zaujmou v Církvi zvláštní místo jako sloupy. Byli už vyvolenými svědky Jeho slávy na hoře; nyní jim je dána příležitost, aby sdíleli Jeho bolest v Getsemane. Vlastní opuštění na kříži s Ním nikdo nemůže sdílet, ale úzkost duše v očekávání kříže mohou druzí ve své skromné míře spolu cítit. Pro Pána znamenala smrt, že co náš zástupce ponese trest za naše hříchy. Proto říká: „*Smutná jest duše má až k smrti.*“ Protože na sebe vzal smrt jako odplatu za hřích, oloupil smrt pro věřícího o její hrůzu. Štěpán se může v očekávání smrti radovat a Pavel může říci: „*Umřítí a býti s Kristem je mnohem lepší.*“ Byla to část Jeho dokonalosti, ošklivit si kříž, a proto může k Otci říci: „*Všecko jest možné tobě. Přenes kalich tento ode mne.*“ Ale stejně tak bylo součástí Jeho dokonalosti poddat se kříži a konat vůli Otce; proto volá: „*Ale však ne, což já chci, ale co ty!*“

Utrpení v Getsemanské zahradě, stejně jako předtím slávy na hoře proměnění, byly příliš velké pro ubohou, slabou lidskou přirozenost. Při obou příležitostech nalézají učedníci úlevu ve spánku. Petr, jenž ve svém chlubení svou oddaností Pánu šel dále než ostatní, je od Pána zvlášť osloven. Když se Pán vrátil ke spícím učedníkům, ptá se: „*Šimone, spíš? Nemohl-lis jedině hodiny bdít?*“ Jen modlitba, která vyjadřuje naši závislost na Bohu, nás může připravit na přicházející pokušení. Sebedůvěra naší přirozenosti působí, že až příliš často máme malý strach z pokušení, a proto si sotva uvědomujeme, jak velmi potřebujeme modlitbu. V něžném soucitu uznává Pán skutečnost jejich lásky k Němu, zatím co musí svědčit o jejich slabosti: „*Duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno (slabé).*“

Pán opět odchází a modlí se. Při Svém návratu k učedníkům ale jen vidí, že stále ještě spí. Napomenutí Pána zůstala bez odezvy, neboť jejich oči byly obtíženy spánkem. Když se Pán po třetí vrací k učedníkům, říká: „*Spěte již a odpočívajte.*“ Příležitost bdít s Pánem promeškali a dokázali svoji slabost. Proto Pán říká: „*Dosti jest.*“ Čas k bdění a modlitbě byl pryč; hodina pokušení přišla; zrádce se přiblížil a Ten, který bděl a modlil se, může nyní v důvěře k Bohu a v závislosti na Něm říci: „*Vstaňte, pojďme.*“

Verše 43–45: Ve vážném výjevu zrady, který nyní následuje, vidíme špatnost svých vlastních srdcí, když jsme přenecháni sami sobě a jsme zatvrzení satanem. Oddělení od Boží milosti jsme snadno nakloněni uspokojovat tělo, a když povolíme svým žádostem, přicházíme pod moc satana, což může vést dokonce ke zradě na Kristu. Tak tomu bylo u Jidáše. Nepřátelům Pána říká: „*Jměte ho, a vedte opatrně (bezpečně).*“ Zdá se, jako by se jim posmíval, když řekl: „*Vedte jej bezpečně.*“ Zjevně počítal s tím, že Pán, jako při dřívějších příležitostech, projde jejich středem a sám se vysvobodí z ruky Svých nepřátel, zatím co Jidáš si zajistí peníze, po kterých tak velmi toužil. Nevěděl nic o Božích radách a o dokonalé poslušnosti Pána. Proto nebyl připraven na poddání se Pána Jeho nepřátelům, aby vykonal vůli Otce podle slov, která právě předtím vyslovil v Getsemanské zahradě: „*Ne, co já chci, ale co ty!*“

A tak se Jidáš, spoután uspokojováním své žádosti a slepý vůči Kristově slávě, odvažuje Pána nejen zradit, nýbrž učinit to dokonce polibkem. O něco později budou nepřátelé Pánu plivat do obličeje. Ale Pán se poddává hroznému pokrytectví zrádce, který Jej políbí, s touž milosti, s níž snese urážející tupení od nepřátel, kteří na Něho budou plít. Obdivuhodný Spasitel, jenž strpěl tak velké odporování od hříšníků!

Verše 46–47: Ale jestliže zrádce Jidáš nebyl připraven na to, že se Pán poddá Svým nepřátelům, tu na to nebyl připraven ani pravý učedník Petr. Jeho jméno není zmíněno, ale víme, že to byl Petr, jenž vytáhl meč a udeřil služebníka nejvyššího kněze. Hnán žádostí, zrazuje Jidáš Pána; puzen láskou, Petr Pána brání. Ačkoli to Petr myslel upřímně, ve skutečnosti se stavěl proti cestě dokonalého Služebníka Hospodinova. V tomto Evangelii není zmínka o uzdravení rány, neboť vůdčí myšlenkou není tolik představení moci Pána, nýbrž Jeho poddanosti jako dokonalého Služebníka.

Verše 48–49: Jidášova lakotnost byla zjevena a rovněž tak i tělesná energie Petra, jenž byl hotov bojovat, i když se předtím nemodlil. Nyní se ukáže zbabělost a podlost židovských vůdců. Byli by mohli Pána zajmout otevřeně ve dne v chrámě, neboť Pán učil veřejně, ale

jejich zbabělá bázeň před lidem a postrádání jakýchkoli principů je pohnulo jednat tak, jako kdyby měli co činit s lupičem. Znali lupiče a věděli, jak s nimi zacházet, ale nekonečné dokonalosti Krista převyšovaly jejich porozumění.

Verše 50–52: Pak vidíme slabost učedníků. „*Tedy opustivše jej, všichni utekli.*“ Jeden se ovšem ještě odvážil Jej následovat, avšak jen aby se nakonec tím hanebněji dal na ústup.

Verše 53–65: V poddání se pod vůli Otce Pán dopouští, aby byl odveden a postaven před synedrium. Petr „šel za ním“ v pravé lásce; ale protože to činil v sebedůvěře a ne ve smýšlení Krista, šel za Ním „zdaleka“. Děje se, co i my musíme často zakoušet: Protože za Ním šel bez božského vedení, přišel bez Boží pomoci do pokušení jen proto, aby poznal naprostou zkaženost těla.

Ve výjevu, který nyní následuje, vidíme na nejvyšších kněžích a jejich synedriu, do jaké hloubky může klesnout špatnost náboženského těla. Už předem rozhodli, že Ježíše vydají na smrt; proto jim nyní následující soudní projednávání neslouží k tomu, aby zjistili, zda učinil něco hodného smrti, nýbrž stává se spíše hrozným nástrojem k přikrytí vraždy falešným zdáním spravedlnosti. Se zlovůlí ve svých srdcích nehledají pravdu, nýbrž svědectví „**proti Ježíšovi, aby jej na smrt vydali**“. Protože takové svědectví nemohou nalézt, utíkají se k falešným svědkům; musejí však zjistit, že to neslouží jejich účelu, neboť tito svědkové odsuzují sami sebe, protože si protiřekli.

Nakonec se nejvyšší kněz musí obrátit na Krista samého. Tváří v tvář tomuto nepřátelství a špatnosti „*Ježíš mlčí a nic neodpovídá*“. Petr, jenž pozoroval tuto slavnostně vážnou scénu, může o léta později o Něm vysvědčit: „*Když mu zlořečili, nezlořečil zase.*“ „*Neotevřel úst svých, jako beránek k zabití veden byl.*“ (Izaiáš 53,7) Na obžaloby zlosti neměl co říci; když však byla zpochybněna sláva Jeho Osoby, dává bez váhání svědectví pravdě, ať to stojí cokoli – dokonalý příklad pro všechny Jeho služebníky. Když se nepřátelům nepodařilo provést svůj zlý úmysl skrze zlovolné lži, snaží se nyní Pána odsoudit na základě Jeho svědectví pravdě. Vše, čeho ďábel Svým konáním dosáhl, bylo, přivést na světlo pravdu o slávě Osoby Krista a zjevit

špatnost náboženského těla. Tomu je pro tu chvíli dovoleno provést své zlé plány; je ale jen nástrojem k tomu, aby se uskutečnila „uložená rada a předzvědění Boží“.

Pán Ježíš byl skutečně Kristus, Syn Toho Požehnaného, ale byl také Syn člověka, jenž později bude viděn, jak sedí po pravici moci a ve slávě se vrátí na zem. Zavržen jako Boží Syn (podle 2. Žalmu), zaujímá místo jako Syn člověka (8. Žalm).

V očích těchto nevěrou zaslepených vůdců se pravda jeví jako rouhání, a tak, aniž by se pozvedl jeden hlas proti, je Pán Ježíš „všemi odsouzen, že je hoden smrti“. V dokonalé poddanosti pod vůli Otce neklade Ten, jenž brzy bude vyvýšen na pravici moci a vrátí se ve slávě, žádný odpor vůči těžkým obviněním těch, kteří na Něho plijí a bijí Jej pěstmi.

Verše 66–72: Žel že Pán musí prožít nejen potupu od zlých lidí, nýbrž i to, jak Jej zapře jeden z Jeho učedníků. Ve své sebedůvěře Petr nedbal varování Pána a zanedbal Jeho napomenutí, aby bděl a modlil se. Tělo jej přivedlo do pokušení, v nichž jej nemůže podepřít. Zatím co Pán vůči špatnosti Svých nepřátel v milosti mlčí, Petr mlčí ze strachu a ohřívá se u ohně světa ve společnosti nepřátel Pána. Když Pán otvírá Svá ústa, aby vydal svědectví pravdě, Petr mluví, aby pravdu popřel. Petr ve své sebedůvěře předtím řekl: „*Bych pak měl s tebou i umřítí, nikoli nezapřu tebe.*“ Když je ústy prosté služky postaven na zkoušku bez jakéhokoli náznaku, že by se mu mělo něco stát, a ještě méně, že by měl být zabit, cítí nebezpečí a zapírá Pána. Jeho svědomí mu však nedovoluje, aby zůstal ve společnosti těch, kterým lhal. Jde do dvora a ihned slyší, podle varujícího slova Pána, jak zpívá kohout. Služka ale vidí Petra znovu a poznamenává vůči přístojícím, že „*i tento z nich jest*“. Petr zapírá Pána podruhé. O něco později říkají Petrovi jiní: „*Jistě z nich jsi.*“ Petr nejen zapírá Pána potřetí, nýbrž současně se začíná proklínat a přísahat. Jak málo si byl Petr vědom toho, co i my jen váhavě uznáváme, že „*nejlstivější jest srdce nade všechno a nejpřevrácenější*“. Oklamán svou silnou sebedůvěrou, nepoznal, že beznadějná špatnost jeho srdce je tak veliká, že z něho vyjdou kletby a přísahání a zapření Jeho Mistra, jakmile k tomu přijde příležitost.

Jak vážně je Petrovo chování v tomto smutném výjevu zaznamenáno; ne proto, abychom zůstali stát u Jeho selhání a zlehčovali jednoho Pána oddaného služebníka, nýbrž spíše proto, abychom více poznávali špatnost svých vlastních srdcí a měli se na pozoru. Když Pán Petra předem varoval, že Jej zapře, Petr Pána v sebedůvěře odporoval a chlubil se svou oddaností. O něco později, když Pán bděl a modlil se, Petr spal. Když Pán před Svými nepřáteli zůstal němý jako beránek před svými střizci, Petr bil mečem. Když Pán vydal dobré svědectví před nejvyšším knězem, Petr Pána zapřel před prostou služkou.

Petr se zhroutil; ale Pán zůstává, a zůstává tentýž. Utrpení, která strpěl, když byl zavržen od lidu, zrazen falešným učedníkem, pravým učedníkem zapřen a všemi opuštěn, nemohla Pána pohnout k tomu, aby se od těch Svých odvrátil, anebo aby láska Jeho srdce zmizela. Když Petr uslyšel kohouta zpívat podruhé, vzpomněl si na slova, která mu Ježíš řekl: „*Prvé než kohout dvakrát zazpívá, třikrát mne zapřeš.*“ Tato slova zlomila ubohému Petrovi srdce a vedla jej k slzám lítosti. A pomysliv na to, „*vyšed, plakal*“. Správně bylo řečeno: „Bdělost a modlitba jsou vždy nutné, avšak jen ten zůstane bez výtky, nezahanben a nekárán, kdo jde svou cestou s vážným přesvědčením, že se musí obávat těch nejohavnějších hříchů, když se jeho duše nebude zabývat Pánem Ježíšem.“ Neznáme Istivost svého vlastního srdce, neboť tentýž verš, který nám říká, že je Istivější nade všechno, pokračuje dále otázkou: „*Kdo vyrozumí jemu?*“ A prorok ihned dává odpověď: „*Já Hospodin, který zpytuji srdce a zkušuji ledví.*“ (Jeremiáš 17,9.10) Ten, jenž nás zkoumá, je Tentýž, jenž nás může ochránit před pádem a napravit nás, když jsme padli. Tak je po vzkříšení Pána Petr veden k tomu, aby vysvědčil: „*Pane, ty znáš všecko.*“ Už nechce mluvit o svém srdci, ani se chlubit, co učiní a co neučiní, nýbrž chce se raději předat rukám Toho, který všechno ví – zná všechno zlo našich srdcí i všechnu moc nepřitele – a který jediný je schopen nás ochránit před pádem.

Kříž

Kapitola 15

Ve výjevech kolem kříže se zjevuje špatnost padlého člověka v celé své ošklivosti. Každá společenská třída je přítomná – Židé a pohané, kněží a lid, místodržící a jeho vojáci, kolemjdoucí a zločinci. Ať už jsou jejich politické a sociální rozdíly jakkoli velké – všichni se spojují ve své nenávisti vůči Kristu a ve svém odmítnutí Krista (1. – 32. verš).

Ve chvíli, když člověk a všechna jeho špatnost mizí ve tmě, která pokrývá celou zemi, smíme od Vykupitele slyšet volání, jež nám říká, že byl Bohem opuštěn, protože byl jako svatý obětní beránek učiněn hříchem, abychom se my stali Boží spravedlností v Něm (33. – 38. verš).

Po třech hodinách opuštěnosti nacházíme konečně trojnásobné svědectví, které je Pánu vydáno: od setníka, od některých věrných žen a od Josefa z Arimatie (39. -47. verš).

Verše 1–15: Pán už byl nespravedlivě odsouzen od židovské rady. Ale musí být dokázáno, že celý svět je vinen. Proto se Pán jako dokonalý Hospodinův Služebník snižuje, aby se zjevil před soudnou stolicí římské moci, jen aby potvrdil úplné zhroucení vlády v rukou národů.

Před Pilátem je Pán znovu vyzván, aby vydal svědectví pravdě, neboť Pilát se ihned ptá: „*Ty-li jsi ten král Židovský?*“ Pán odpovídá: „*Ty praviš.*“ Ať před nejvyšším knězem nebo před Pilátem – Pán vydává svědectví pravdě a pro pravdu je od lidí odsouzen. Na žaloby Židů nic neodpovídá. Jde Svou cestou v dokonalosti a ví, kdy má mluvit a kdy mlčet. Když jde o pravdu, mluví; když ale jde o otázku obrany proti osobním obviněním, mlčí. Učiníme dobře, když se z Jeho dokonalého příkladu budeme učit a následovat Jeho šlépějí, jenž, když Mu zlořečili, nezlořečil zase. Jsou příležitosti, kdy mlčení má mnohem větší účinek na svědomí než jakákoli slova. Přesto je takové mlčení naší padlé přirozenosti naprosto cizí. Proto se tomu Pilát divil.

Věděl velmi dobře, že žaloby Židů nejsou průkazné k tomu, aby Kristu připsaly k tíži nějakou nepravost. Pokouší se proto na jedné straně Židy umírnit a na druhé straně ujít hanbě, že odsoudil nevinného. Zvyk propouštět „jednoho z vězňů, za kterého by prosili“, mu proto přichází vhod. V oné době měli známého vězně jménem Barabáš, který byl uvězněn pro vzpouru a vraždu. Posilněn křikem zástupu, který podle tohoto zvyku žádá své právo, Pilát navrhuje, že jim místo vraha Barabáše propustí Ježíše, krále Židů.

Utéci se k tomuto zvyku byl jen kompromis a křivdu a špatnost soudce jen zvětšoval; neboť jestliže Kristus, jak Pilát věděl, byl nevinný, měl vyslovit spravedlivý rozsudek a bez ohledu na tento zvyk Jeje propustit. Závist nebo žárlivost, ať už v nevěřícím nebo ve věřícím, je jednou z hlavních pohnutek pro zlo v tomto světě. Závist vedla k první vraždě, když Kain zabil svého bratra; závist vedla také k nejhorší vraždě, když Židé zabili svého Mesiáše. Jakou pravdu má kazatel, když říká: „*Ukrutná věc je hněv a prudká prchlivost, ale kdo ostojí před závistí?*“ (Přísloví 27,4) Se srdcem naplněným závistí podněcují náboženští vůdcové zástupy, aby zvolili raději Barabáše než Krista. Puzení závistí, zavrhnoují Krista, Toho, na němž je „*všechno milé*“, a volí raději vraha a buřiče. Bylo by dobré, kdyby si všichni věřící vzali k srdci lekci tohoto vážného výjevu a věnovali sluch slovům Jakuba, když varuje před „*hořkou závistí a svárlivostí*“ v našem srdci. Pokud toto není v srdci odsouzeno, vede to k roztržce a ke každému zlému skutku, a to dokonce i v křesťanských kruzích (Jakuba 3,14 -16).

Pilát byl zatvrzelý světský člověk, ale podnikl alespoň slabý pokus proti odsouzení Toho, o kterém všichni věděli, že je nevinný. Proto dříve než propustí Barabáše, se ptá: „*Což pak chcete, ať učiním tomu, kterého králem Židovským nazýváte?*“ Bez váhání volají: „*Ukřižuj ho!*“ Jistě nemáme přání žít ve společnosti buřiče a vraha, ale nepřátelství těla proti Bohu je tak velké, že když na to přijde a má volit mezi vrahem a Kristem, dá přednost vrahovi.

Pilát se opět ptá: „*I co zlého učinil?*“ Jedinou odpověď je nerozumný křik lidí: „*Ukřižuj ho!*“ Protože chce lid uspokojit, vzdává se Pilát vše-

ho zdání spravedlnosti a propouští Barabáše. A když Toho, o kterém ví, že je nevinný, nechal zbičovat, předává Ježíše, aby byl ukřižován.

Verše 16–20: V nakládání s Pánem rukama vojáků vidíme brutalitu člověka, jenž nalézá svou zálibu v tom, aby bezbranného mučil a posmíval se Mu. Nepatřilo k povinnosti vojáka, aby s vězněm zle nakládal, ale pokorný postoj a dokonalost tohoto svatého vězně jim přiblížily Boha, a to padlý člověk nemohl snést. Ten, který před spravedlivým Bohem bude ještě korunován mnoha diadémy, si nechává líbit, aby byl rukama zlých lidí korunován trnovou korunou. Ten, který jednou bude národy pást železným prutem, dovoluje bídnému, ubohému člověku, aby Ježíš bil třtinou. V posměchu sklánějí svá kolena před Tím, před kterým se v den soudu budou muset sklonit.

Verš 21: Bez ohledu na svobodu a práva druhých, nutí násilníci vojáci jednoho kolemjdoucího, jenž se vracel z práce na poli, aby nesl kříž. Šimonu z Cyrene se dostalo cti, aby nesl kříž pro Toho, jenž na kříži trpěl za celý svět. Bůh nezapomněl na tuto malou službu pro Pána; neboť je nám řečeno, že tento Šimon byl otcem Alexandra a Rufa. V Epištole Římanům 16,13 je zmínka o Rufovi, a z toho lze soudit, že Alexander a Rufus byli dobře známí bratři, když Marek psal své Evangelium.

Verše 22–32: Pán není ušetřen žádné urážky nebo pokoření. Když Ježíš vojáci ukřižovali na Místě lebky, vrhají los o Jeho šaty. Nápisem Jeho obvinění „*Král Židovský*“ ve svém posměchu činí židovský národ opovrženíhodným a Pána ukřižují mezi dvěma lotry. Aniž by to věděli, naplnili tím proroctví: „*A s nepravými počten jest.*“

Mohli bychom si myslet, že alespoň ti, kteří šli kolem, se odvrátí od tohoto hrozného výjevu, ale i ti potřásají svými hlavami, rouhají se se Mu, zneužívají Jeho slova a vyzývají Ho: „*Pomoz sobě samému a sestup s kříže.*“

Nejvyšší kněží a zákoníci se přidávají k posměchu a mezi sebou říkají: „*Jiným pomáhal, sám sobě pomoci nemůže.*“ Jak málo si byli vědomi toho, že to odpovídalo pravdě. Ale to, co dodávají, je naprosto špatné, neboť říkají: „*Kristus, ten král Izraelský, nechať nyní sestoupí*

s kříže, ať uzzíme a uvěříme.“ Víra přichází skrze slyšení, nikoli skrze vidění. Kromě toho, kdyby byl sestoupil z kříže, byla by víra zbytečná. Ještě bychom byli ve svých hříších.

Nakonec je Boží Kristus odmítnut těmi nejhoršími zločinci, kteří se Mu posmívají, neboť čteme: „*A i ti, kteří s ním ukřižováni byli, útržku mu činili.*“

Verše 33–36: Viděli jsme, jak Pán byl zavržen všemi lidmi, od nejvyššího až k nejnižším, a opuštěn Svými učedníky. Nyní je nám dovoleno slyšet o Jeho mnohem hlubších utrpeních, když byl opuštěn od Boha. Už to není závist, špatnost a krutost lidí, které musí snášet, nýbrž je to trest za hřích, když byl svatým Bohem vydán smrti. Do tohoto slavnostně vážného výjevu žádný člověk nemůže nebo nemá proniknout. Na zemi byla tma. Kristus měl sám co činit s Bohem, když, ač sám hříchu nepoznal, byl učiněn hříchem, a proto byl skryt před každým okem. Učiněn hříchem, musel strpět opuštění od Boha. Ale nemůžeme říci, že pro Boha nebyl nikdy vzácnějším než v těchto hodinách, kdy v dokonalé poslušnosti strpěl opuštění Bohem? Oslavoval Otce v každé době, ale nikdy větší mírou než zde, když byl učiněn hříchem a opuštěn. Že taková oběť byla nutná, oslavuje svatou Boží přirozenost; že taková oběť mohla být dána, oslavuje Boží lásku. Žádná menší oběť nemohla zajistit Boží oslavení nebo způsobit spasení člověka.

Ale co to muselo být pro Jeho svatou přirozenost, když byl učiněn hříchem? Když přišel na tento svět, bylo o Něm mluveno jako o tom „*Svatém*“; když jej opouštěl, byl „*učiněn hříchem*“. Ten, jenž byl od věčnosti předmětem zalíbení Otce, je opuštěn. Z 22. Žalmu se učíme, že Ten, jenž zvolal: „*Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?*“ na to sám může dát odpověď: „*Ty zajisté jsi svatý, zůstávající ve chválách Izraelových.*“ Když se má naplnit Boží úmysl přebývat uprostřed chvály přinášejícího lidu, musí být nejprve uspokojena Boží svatost. Nic jiného než oběť Krista, Beránka bez vady a bez poskvrny, nemůže stačit svatým nárokům svatého Boha ve vztahu k hříchu.

Verše 37–38: Když bylo vše dokonáno, „*Ježíš zvolav hlasem velikým, vypustil duši.*“ Jeho zvolání velkým hlasem bylo skutečně důkazem,

že Jeho smrt nebyla následek vyčerpání a selhání přirozených sil. Kdosi řekl: „Ježíš nezemřel proto, že už nebyl schopen života, jak tomu jinak je u všech ostatních lidí.“ Když měla být Boží svatost uspokojena a umožněno spasení hříšníků, pak **musel** zemřít; ale nikdo Mu nevzal Jeho život. On sám Svůj život dal.

A ihned se roztrhla opona v chrámu na dva kusy, odshora až dolů. Opona oddělovala svatyni od svatyně svatých. Toto místo mluvilo o Boží přítomnosti, ale člověk byl z něho vyloučen. To byl znak období zákona. Bůh byl přítomen, ale člověk byl neschopen se k Bohu přiblížit. Roztržení opony zvěstovalo, že židovství skončilo. Ale nejen to, zvěstuje také, že Bůh nyní může spravedlivým způsobem v milosti vystoupit s dobrou zvěstí o odpuštění pro lidi a že člověk na základě drahé krve Ježíše Krista se může blížit Bohu.

Verš 39: Když velké dílo na kříži bylo dokonáno, pozvedl se jako první svědectví k oslavení Osoby Krista hlas pohana. Ten je předzvěstí nového dne, ve kterém velký zástup z národů bude vyznávat Spasitele jako Božího Syna. Tento setník bezpochyby viděl mnoho lidí zemřít na bitevním poli, ale nikdy žádné umírání nebylo jako smrt Kristova. Poznává, že Ten, který může předat Svého ducha s hlasitým voláním, musí být více než člověk. A tak říká: *„Jistě člověk tento Syn Boží byl!“*

Verše 40–41: Pak jsou se ctí zmíněny některé ženy, které Pána s oddaností následovaly ve dnech Jeho těla a sloužily Mu svým majetkem. V lásce následovaly Pána v Jeho životě služby, zůstaly Mu věrné, když vytrpěl smrt na kříži, a pak přihlížely, jak Jeho tělo bylo položeno do hrobu. Je snadné dlít u jejich nedostatku porozumění, zatím co vzhledem k jejich oddané lásce za nimi daleko zaostáváme.

Verše 42–47: Jestliže v době nebezpečí, kdy učedníci utekli, tyto oddané ženy září, tu i jeden ctný radní nalézá odvahu směle vystoupit a prosit o Ježíšovo tělo, aby Jej pohřbil. Ačkoli jde o věřícího muže, který očekával Boží království, jeho vysoké sociální postavení mu asi bránilo, aby se přiznal k pokornému Ježíšovi a Jeho skromným učedníkům. Avšak často se stává, že míra zla nutí víru, aby se zjevila.

A ti, o nichž soudíme, že toho u nich duchovně mnoho není, se jasně postaví na stranu Pána, zatím co druzí, od nichž bychom očekávali vedení, zcela zklamou.

Tak se naplňuje Boží slovo z Izaiáše 53,9: „*Určili jeho hrob u bezbožných; ale u bohatého byl ve své smrti.*“ Jestliže lidem bylo dovoleno, aby za všech možných urážek přibíli Krista na kříž, aby se vykonala Boží rada, tu nyní – když to velké dílo je dokonáno – je pečováno o to, aby Jeho tělo bylo pohřbeno s náležitou úctou a bez dalších urážek ze strany zlých lidí.

Zmrtvýchvstání a nanebevstoupení

Kapitola 16

Verše 1–3: Potřetí máme před sebou ty tři oddané ženy – Marii Magdalénu, Marii, matku Jakubovu, a Salome. Zřejmě už nakoupily vonné věci, aby pomazaly tělo Pána, jakmile pomine sobota. Nevěra se domnívala, že najde tělo Pána v hrobu, a nevěra Jej tam chtěla udržet. Ale Duchu Božímu se líbí oddělovat vzácné od bezcenného, a prodlévá proto u jejich oddané lásky, která je vedla k tomu, že nakoupily vonné věci a při východu slunce přišly k hrobu.

Na cestě k hrobu mezi sebou říkají: „*Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobových?*“ Pro rozumové myšlení přirozeného člověka leží před Kristovým hrobem stále ještě velký kámen. Odcizen Bohu, nachází padlý člověk nepřekonatelné těžkosti v pravdě o vzkříšení. Řeční filozofové a také mnozí filozofové dnešní doby se přiznávají k víře v nesmrtelnost duše, ale odmítají vzkříšení těla. Myšlenka, že duše žije dále, když opustila tělo, se rozumu člověka líbí. Ale když má být tělo vzkříšeno, pak musí zjevně působit Boží síla a myšlenka, být závislý na Bohu, kterého lidé nenávidí, se protiví rozumu člověka. Když dáme Boha stranou, vzkříšení je nemožné; jestliže uvedeme Boha a Jeho moc, všechny těžkosti zmizí – kámen je odvalen.

Verše 4–7: Když tyto ženy přicházejí k hrobu, vidí, že Bůh je předešel a kámen je odvalen; ovšem ne proto, aby tělo Pána mohlo opustit

hrob, nýbrž proto, aby učedníci mohli vejít a zjistit, že místo, kde byl položen, je prázdné. Žádný kámen, jakkoli veliký, nemohl zadržet tělo Pána v hrobě.

Když ženy vstupují do hrobu, vidí před sebou ihned nebeského posla, který chce dát jejich srdcím důvěru a uklidnit je, když říká: „*Nebojte se. Ježíše hledáte Nazaretského, toho ukřižovaného. Vstal jest, není ho tuto; aj, místo, kde jej byli položili.*“ Hledaly Ježíše, a protože to činily, pak přes nevědomost a nevěru bude vše dobré. Co hledáme my? Je Pán Ježíš předmětem našich srdcí? Jak kdosi řekl: „Oddanost srdce Pánu přináší duši světlo a porozumění.“ Jak často leží důvod, že jsme vůči pravdě slepí a jsme neschopní rozeznávat mezi správným a špatným, v tom, že svůj zrak nemáme obrácen na Krista samého. Často uplatňujeme svou vůli a hledáme své vyvýšení, místo abychom hledali Pána Ježíše a Jeho čest. Tou mírou, jak „hledáme Ježíše“, obdržíme světlo. Můžeme hledat mnohé, co samo o sobě je dobré, ale zatlačuje to Pána z prvního místa: hledat duše, službu, blaho lidí, péči o svaté; ale když „hledáme Ježíše“, najde vše své správné místo a my obdržíme světlo pro svou stezku. Protože tyto ženy hledají Ježíše, dostávají světlo shůry a jsou vyslány ke službě pro Pána.

Mají přinést poselství „*učedníkům jeho i Petrovi*“. Je dojemné, že právě v tomto Evangelii, ve kterém jsou nám sděleny podrobnosti o žalostném Petrově pádu, je zvláště zmíněno jeho jméno. Kdyby to poselství bylo prostě pro všechny učedníky, Petr by možná řekl: „To není pro mne; já už nepatřím k učedníkům.“ Zvláštní zmínkou o Petrovi je každá podobná myšlenka ihned odstraněna. Učedníci se mají naučit, že srdce Pána v Jeho lásce k těm, kteří Mu patří, zůstalo nezměněno, ačkoli Jej všichni opustili a utekli, a ačkoli Petr Jej zapřel. A tak jako ve dnech Jeho života na této zemi, je to nyní po Jeho vzkříšení: Půjde „*před svými učedníky (předejde je)*“, aby jim ukázal cestu, a oni „*Jej uzří*“ a vše se stane tak, „*jak jim pověděl*“. Nemůžeme v širším smyslu říci, že přes všechnu úpadek církve v její odpovědnosti, přes roztržitost a selhání Božího lidu přijde čas, kdy On, náš vzkříšený a oslavený Pán, sám kolem sebe shromáždí všechny Svě

ovce? Pak Jej uzzíme tváří v tvář a naplní se každé slovo, které byl pověděl.

Verš 8: Viděly prázdný hrob, mluvil k nim anděl, ale Ježíše neviděly; jak to čteme v Lukášově evangeliu: „*Ale jeho neviděly.*“ (Lukáš 24,24) Oddělen od Krista, působí velký odvalený kámen, prázdný hrob a postava anděla jen chvění a zděšení.

Verše 9–11: Nyní se dovídáme, že Pán se už zjevil Marii Magdaléně, z níž vyvrhl sedm ďáblů. Ta, která kdysi byla svědkem moci Pána nad demony, se nyní stává svědkem Jeho moci nad smrtí. Přináší zarmouceným a plačícím učedníkům radostnou zprávu, že Pán vstal. Avšak jaká škoda! Učedníci slyší poselství, ale nevěří.

Verše 12–13: V krátké zmínce o události, při které se Pán setkal se dvěma učedníky na cestě do Emauz, je nám sděleno, že ostatní nevěřili ani těmto svědkům.

Verše 14–18: Nakonec přicházíme ke zprávě, že Pán se zjevil jedenácti, když byli u stolu. Pán je kárá pro jejich nevěru, která pramení z tvrdosti jejich srdce. Nemá i velká část naší nevěry své kořeny v tvrdosti našeho srdce, takže tak málo reaguje na Jeho lásku a Jeho slovo na nás působí tak malým dojmem?

Avšak ačkoli Pán odhaluje jejich srdce, vysílá je ihned, aby druhým kázali. Mohli bychom si myslet, že taková nevěra a taková tvrdost srdce byly důkazem toho, že jsou naprosto neschopni pro službu kázat druhým. Ale právě toto odhalení jejich srdci v přítomnosti Pána bylo přípravou pro tuto službu. Když my se dozvíme něco o pravém charakteru svých srdcí a poznáme svou nicotnost, pak nás Bůh může použít k požehnání pro druhé.

Měli jít do celého světa a kázat evangelium všemu stvoření. „*Kdo uvěří a pokřtí se, spasen bude; kdo pak neuvěří, bude zatracen (odsouzen).*“ Nevěra je osudný hřích, kterého je třeba se obávat především. Ať už je člověk pokřtěn nebo ne – jestliže nevěří, bude zatracen. Křest je významný jako veřejné znamení víry vůči Bohu před lidmi. Jestliže někdo vyznává, že věří, a odmítá být pokřtěn, snaží se

prakticky skrýt své vyznání víry, aby mohl zůstat ve spojení se světem. Jistě se můžeme ptát, zda víra takového člověka je skutečnost. Pravý věřící vyzná svou víru a oddělí se od světa. Křest je znamením smrti, bezpodmínečného rozdělení. Tím, že věřící je pokřtěn, opouští svět a přichází do křesťanského okruhu na této zemi, ve kterém se zdržuje Boží lid.

Pán říká Svým učedníkům, že ty, kteří věří, budou následovat znamení. V Kristově jménu budou vyhánět démony, mluvit novými jazyky a uzdravovat nemocné. Je pozoruhodné, že Pán neříká, že tato znamení budou následovat **všechny, kteří uvěří**, anebo že budou trvat **pro všechny časy**. Je dobré, když rozlišujeme mezi dary znamení, o nichž apoštol Pavel mluví v 1. Korintským 12,29.30, a dary ke vzdělání a dokonání svatých, které nalézáme v Efezským 4,11. Dary znamení v Epištole Korintským byly dány církvi na začátku k veřejnému svědectví, aby na sebe poutaly pozornost nevěřícího světa. Dary ke vzdělání těla přišly od vyvýšené Hlavy. Při pohledu na skutečnost, že církev ve své odpovědnosti naprosto selhala, nevede Pán už vnějšími znameními a zázraky pozornost lidí ke zkažené církvi. Avšak ačkoli církev je zbavena své vnější ozdoby, Pán nepřestává Svůj lid milovat a Své tělo sytit; proto dary, o nichž je zmínka v Epištole Efezským, zůstávají až do konce.

Verše 19–20: Když Pán Svým učedníkům dal úkol, byl vzat do nebe a zaujal místo na Boží pravici. Jeho dílo, které jako dokonalý Služebník na zemi konal, bylo skončeno. Avšak působil dále se Svými učedníky a slovo, které kázali, potvrzoval na to následujícími znameními.

